PETROL

Energija za življenje

trajnostno poročilo skupine Petrol

2016

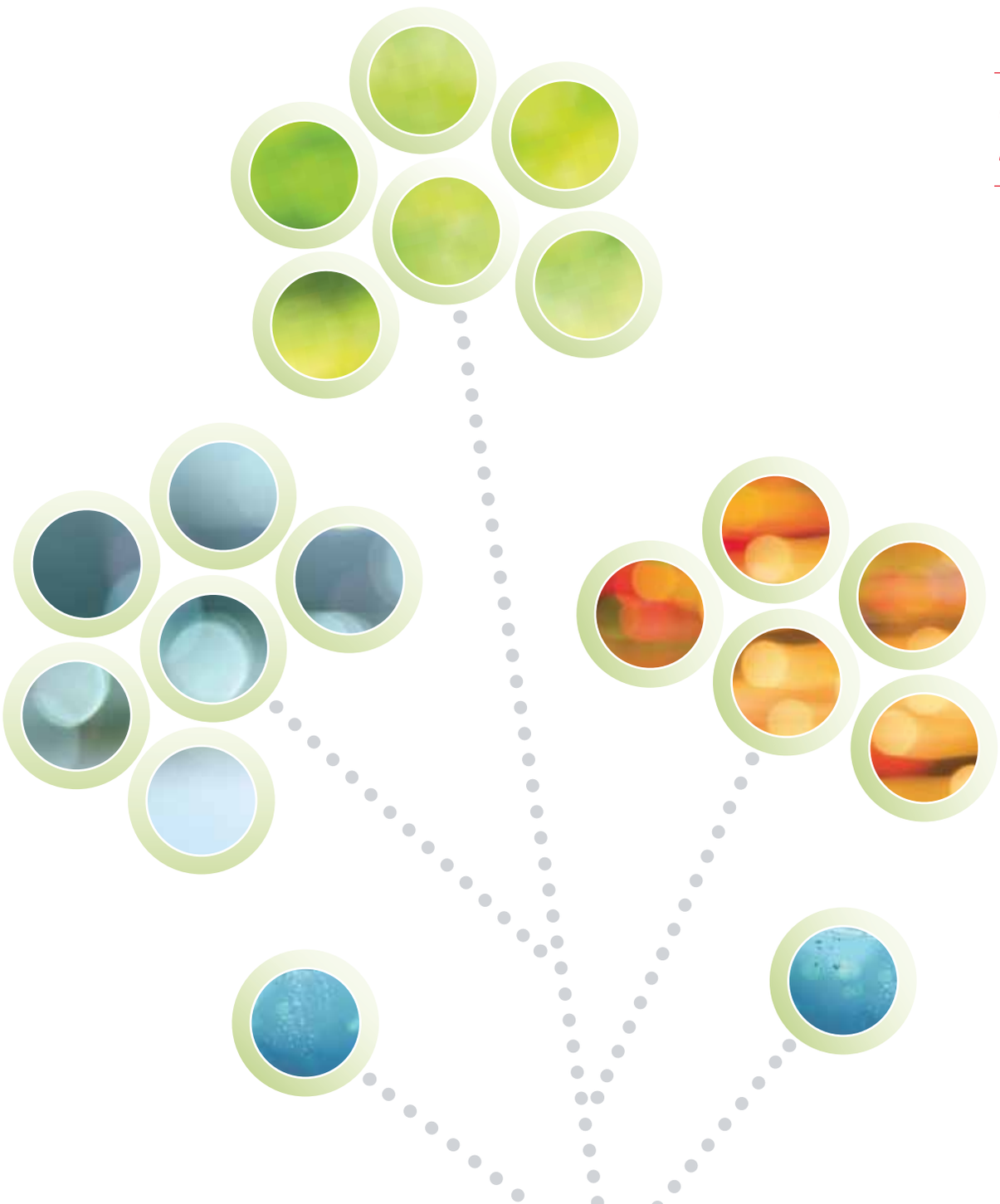

Petrol,
Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana
Dunajska cesta 50
1527 Ljubljana
Slovenija
Telefon: +386 1 47 14 232
www.petrol.si

Tiskano na 100% recikliranem papirju.
Prihranili smo:
283 kg lesa
4.937 litrov vode
277 kWh energije
26 kg CO_2 in toplogrednih plinov
257 km poti s povprečnim evropskim avtomobilom
174 kg odpadkov

FSC
www.fsc.org
RECYCLED
Papir izdelan iz recikliranih materialov
FSC® C123445

PETROL
Energija za življenje

trajnostno poročilo skupine Petrol

2016

Koncepti in odgovori skupine Petrol | Strateški izzivi globalne družbe

NIZKOOGLJIČNA, TRAJNOSTNA DRUŽBA

- Zanesljiva energetska oskrba po dostopni ceni
- Učinkovita raba energije
- Obnovljivi viri energije
- Obnovljiva in alternativna goriva za zeleno mobilnost

KROŽNO GOSPODARSTVO

- Odgovorno ravnanje z viri

PAMETNA MESTA, PAMETNI DOMOVI

- Visoka družbena blaginja
- Kakovost in varnost življenja prebivalcev
- Inovativni razvoj vseh segmentov družbe

DIGITALNA GLOBALIZACIJA – VELIKE GLOBALNE DRUŽBENE IN TEHNOLOŠKE SPREMEMBE

- Digitalizacija v vlogi promotorja blaginje in inovativnosti

DRUŽBENA ODGOVORNOST

- Visoka stopnja družbene kohezije

MUMESCo (Multi Utility, Mobility and Environmental Service Company)

Celovita ponudba sodobnih energetsko-okoljskih rešitev

- Zagotavljanje energetskih prihrankov (energetsko pogodbeništvo)
- Proizvodnja energije iz obnovljivih virov energije
- Koraki k vse bolj okolju prijaznemu energetskemu miksu
- Kreiranje sistemskih okvirjev za razcvet zelene mobilnosti
- Razvejena infrastruktura za elektromobilnost
- Osveščanje prebivalcev o zeleni mobilnosti

- Zmanjševanje na izvoru
- Ponovna uporaba
- Recikliranje

Protagonist inovativnih poslovnih modelov za nova partnerstva

Koncept MUMESCo

Petrolov edinstven poslovni model v širši regiji za prehod v nizkoogljično družbo

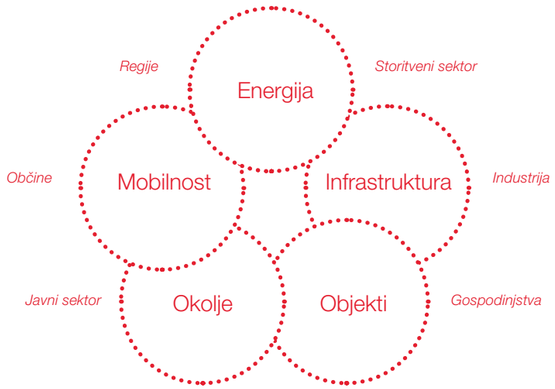

- Sodobne tehnološke rešitve
- Razvejane mreže tradicionalnih in digitalnih prodajnih mest

Pomemben ponudnik pametnih rešitev za mesta, dom, mobilnost in poslovanje

Novi, inovativni poslovni modeli in digitalne platforme

Protagonist inovativnih poslovnih modelov za nova partnerstva

- Uspešni novi poslovni modeli
- Nova partnerstva
- Ustvarjanje visoke vrednosti

Korporativna integriteta

Zaveza k družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju

- Družbeno odgovoren in trajnostni način poslovanja na vseh ravneh

Voditelj na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja

Okoljski odtis skupine Petrol v Sloveniji

Struktura energije iz OVE v dobavljeni električni energiji

2015: **13 %**

stran 91

Proizvodnja toplote

2015: **1.132 MWh**

2016: **2.924 MWh**

prihranka energije

2015: **434 t**

2016: **1.165 t**

prihranka CO_2

stran 104

Proizvedena energija iz lesne biomase

2015: **24.710 MWh**

2016: **25.415 MWh**

Proizvedena električna energija iz sončne energije

2015: **2,767 GWh**

2016: **2,712 GWh**

stran 78

Izkoriščanje odpadne toplote

2016: **5.116 MWh**

prihranka energije

2016: **1.033 t**

prihranka CO_2

stran 108

Prenova kotlovnic in vgradnja SPTE

2015: **186 MWh**

2016: **0 MWh**

prihranka energije

2015: **103 t**

2016: **0 t**

prihranka CO_2

stran 108

Proizvedena toplota iz bio odpadkov

2015: **13.638 MWh**

2016: **15.108 MWh**

Proizvedena električna energija iz bio odpadkov

2015: **12.687 MWh**

2016: **14.054 MWh**

stran 78

Rezultate smo dosegli samostojno, v sodelovanju s podjetji, lokalnimi skupnostmi in končnimi odjemalci.

Optimizacija vodovodnih sistemov

2015: **258.585 m³**

2016: **0 m³**

prihranjene vode

stran 110

Čiščenje in ponovna raba očiščene industrijske vode

2015: **17.844.678 m³**

2016: **19.058.776 m³**

stran 112

Optimizacija razsvetljave

2015: **0 MWh**

2016: **470 MWh**

prihranka elektrike

2015: **0 t**

2016: **218 t**

prihranka CO_2

stran 109

Celostni projekti

2015: **0 MWh**

2016: **604 MWh**

prihranka električne energije

2015: **0 MWh**

2016: **1.402 MWh**

prihranka toplotne energije

2015: **0 t**

2016: **280 t**

prihranka CO_2

stran 102

Čistilne naprave

2015: **5.071.248 m³**

2016: **4.605.389 m³**

očiščenih komunalnih voda

stran 111

2015: **57**

2016: **54**

malih čistilnih naprav na bencinskih servisih

stran 84

Recikliranje in ponovna raba vode iz avtopralnic

2015: **80.932 m³**

2016: **91.445 m³**

stran 84

Zagotavljanje prihrankov energije končnim odjemalcem

2015: **156.564 MWh**

2016: **29.115 MWh**

prihranka energije

2015: **38.282 t**

2016: **7.940 t**

prihranka CO_2

stran 100

Q Max goriva

nižja poraba

nižje emisije škodljivih plinov

Zmanjšanje emisij zaradi domešavanja biogoriv

2015: **6.987 t**

2016: **3.364 t**

prihranka CO_2

stran 93

316 bencinskih servisov (**84** prodajnih mest z UNP),
43 elektro polnilnic na bencinskih servisih in **1** vodikova polnilnica

Družbeni odtis skupine Petrol v Sloveniji

Trošarine

2015: **607.970.614 EUR**

2016: **657.493.730 EUR**

Taksa CO_2

2015: **68.509.203 EUR**

2016: **73.886.110 EUR**

Davek od dohodkov pravnih oseb

2015: **4.180.944 EUR**

2016: **7.823.092 EUR**

DDV, carina, dajatve ob uvozu

2015: **175.291.549 EUR**

2016: **236.186.213 EUR**

Prispevki URE, SPTE in OVE

2015: **31.002.427 EUR**

2016: **29.393.517 EUR**

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, vodni prispevki

2015: **1.829.757 EUR**

2016: **1.971.220 EUR**

ODTIS DAJATEV SKUPINE PETROL V SLOVENIJI

2015: **913.611.958 EUR**

2016: **1.033.470.416 EUR**

Dajatve od prejemkov fizičnim osebam

2015: **8.091.457 EUR**

2016: **8.360.784 EUR**

Davek na finančne storitve

2015: **264.356 EUR**

2016: **233.980 EUR**

Ostalo

2015: **1.766 EUR**

2016: **44.521 EUR**

Okoljske dajatve

2015: **-33.312 EUR**

2016: **43.690 EUR**

Članarina*

2015: **16.503.198 EUR**

2016: **18.033.559 EUR**

Vključeni so podatki o obračunanih davkih in dajatvah za družbe v skupini Petrol s sedežem v Sloveniji: Petrol d.d., Ljubljana, Petrol Energetika, Petrol Geoterm, Petrol Skladiščenje, IGES.
* Članarina je posebno nadomestilo za izvrševanje gospodarske javne službe oblikovanja obveznih naftnih rezerv nafte in naftnih derivatov na podlagi Uredbe o določitvi in načinu obračunavanja posebnega nadomestila za izvrševanje gospodarske javne službe oblikovanja obveznih naftnih rezerv nafte in naftnih derivatov.

PETROL JE GOSPODARSKA DRUŽBA **STRATEŠKEGA POMENA** ZA REPUBLIKO SLOVENIJO.

NA SLOVENSKEM TRGU IMA SKUPINA PETROL 316 BENCINSKIH SERVISOV, KAR PREDSTAVLJA **57-ODSTOTNI TRŽNI DELEŽ.** IMAMO VODILNI POLOŽAJ NA TRANZITNIH POTEH S POUDARKOM NA AVTOCESTNIH LOKACIJAH, KLJUČNIH MESTNIH IN OBMEJNIH LOKACIJAH.

Število zaposlenih

2016: **2.804**

Donacije in sponzorstva

2015: **1.586.653 EUR**

2016: **1.694.914 EUR**

Zaposleni sodelujemo v projektih korporativnega prostovoljstva.

Smo partnerji v razvojno-raziskovalnih projektih, partnerstvih:

- pametna mesta in skupnosti
- pametne zgradbe in dom
- mreže za prehod v krožno gopodarstvo
- mobilnost
- razvoj zelenih tehnologij
- in druge

Sodelujemo s študenti:

- Slovenian Case Challenge
- Hackathon
- predstavitve laboratorija
- nudenje prakse

Kazalo vsebine

Uvod 10

Beseda predsednika uprave 10

Predstavitev skupine Petrol 12

Trajnostno poročanje 25

Ekonomski vidik trajnostnega razvoja 28

Ekonomski poudarki iz poslovanja 30

Petrol in družbeno okolje 38

Trajnostni odnosi z zaposlenimi 40

Trajnostni odnosi z dobavitelji 48

Trajnostni odnosi s kupci 50

Odnosi z investitorji 56

Odnosi s strokovnimi in drugimi javnostmi 57

Živimo skupaj 60

Petrol in naravno okolje 64

Trajnost kot temelj poslovnega koncepta 66

Skupina Petrol - lastna dejavnost in proizvodnja 72

Raba energije in energetska učinkovitost 72

Svetlobno onesnaževanje 77

Proizvodnja obnovljivih virov energije 78

Transport 80

Emisije hrupa 82

Varovanje tal 83

Upravljanje pitne vode 84

Ravnanje z odpadno vodo 85

Kakovost zraka 86

Ravnanje z odpadki 88

Skupina Petrol - celovita energetska oskrba za trg 90

Prehod k čistejšim energentom 90

Najsodobnejši zeleni bencinski servisi (prodajna mesta) 96

Energetsko okoljski prihranki 98

Energetska učinkovitost pri končnih odjemalcih 100

Celostno energetsko upravljanje 101

Proizvodnja toplote 104

Izkoriščanje odpadne toplote 107

Prenova kotlovnic in vgradnja SPTE 108

Optimiziranje razsvetljave 109

Upravljanje vodnega kroga 110

Čiščenje odpadnih voda 111

Odgovorne osebe za vsebine in podatke 113

Trajnostni kazalniki poročanja v skladu s smernicami GRI-4 114

Spoštovani poslovni partnerji,
delničarji in zaposleni,

bogata žetev ne pride sama po sebi, nas uči narava, kraljica vseh učiteljev. Dolgo prej je treba načrtovati, sejati, obdelovati, tudi zalivati in seveda vztrajati ob soncu in neurjih. Petrolova bera v letu 2016 je bila bogata: prihodki od prodaje v višini 3,9 mrd. EUR, čisti poslovni izid v višini 72,7 mio. EUR (za 11 odstotkov višji kot v letu 2015) in EBITDA v višini 143,8 mio. EUR (najvišji v Petrolovi poslovni zgodovini). Velika prizadevanja celotne Petrolove ekipe niso bila zaman in z rezultati smo upravičeno zadovoljni.

Ostajamo optimisti kljub zahtevnim in pogosto težko predvidljivim razmeram na svetovnem in domačem energetskem trgu. Razlogov za poslovni in razvojni optimizem je več.

Naša postopna, a strateško ambiciozna preusmeritev iz trgovca z naftnimi derivati v ponudnika celovitih sodobnih energetsko-okoljskih rešitev je tržno uspešna. Pravočasno smo razumeli nujnost prehoda v nizkoogljično, trajnostno družbo in kompleksnost sprememb, ki jih ta prehod zahteva. V mislih imam zanesljivo energetsko oskrbo po dostopni ceni, učinkovito rabo energije, povečan obseg obnovljivih virov energije ter obnovljiva in alternativna goriva za zeleno mobilnost. V ospredju našega razmišljanja so izzivi krožnega gospodarstva in digitalne globalizacije, ki odpirajo številne možnosti t. i. pametnega življenja, dela in upravljanja.

Prevajanje teh kompleksnih in dinamičnih konceptov iz teorije v prakso – ob mnogih nedorečenih zakonodajnih, političnih in strokovnih vprašanjih – je svojevrsten podvig. Petrolov odgovor je naš edinstveni poslovni koncept MUMESCo (Multy Utility, Mobility and Environmental Service Company). Nastal je v procesu inovativnega sinergičnega razmišljanja Petrolovih strokovnjakov na številnih strokovnih področjih. Implementacija tega koncepta v prakso zahteva dinamično oblikovanje poslovnih in digitalnih modelov, ki zagotavljajo visoko stopnjo varnosti in zanesljivosti ob visoki povezljivosti in fleksibilnosti. Hierarhično organizacijsko strukturo, ki je značilna za velike sisteme, kot je Petrol, smo preoblikovali v krožno, pretočno in visokointeraktivno. Tako korenita sprememba od vseh zaposlenih v skupini Petrol zahteva miselne preskoke, ki pogosto niso enostavni. Ljudje po svoji naravi nismo nagnjeni k spremembam, če dinamičnega, celo inovativnega načina razmišljanja ne kultiviramo. V skupini Petrol to strateško počnemo, zato se na izzive in priložnosti odzivamo hitro, a premišljeno, ne le kot sledilci, ampak zelo pogosto kot voditelji.

V skladu s svojo strategijo trajnostnega razvoja smo prevzeli voditeljstvo postopnega prehoda v mobilnost z nizkimi emisijami ogljika. Z veliko energije povezujemo deležnike pri oblikovanju predloga strategije za infrastrukturo za alternativna goriva. Na novem področju e-mobilnosti, ki pomeni vrsto izzivov in priložnosti, smo postali vodilni ponudnik celovitih rešitev v Sloveniji, ambiciozno pa se s ponudbo e-mobilnosti širimo tudi na druge trge.

Ponosni smo na pomembne reference pri pametnem upravljanju, pri čemer v regiji ponujamo vrhunske rešitve za pametna mesta. Ambiciozno se odzivamo na priložnosti v širši regiji za investicije v proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov energije, kot so veter, voda in sonce. Proaktivni smo na področju učinkovite rabe energije. Začenjamo pri sebi, saj z energetskim upravljanjem skrbimo za zmanjševanje rabe energije praktično na vseh področjih. Izpostaviti velja naše bencinske servise, ki jih zaradi razširjenega koncepta imenujemo tudi prodajna mesta. Pri njihovi gradnji oziroma prenavljanju postavljamo arhitekturne in tehnološke trende v smeri samozadostnosti in energetske učinkovitosti lokacij.

Svoja bogata znanja in izkušnje energetskega upravljanja ponujamo trgu in tako skupaj s partnerji dosegamo spodbudne energetske in okoljske prihranke. Vse odločneje prevzemamo tudi druge pobude v krožnem gospodarstvu.

Zavedamo se, da tako kompleksnih sprememb na številnih področjih sodobne družbe ne moremo obvladovati sami, zato se povezujemo s partnerji na več družbenih področjih, s katerimi soustvarjamo nove vrednosti. Z novimi pristopi in orodji, ki jih omogoča digitalna globalizacija, bomo ta povezovanja intenzivno krepili in s tem dodatno razpirali krila za trajnostno rast in širšo družbeno blaginjo.

Jasne smernice za prihodnost smo začrtali v novem strateškem poslovnem načrtu skupine Petrol do leta 2020, ki temelji na trajnostnem razvoju. S svežo energijo si bomo prizadevali postati vodilni igralec v regiji na področju energetike in povezanih storitev po kriteriju prihodkov. Prepričan sem, da bomo ta cilj dosegli, saj nas k temu motivira naše poslanstvo aktivnega prehoda v nizkoogljično družbo – za večjo družbeno blaginjo. V trdi bitki doseganja ekonomskih kazalnikov je to poslanstvo potreben kompas, s katerim uravnavamo smer.

Prepričan sem, da se naše vrednote, v katere v skupini Petrol iskreno verjamemo, zrcalijo v naših odtisih: v strateškem, okoljskem in družbenem. Ne nazadnje tudi v etičnem odtisu, saj s svojo visoko etično držo vplivamo na korektne, marsikdaj tudi tople medčloveške odnose.

Trajnostno poročilo skupine Petrol odkriva naše trajnostno razmišljanje, ravnanje in prikazuje kazalnike, s katerimi upravljamo svojo trajnostno pot. Poleg optimizma nas spodbuja k novim razmislekom in korakom, hkrati pa vabi zakonodajalce, strokovnjake in širšo javnost k soustvarjanju rešitev, ki bodo vsem skupaj omogočile kakovostno življenje ter sožitje drug z drugim in z naravo. S sodelovanjem gre lahko vsem bolje. Danes in jutri. Saj za to gre, kajne?

Mag. Tomaž Berločnik,
predsednik uprave

Predstavitev skupine Petrol

Skupina Petrol na dan 31. 12. 2016		Prodaja	Energetski in okoljski sistemi	Trgovanje
Matična družba				
PETROL d.d., LJUBLJANA		•	•	•
Odvisne družbe				
PETROL d.o.o. (100 %)		•	•	•
PETROL BH OIL COMPANY d.o.o. Sarajevo	(100 %)	•	•	•
PETROL d.o.o. BEOGRAD	(100 %)	•		•
PETROL CRNA GORA MNE d.o.o.	(100 %)	•		•
PETROL TRADE HANDELSGES.m.b.H.	(100 %)	•		
PETROL PLIN d.o.o.	(100 %)	•		
PETROL ENERGETIKA, d.o.o.	(99,38 %)	•	•	
RODGAS AD Bačka Topola	(100 %)	•	•	
PETROL GEOTERM d.o.o.	(100 %)	•	•	
BEOGAS INVEST d.o.o.	(100 %)	•	•	
├ BEOGAS AD	(100 %)	•	•	
└ DOMINGAS d.o.o.	(100 %)	•	•	
PETROL LPG d.o.o. Beograd	(51 %)	•		
├ TIGAR PETROL d.o.o.	(100 %)	•		
└ PETROL LPG HIB d.o.o.	(100 %)	•		
ELTEC PETROL d.o.o. Beograd	(100 %)		•	
INTRADE ENERGIJA d.o.o. Sarajevo	(51 %)		•	
PETROL-ENERGETIKA DOOEL Skopje	(100 %)			•
PETROL BUCHAREST ROM S.R.L.	(100 %)			•
PETROL PRAHA CZ S.R.O.	(100 %)			•
PETROL TRADE SLOVENIJA L.L.C.	(100 %)			•
PETROL HIDROENERGIJA d.o.o. Teslić	(80 %)		•	
VJETROELEKTRANE GLUNČA d.o.o.	(100 %)		•	
IG ENERGETSKI SISTEMI d.o.o.	(100 %)			•
└ GEN-EL, d.o.o.	(25 %) (pridružena družba)			•
EKOPUR d.o.o.	(100 %)	•	•	
└ GEOPLIN d.o.o., Ljubljana	(7,39 %) (pridružena družba)	•	•	
Skupaj obvladovane družbe				
PETROL OTI SLOVENIJA L.L.C.	(51 %)	•		
GEOENERGO d.o.o.	(50 %)		•	
SOENERGETIKA d.o.o.	(25 %)		•	
Pridružene družbe				
GEOPLIN d.o.o. Ljubljana	(33,32 %)	•	•	
AQUASYSTEMS d.o.o.	(26 %)		•	

Poslanstvo

S celovito ponudbo sodobnih energetsko-okoljskih rešitev skrbimo za zanesljivo, gospodarno in okolju prijazno oskrbo ter skupaj z našimi partnerji ustvarjamo nizkoogljično družbo. Preko razvejane mreže tradicionalnih in digitalnih prodajnih mest zadovoljujemo spreminjajoče potrebe naših uporabnikov za varno in udobno življenje, pot in poslovanje. S svojim delovanjem vsakodnevno izkazujemo družbeno odgovornost in zavezanost trajnostnemu razvoju.

Vizija

Smo vodilni regijski igralec na področju energetike in povezanih storitev po kriteriju prihodkov. Prepoznani smo kot eden najpomembnejših ponudnikov pametnih rešitev za dom, mobilnost in poslovanje. Z inovativnostjo in digitalnimi rešitvami smo razvili uspešne nove poslovne modele in partnerstva. Zagotavljamo odlično celovito uporabniško izkušnjo in povečujemo število prodanih produktov na posameznega kupca v sistemu vsekanalnosti (»omnichannel«).

Vrednote

Spoštovanje:
Spoštujemo sočloveka in okolje.

Zaupanje:
S poštenostjo gradimo partnerstva.

Odličnost:
Hočemo biti najboljši v vsem, kar delamo.

Ustvarjalnost:
S svojimi idejami ustvarjamo napredek.

Srčnost:
Delamo zavzeto in pogumno.

V PETROLU ČUTIMO POSEBNO ODGOVORNOST DO SVOJIH ZAPOSLENIH, KUPCEV, DOBAVITELJEV, POSLOVNIH PARTNERJEV, LASTNIKOV IN DRUŽBE KOT CELOTE. NJIHOVA PRIČAKOVANJA URESNIČUJEMO Z MOTIVIRANIMI IN PODJETNIŠKO USMERJENIMI ZAPOSLENIMI, UPOŠTEVAMO TEMELJNA ZAKONSKA IN MORALNA PRAVILA SLOVENSKE DRUŽBE IN ŠIRŠA EVROPSKA MERILA TER SKRBIMO ZA VAROVANJE OKOLJA.

Organigram matične družbe Petrol d.d., Ljubljana

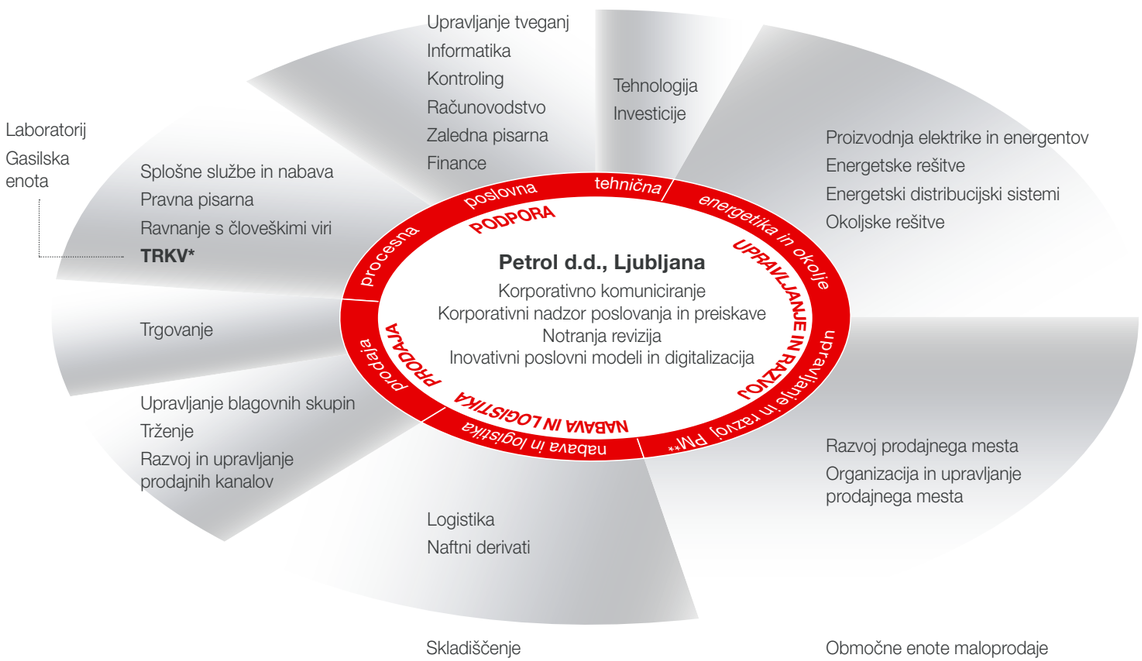

* TRKV = Trajnostni razvoj, kakovost in varnost, skrbnik metodologije trajnostnega razvoja skupine Petrol
** PM = prodajno mesto

Člani uprave:

Tomaž Berločnik,	Rok Vodnik,	Igor Stebernak,	Ika Krevzel Panić,
predsednik uprave	član uprave	član uprave	članica uprave, delavska direktorica

Člani nadzornega sveta družbe Petrol d.d., Ljubljana, v letu 2016 so bili:

Tomaž Kuntarič, predstavnik kapitala, predsednik nadzornega sveta
Irena Prijović, predstavnica kapitala, namestnica predsednika nadzornega sveta
Igo Gruden, predstavnik kapitala
Klemen Ferjančič, predstavnik kapitala
Matija Blažič, predstavnik kapitala
Mladen Kaliterna, predstavnik kapitala
Andrej Tomplak, predstavnik zaposlenih
Damjan Legen, predstavnik zaposlenih
Zoran Gračner, predstavnik zaposlenih

Graf 1: Struktura osnovnega kapitala družbe Petrol d.d., Ljubljana, na dan 31. decembra 2016

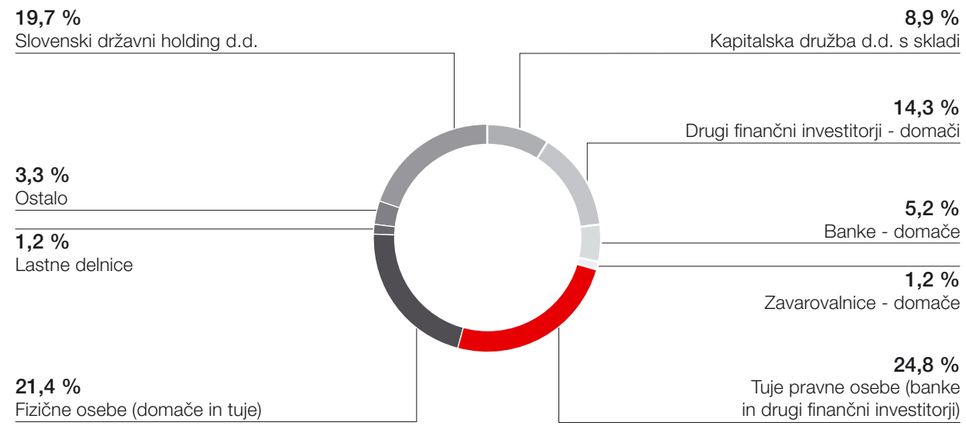

Sedež skupine Petrol:

Petrol, Slovenska energetska družba, d.d.,
Ljubljana,
Dunajska cesta 50, 1527 Ljubljana, Slovenija

www.petrol.si

Lokacije delovanja

Skupina Petrol ima podjetja v 10 državah: Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora, Kosovo, Makedonija, Avstrija, Romunija, Češka. Posluje tudi v več drugih evropskih državah.

Kratka predstavitev dejavnosti

Skupina Petrol sodi med največje gospodarske subjekte v Sloveniji in ima zelo pomembno vlogo tudi v širši regiji. Skupina Petrol je največji dobavitelj proizvodov iz nafte na slovenskem trgu, na pomenu pa dobiva tako na ostalih energetskih področjih v Sloveniji kot tudi na trgih JV Evrope. V letu 2016 smo skladno s sprejetim Strateškim poslovnim načrtom za obdobje 2016–2020 ponovno opredelili poslovna področja skupine Petrol, ki so Prodaja (prodaja proizvodov iz nafte, prodaja trgovskega blaga, prodaja utekočinjenega naftnega plina, prodaja zemeljskega plina in prodaja elektrike končnim uporabnikom), Energetski in okoljski sistemi (distribucija zemeljskega plina, daljinsko ogrevanje, okoljske rešitve, energetske rešitve in proizvodnja elektrike) ter Trgovanje.

Upravljanje družbe

Upravljanje družbe Petrol d.d., Ljubljana, poteka po dvotirnem sistemu. Družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Upravljanje družbe Petrol d.d., Ljubljana temelji na zakonskih določilih, statutu kot temeljnem pravnem aktu družbe, internih aktih in na uveljavljeni ter splošno sprejeti dobri poslovni praksi.

Blagovne znamke

Strateško upravljamo blagovne znamke in znake družbe Petrol. Na mednarodnih trgih imamo prijavljenih oziroma registriranih več kot 20 blagovnih znamk, v Sloveniji pa več kot 90.

Nove znamke in znake navajamo z logotipom.

20 BLAGOVNIH ZNAMK, REGISTRIRANIH NA MEDNARODNIH TRGIH, **90** V SLOVENIJI

Združenja, odbori, organizacije ipd., v katerih skupina Petrol aktivno sodeluje

Smo člani več gospodarskih in interesnih združenj, inštitutov, zbornic in društev: Trgovinska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje nadzornikov Slovenije, Slovensko združenje za kakovost, SNNK (Slovenski nacionalni naftno-plinski komite), GIZ UNP (Gospodarsko interesno združenje za utekočinjeni naftni plin), SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo), Ameriška gospodarska zbornica, Nemško-slovenska gospodarska zbornica, UPEI, OME idr. Z navedenimi organizacijami ter njihovimi organi in komisijami tvorno sodelujemo, uresničujemo svoje interese in pridobivamo nova znanja.

Petrol kot ambasador korporativne integritete

V Petrolu bomo dosegali cilje ob spoštovanju veljavnih predpisov in Smernic korporativne integritete. Pri delu bomo upoštevali visoke standarde poslovne etike in gradili organizacijsko kulturo, ki spodbuja zakonito, transparentno ter etično ravnanje in odločanje vseh zaposlenih. Med zaposlenimi in poslovnimi partnerji bomo širili in utrjevali zavedanje o pomenu skladnosti poslovanja. Uveljavljali bomo načelo ničelne tolerance do nezakonitega in neetičnega ravnanja zaposlenih in poslovnih partnerjev.

Petrol, d.d., Ljubljana je od 14. oktobra 2014 ambasador Slovenskih smernic korporativne integritete in ima vzpostavljene mehanizme ozaveščanja zaposlenih, spodbujanja skladnega ravnanja z vrednotami podjetja, pa tudi sprejemanja prijav, opravljanja preiskav in sankcioniranja neustreznega ravnanja. Petrol d.d., Ljubljana ima imenovane pooblaščence za korporativno integriteto. Prijave je mogoče podati tudi anonimno na naslov kodeks@petrol.si ali organizacijski enoti za Nadzor poslovanja. Od 1.1. 2017 deluje tudi zunanja neodvisna linija v sodelovanju s podjetjem Deloitte, d.o.o., za prijavo prevar »Ni nam vseeno« preko spleta ali po telefonu na številki 080 13 59. Dobronamernim prijaviteljem sta zagotovljeni anonimnost in zaščita.

V letu 2016 smo v Petrolu d.d., Ljubljana prvič opravili raziskavo o poznavanju Petrolove korporativne integritete med zaposlenimi. Raziskava je pokazala dobro poznavanje vrednot in kodeksa ravnanja pri zaposlenih, zlasti med vodstvenimi kadri.

GLAVNI CILJI SKUPINE PETROL ZA LETO 2020 SO:

4,3 mrd. EUR
PRIHODKOV OD PRODAJE

190 mio. EUR
EBITDA

97 mio. EUR
ČISTEGA POSLOVNEGA IZIDA

2,2
NETO DOLG / EBITDA

350 mio. EUR
NALOŽB V STALNA SREDSTVA V OBDOBJU 2016–2020

527
BENCINSKIH SERVISOV V MALOPRODAJNI MREŽI

2,9 mio. ton
PRODANIH PROIZVODOV IZ NAFTE[1]

236.000 ton
PRODAJE UTEKOČINJENEGA NAFTNEGA PLINA

719 mio. EUR
PRIHODKOV OD PRODAJE TRGOVSKEGA BLAGA

413 mio. m^3
PRODAJE ZEMELJSKEGA PLINA (DOBAVA IN TRGOVANJE)

15 TWh
PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE (DOBAVA IN TRGOVANJE)

139.000 MWh
PRODANE TOPLOTE

[1] V prodajo proizvodov iz nafte ni vključena prodaja utekočinjenega naftnega plina, ki je prikazana ločeno.

Število in vrsta pravnih postopkov v zvezi z varstvom konkurence

V Petrolu pri sklepanju pogodbenih odnosov in akvizicijah skrbimo za skladnost z zakonodajo na področju varstva konkurence. Zoper Petrol ni uvedenih postopkov zaradi kršitev zakonodaje s postopka varstva konkurence.

Nagrade in priznanja skupine Petrol

Kakovost in uspešnost izvedenih družbeno odgovornih in drugih komunikacijskih projektov dokazuje vrsta domačih in predvsem mednarodnih nagrad.

V letu 2015 smo prejeli naslednje nagrade:

- Priznanje Gold Quill 2015 za najboljše digitalno orodje – Petrolov ambasador, mednarodna nagrada IABC, San Francisco, za odličnost v komuniciranju (Komunikacijska kampanja igrifikativnega učenja Petrolov ambasador)
- Nagrada za najboljše Trajnostno poročilo: tekmovanje za najboljše letno poročilo – Akademija Finance
- Priznanje za inovativnost medija letnega poročila – Akademija finance: USB-ključek v obliki baterije

V letu 2016 smo na ravni skupine Petrol prejeli:

- februar 2016, Green Frog Award, za najboljše poročanje o trajnostnem razvoju v poslovnem svetu 2013/14, svetovalna družba Deloitte
- 9. marec 2016, najuglednejši delodajalec leta 2015 v panogi trgovina, portal Mojedelo.com
- maj 2016, Trusted Brand 2016, revija Reader's Digest
- 5. maj 2016, najbolj zaželen delodajalec v BiH v kategoriji naftno-plinskega sektorja v letu 2016, družba Kolektiv
- 7. junij 2016, priznanje TARAS za najbolj uspešno sodelovanje gospodarstva in znanstveno-raziskovalnega okolja, za projekt izkoriščanja odvečne toplote metalurških procesov za namene daljinskega ogrevanja in priprave sanitarne tople vode, Industrijski forum IRT
- 17. junij 2016, IPRA Golden World Awards Finalist 2016, za najboljšo prakso internega komuniciranja v letu 2015, za projekt 70 let Petrola, International Public Relations Association
- 22. avgust 2016, zlata medalja Agra, voda Fresh, Pomurski sejem
- 21. september 2016, bronasto priznanje GZS za inovacije, za projekt izkoriščanja odvečne toplote metalurških procesov za namene daljinskega ogrevanja in priprave sanitarne tople vode, Gospodarska zbornica Slovenije
- 16. november 2016, najboljše letno poročilo pri trajnostnem razvoju, časnik Finance
- 17. november 2016, Finalist Sporto Awards 2016, v kategoriji najboljše digitalno komuniciranje, za projekt Val energije, revija Sporto Magazine
- 28. november 2016, 3. mesto FEIEA Grand Prix 2016, v kategoriji najboljša interna fotografija, za projekt Val energije, European Association of Internal Communication
- 8. december 2016, delnica leta Prve kotacije in delnica Prve kotacije z največjim porastom prometa, Ljubljanska borza

Strateška vizija razvoja

Strateški poslovni načrt je temeljni korporativni dokument, v katerem je s poslanstvom, vizijo, vrednotami, cilji in strategijami opredeljena poslovna prihodnost skupine Petrol za obdobje 2016–2020.

Petrolova vizija za leto 2020 nas zavezuje, da postanemo po kriteriju prihodkov vodilni igralec v regiji na področju energetike in povezanih storitev. Prepoznani bomo kot eden najpomembnejših ponudnikov pametnih rešitev za dom, mobilnost in poslovanje. Z inovativnostjo in digitalnimi rešitvami bomo razvili uspešne nove poslovne modele in partnerstva. Zagotavljali bomo odlično celovito uporabniško izkušnjo in povečevali število prodanih produktov na posameznega kupca.

Naš poslovni model temelji na inovativnosti in stroškovni učinkovitosti, strankam pa ponujamo enostavne, celovite, sodobne in zanesljive rešitve. Obvladovanje tveganj je vpeto v vse ravni našega delovanja, tako ustvarjamo novo vrednost za delničarje in ohranjamo investicijsko bonitetno oceno.

Skupina Petrol deluje na trgih srednje in primarno jugovzhodne Evrope. V energetsko in trgovsko dejavnost na teh trgih, poleg številnih obstoječih večjih in manjših podjetij z inovativnimi poslovnimi modeli, vstopajo novi, tudi globalni akterji. Globalno in lokalno se soočamo z velikimi družbenimi in tehnološkimi spremembami, ki jih lahko na kratko označimo s pojmom »digitalna globalizacija«. Vse to povečuje nevarnosti in hkrati ponuja nove priložnosti.

GLAVNE STRATEŠKE USMERITVE RAZVOJA SKUPINE PETROL

Temeljne strateške usmeritve, ki jim bo skupina Petrol sledila do leta 2020, so:

- uravnoteženost med stabilnim poslovanjem in razvojem za nove izzive (razvoj gibke oziroma agilne organizacije z ustrezno, tveganjem prilagojeno donosnostjo, z upoštevanjem trajnostnega razvoja in družbene odgovornosti),
- povečevanje prodaje in prehod na nove poslovne modele (razvoj obstoječih in novih trgov ter kupcev z inovativnimi poslovnimi modeli; osredotočenost na celovito in osebno obravnavo ter odlično izkušnjo strank na celotni uporabniški poti),
- procesna učinkovitost in upravljanje tveganj (dinamično uravnavanje organiziranosti, učinkovitost poslovanja v duhu dobrega gospodarja, napredni sistemi obvladovanja tveganj).

Z doseganjem zastavljenih ciljev se bo krepila dolgoročna finančna stabilnost skupine Petrol. S stabilno dividendno politiko bomo zagotavljali uravnoteženost dividendnih donosov delničarjev ter uporabo prostega denarnega toka za financiranje investicijskih načrtov skupine Petrol. To bo zagotavljalo dolgoročno rast in razvoj skupine Petrol, s tem pa maksimiranje vrednosti za lastnike.

DIGITALNA GLOBALIZACIJA PONUJA NOVE PRILOŽNOSTI.

Miha Valentinčič,
direktor Inovativnih poslovnih modelov in digitalizacije, Petrol d.d., Ljubljana

Digitalizacija je epicenter velikih pretresov v gospodarstvu, tudi v energetiki. V Petrolu je digitalizacija med strateškimi prioritetami, saj vidimo njene priložnosti na vseh področjih – pri ljudeh, procesih, poslovnih modelih, načinu upravljanja idr., ne le pri tehnologiji. A najpomembnejši za nas so odnosi s strankami. Želimo zgraditi platformo za ekosistem, namenjen kupcem, s katerimi bomo v še večji meri gradili odnos zaupanja. Z več digitalnimi kanali bomo pozicionirali portfelj Petrolovih atraktivnih in inovativnih digitalnih storitev, s katerimi bomo soustvarjali novo vrednost.

Matrika bistvenosti

V skupini Petrol matriko bistvenosti vidimo kot orodje, ki ga uporabljamo pri upravljanju odnosov s svojimi strateškimi deležniki. Brez odprtih dvostranskih in večstranskih odnosov z deležniki ne more priti do nove vrednosti – do pravih premikov na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Zavedamo se, da imamo različni družbeni in ekonomski subjekti svojevrstne interese in cilje, zato je ocena teh ciljev in prioritet zelo pomembna za ciljno usmerjanje naših prizadevanj.

V odnosih z našimi strateškimi deležniki smo opredelili štiri vsebinska področja, na katerih zasledujemo ključne skupne cilje. Ta področja so:

- Korporativno upravljanje
- MUMESCo: Energija, infrastruktura, objekti, okolje, mobilnost
- Poslovni modeli, tehnologije
- Zaposleni

Vsa ta področja in cilje smo prvič ocenili z vidika pomembnosti za skupino Petrol in ključne deležnike. Te ocene odslikava matrika bistvenosti.

Sinergija ciljev in interesov lahko prinaša odlične rezultate za vse deležnike. Na področjih, kjer imamo z deležniki soroden interes, je možnost za doseganje skupnih ciljev toliko večja. Na teh področjih bomo še povečali sodelovanje za doseganje večje sinergije.

Na področjih, na katerih ima skupina Petrol velik interes, naši deležniki pa imajo drugačna mnenja, si bomo v prihodnje prizadevali zbližati stališča. Tovrstne napore bomo vlagali tudi na področjih, ki imajo v očeh naših deležnikov večji pomen, kot smo ga doslej prepoznali v skupini Petrol.

V skupini Petrol se zavedamo, da lahko poslovno in družbeno vrednost dolgoročno dosegamo le, če vse ključne interesne skupine uspemo najti smernice, v okviru katerih lahko vsi dosegamo svoje cilje. Zato bomo v prihodnje naše odnose strateško pretehtavali, merili in uravnavali tudi s tem orodjem.

Graf 2: Matrika bistvenosti

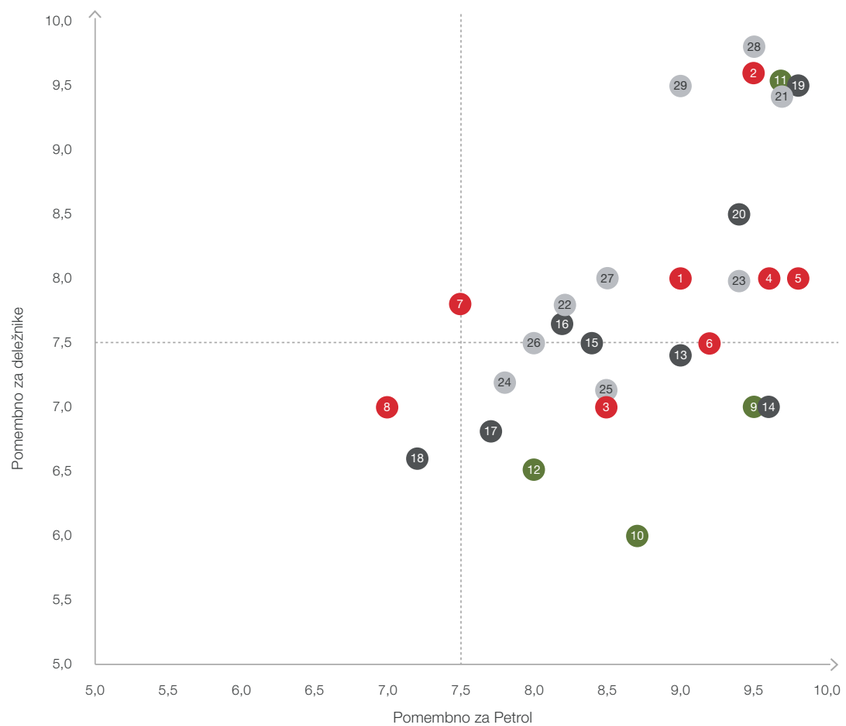

Z. št.	Področje	Procesi, cilji
	A. Korporativno upravljanje	
1	Poslovna odličnost	Na vseh področjih našega poslovanja stremimo k odličnosti.
2	Maksimiranje donosov in vrednosti za lastnike	Strateške cilje dolgoročne rasti in razvoja uresničujemo z uspešnim poslovanjem, stabilno dividendno politiko in maksimiranjem vrednosti za lastnike.
3	Korporativna integriteta	Naše vodilo je korporativna integriteta, ki se kaže v etičnem in transparentnem poslovanju.
4	Visok ugled	Z vsemi svojimi dejanji si prizadevamo za visok ugled v očeh vseh javnosti.
5	Popolna skladnost poslovanja	Dosledno upoštevamo vse zakonske zahteve in relevantne predpise.
6	Upravljanje s tveganji	Obvladovanje tveganj je vpeto v vse ravni našega delovanja, tako ustvarjamo novo vrednost za delničarje in ohranjamo investicijsko bonitetno oceno.
7	Zavezanost trajnostnemu razvoju	Na vseh ravneh poslujemo v skladu z načeli trajnostnega razvoja in si prizadevamo za nizkoogljično družbo. K družbeni blaginji prispevamo tudi v obliki sponzorstev in donacij.
8	Odprt deležniški dialog	Z vsemi deležniki imamo kontinuiran dialog, ki je vodilo trajnosti.
	B. MUMESCo: Energija, infrastruktura, objekti, okolje, mobilnost	
9	Kot nosilec sprememb v energetiki skupaj z uporabniki ustvarjamo nizkoogljično družbo	Investiramo v razvoj decentralizirane proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije. Omogočamo učinkovito rabo energije (celostne energetske rešitve: sistemi daljinskega ogrevanja, vodovodni sistemi, sistemi razsvetljave).
10	Industriji in občinam nudimo storitev celostnega upravljanja z okoljem	Upravljamo ravnanje z odpadki, s tlemi, z vodo, z zrakom.
11	Zagotavljamo varno oskrbo s fosilnimi gorivi	Zagotavljamo zanesljivo oskrbo s pogonskimi gorivi. Širimo uporabo UNP.
12	Smo protagonisti prehoda na nizkoogljično mobilnost	Razvijamo infrastrukturo za alternativna goriva.
	C. Poslovni modeli, tehnologije	
13	Pametni koncept	Razvijamo pametna mesta, pametne domove, pametno poslovanje, pametno mobilnost.
14	Digitalizacija, inovativni poslovni modeli	Z inovativnostjo in digitalnimi rešitvami bomo razvili uspešne nove poslovne modele in partnerstva.
15	Vrhunske tehnologije	Na vseh področjih delovanja vgrajujemo vrhunske tehnologije, dostopne na trgu.
16	Razvoj	Načrtno dajemo prostor razvoju in razvojnim partnerstvom.
17	Kakovost	Kakovost je naše vodilo na vseh področjih; dajemo ji prednost pred ceno.
18	Razvojna in trajnostna partnerstva z dobavitelji	Z dobavitelji razvijamo razvojna in trajnostna partnerstva, s katerimi ustvarjamo dodano vrednost.
19	Osredotočenost na kupce	Kupec je v središču našega delovanja. Z večkanalnim prodajnim pristopom (omnichannel) se mu bomo še bolj približali.
20	Visoka stopnja varnosti	Na vseh nivojih skrbimo za varnost: oseb, nepremičnin, procesov, podatkov.
	D. Zaposleni	
21	Celovit osebni razvoj in rast sodelavcev za optimalni poslovni uspeh	Naši zaposleni so zavzeti pri delu, imamo visoko organizacijsko kulturo.
22		Zaposleni imajo pozitiven odnos do sprememb in jih sami inicirajo.
23		Načrtno razvijamo voditelje.
24		Strateško upravljamo s talenti.
25		Imamo celovit pristop k pridobivanju kadrov – podprt z informatizacijo procesa.
26		Izvajamo celosten program izobraževanja in usposabljanja zaposlenih.
27		Spodbujamo medgeneracijsko sodelovanje ter prenašanje znanj in izkušenj.
28		Imamo sistem nagrajevanja, ki zaposlene spodbuja k razvoju njihovih potencialov in sposobnosti.
29		Skrbimo za zdravje in varstvo zaposlenih pri delu.

Strategija trajnostnega razvoja

Petrol je v novi strategiji skupine postavil trajnostno strategijo kot temelj svojega poslovnega modela.

S tem je skupina Petrol kot ena izmed osrednjih energetskih družb v Sloveniji in v državah JV Evrope prevzela aktivno vlogo pri povečevanju energetske neodvisnosti, energetske učinkovitosti in pri povečevanju deleža obnovljivih virov energije na trgih, kjer poslujemo. Dolgoročno stremimo k oblikovanju vse bolj zelenega energetskega miksa, tudi ko gre za trajnostno mobilnost.

Prehod v krožno gospodarstvo prepoznavamo kot priložnost za večjo snovno učinkovitost in za odpiranje novih zelenih delovnih mest, seveda ob zmanjševanju okoljskega odtisa. S svojo trajnostno strategijo se zavzemamo za zmanjševanje uporabe primarnih surovin, ločevanje odpadkov na izvoru in generiranje čim čistejših frakcij ter povečevanje snovne predelave. Tam, kjer le-ta ni mogoča oziroma smiselna, pa se zavzemamo za energetsko izrabo odpadkov.

Gibalo razvoja prihodnosti so mesta, saj bo do leta 2050 v njih živelo kar 75 % globalne populacije, hkrati pa porabijo več kot 70 % celotne energije. Ne le z energetskega vidika, ampak tudi v vidika upravljanja vseh naravnih virov so mesta osrednji trajnostni fokus skupine Petrol. Naša dolgoročna strategija, kateri sledi tudi naša naložbena politika, je razvoj celostnih infrastrukturnih storitev na več področjih življenja mest za njihov prehod v trajnostna, pametna mesta. Na tej podstati temelji edinstven Petrolov poslovni koncept MUMESCo (Multy Utility, Mobility and Environmental Service Company).

GIBALO RAZVOJA PRIHODNOSTI SO MESTA, ZATO SO MESTA OSREDNJI TRAJNOSTNI FOKUS SKUPINE PETROL.

NA TRAJNOSTNE IZZIVE ODGOVARJAMO S PALETO AMBICIOZNIH IN RAZVOJNO USMERJENIH PROGRAMOV.

Dolgoročno zagotavljamo optimalno energetsko rabo za končne uporabnike. Prodajamo »negawate« po modelu pogodbenega zagotavljanja energetskih prihrankov. Nudimo celovite energetske rešitve v objektih, za industrijo in za dom.

Petrol postaja partner pri pametnem, energetsko učinkovitem vodenju mest in urbaniziranih naselij. Na sistemih daljinskega ogrevanja Petrol lokalnim skupnostim ponuja učinkovito upravljanje obstoječih sistemov ali izgradnjo novih energetsko učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja, kjer je najmanj 50 % proizvedene toplote iz obnovljivih virov (biomasa, geotermija) ali pa iz sočasne proizvodnje toplote in elektrike z visokim energetskim izkoristkom. Strateški cilj do leta 2018 je povečati proizvodnjo toplote za namene ogrevanja iz obnovljivih virov in v kombinaciji s kogeneracijami za dodatnih 60 GWh oziroma podvojiti obstoječ obseg.

Energetska izraba organskih odpadkov in obvladovanje vodnega kroga zaokrožujeta našo celovito ponudbo upravljanja urbanih naselij in mest. S tem našim partnerjem omogočimo izkoriščanje lastnega potenciala, s katerim dosegajo večjo stopnjo energetske neodvisnosti. Petrol bo do leta 2020 svoje preizkušene poslovne modele na področju čiščenja odpadnih vod in energetske izrabe odpadkov razširil na področje ciljnih trgov.

Na segmentu ogrevanja pospešujemo prehod končnih uporabnikov na uporabo zemeljskega plina z uvajanjem novih tehnologij, kot so kondenzacijski kotli in toplotne črpalke na plin. Na tem področju je srednjeročni cilj pospešiti prehod na uporabo zemeljskega plina kot prehodnega energenta v nizkoogljično družbo na obstoječih omrežjih. Do leta 2020 želimo distribuirati več kot 130 milijonov m^3 zemeljskega plina, ki bo pretežno nadomestil uporabo kurilnega olja v kurilnicah s povprečnim izkoristkom med 60 do 70 %. Z uvedbo sodobnih tehnologij tako povečujemo energetsko učinkovitost najmanj za 15 do 20 % pri končnih uporabnikih.

Skupina Petrol strateško spodbuja plin kot pogonsko gorivo v prometu, prehod na vodikovo tehnologijo in e-mobilnost. Zavedamo se, da je razvoj mreže polnilnih mest za UNP in CNG pogoj za povečanje uporabe plina v prometu, kar bo znatno znižalo emisije trdnih delcev in CO_2 odtisa v prometu. S svojimi aktivnostmi spodbujamo predelavo avtomobilov za uporabo UNP. Z razvojem dodatnih točilnih mest je naš cilj doseči 5% delež celotnega avtoparka v Sloveniji.

Elektrika postaja vse bolj ultimativni vir energije na vseh segmentih porabe. Zato se Petrol intenzivno usmerja v proizvodnjo zelene elektrike. Strateško bo proizvodnja temeljila na izkoriščanju energetskega potenciala vetra in vode ter bo leta 2020 predstavljala tri četrtine celotne proizvodnje elektrike Petrola. Do leta 2020 je predviden obseg lastne proizvodnje preko 250 GWh in bo predstavljal približno 20 % celotne prodaje končnim uporabnikom.

Za doseganje strateških ciljev trajnostnega razvoja bo skupina Petrol v svoji organizaciji do leta 2020 zaposlovala 470 strokovnjakov s področja energetike in okolja. Za uresničitev teh ciljev bomo investirali več kot 200 mio. EUR, od tega 55 % v proizvodnjo elektrike iz OVE, 25 % za storitve učinkovite rabe energije, 8 % v naložbe, ki bodo povečevale uporabo UNP, 5 % v razvoj uporabe zemeljskega plina, 4 % v naložbe učinkovitega ogrevanja na sistemih daljinskega ogrevanja ter 3 % v naložbe okoljskih rešitev.

INVESTIRALI BOMO **200 MIO. EUR** ZA DOSEGANJE STRATEŠKIH CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA.

Oblikovanje strategije za infrastrukturo za alternativna goriva

Promet je eden najvplivnejših sektorjev pri doseganju nacionalnega cilja zmanjšanja izpusta toplogrednih plinov in z njim povezanim prehodom v nizkoogljično družbo. Medtem ko se emisije toplogrednih plinov v drugih sektorjih hitro zmanjšujejo, je v prometu še vedno prisoten trend dolgoročnega naraščanja. Zato mora Slovenija na področju prometa za zmanjšanje izpusta toplogrednih plinov ukrepati smelo. Direktiva 2014/94/EU, ki določa razvoj infrastrukture za alternativna goriva v prometu, spada v zakonodajni okvir, s katerim se uresničuje strategija postopnega prehoda v mobilnost z nizkimi emisijami ogljika.

S SPREMEMBO ZAKONODAJE SE BO MOČNO SPREMENILA INDIVIDUALNA IN JAVNA MOBILNOST.

Za doseganje indikativnih ciljev operativnega programa toplogrednih plinov (OP TGP) in ciljev glede zmanjšanja prometnih onesnaževal v zraku je Slovenija pri oblikovanju predloga strategije uporabila pristop, po katerem se najprej določi potrebno število vozil na posamezna alternativna goriva.

O prednostih, smiselnosti in nujnosti zmanjšanja ogljičnega odtisa prometa bo treba splošno javnost v prihodnje obširno, argumentirano in kontinuirano informirati in ozaveščati. Le tako bodo uporabniki razumeli in sprejeli posamezne ukrepe in celostno politiko, vključno s spreminjanjem zakonodaje, ki bo močno spremenila individualno in javno mobilnost. Z uveljavitvijo in favoriziranjem alternativnih goriv s ciljem postopnega prehoda v nizkoogljični promet bomo v Sloveniji v prihodnje doživeli sorazmerno velike spremembe. Petrol je kot predsedujoči v Sekciji za trajnostno mobilnost v gospodarsko interesnem združenju CER (Center energetskih rešitev) v letu 2016 aktivno sooblikoval konzorcij deležnikov iz gospodarstva, akademske in raziskovalne sfere in je na natečaju Ministrstva za okolje in prostor pridobil naročilo za oblikovanje Študije o potrebnih dodatnih ukrepih za povečanje deleža vozil na alternativna goriva v Sloveniji in predlog strategije razvoja na področju alternativnih goriv. Družba Petrol se močno zaveda družbene odgovornosti, zato je k delu pristopila povsem neprofitno in z veliko energije povezovala deležnike pri dosegi cilja za oblikovanje predloga strategije.

Dr. Marta Svoljšak Jerman,
direktorica Trajnostnega razvoja, kakovosti in varnosti, Petrol d.d., Ljubljana

Metodologija trajnostnega razvoja skupine Petrol zajema kompleksnost odnosov med vsemi ključnimi deležniki v iskanju ravnotežja med ekonomskimi, družbenimi in okoljskimi cilji. Z nenehnim tehtanjem različnih interesov iščemo najbolj optimalne poti v hitro spremenljivih okoliščinah. Pri tem moramo upoštevati politične smernice, tehnološki razvoj in možen družbeni konsenz. Skupina Petrol je s svojo poslovno in trajnostno strategijo do leta 2020 prevzela pobudo na področju trajnostne mobilnosti, prehoda v nizkoogljično družbo, zlasti z vidika URE in OVE, in pametnih mest.

Trajnostno poročanje

Trajnostno poročilo skupine Petrol 2016 je tretje samostojno poročilo po vrsti in ima značaj dveletnega poročila. Je komplementarno z letnim poročilom. Pripravili smo ga v skladu s smernicami GRI-4, pri tem smo upoštevali vsa specifična področja naše dejavnosti. Prvo samostojno trajnostno poročilo je skupina Petrol izdala pred štirimi leti za leto 2012, drugo pa pred dvema letoma za 2014. V prihodnje bomo v skladu z novo zakonodajo poročali o trajnostnem razvoju skupine Petrol vsako leto.

Trajnostno poročilo je sestavljeno iz treh večjih sklopov: ekonomski, socialni in okoljski del. Slednji je deljen na dva dela: okoljska razkritja Petrolove lastne dejavnosti (označeno z rdečo) in okoljska razkritja celovite energetske oskrbe za trg (označeno z zeleno).

Poročilo o trajnostnem razvoju skupine Petrol je integralni del trajnostnih aktivnosti družbe, ki temeljijo na poslovni strategiji skupine Petrol do leta 2020. Le-ta odraža trajnostno zavest in vrednote lastnikov in uprave ter se prenaša na vse zaposlene. Vsi se zavedamo, da so za stabilnost poslovanja in razvojno perspektivo pomembni ekonomsko-politični trendi v domačem in mednarodnem okolju, hkrati je ključna naša zmožnost soustvarjanja vrednosti v sožitju z družbenim in naravnim okoljem. V središču ustvarjanja novih odgovorov na globalne izzive so naslednja strateška področja: podnebne spremembe oziroma nizkoogljična družba, trajnostna mobilnost, energetska vzdržnost in odgovorno upravljanje s celotno paleto naravnih virov oziroma krožno gospodarstvo. Zavedamo se hitrih sprememb, ki jih

Komunikacijska orodja in odnosi skupine Petrol s ključnimi deležniki

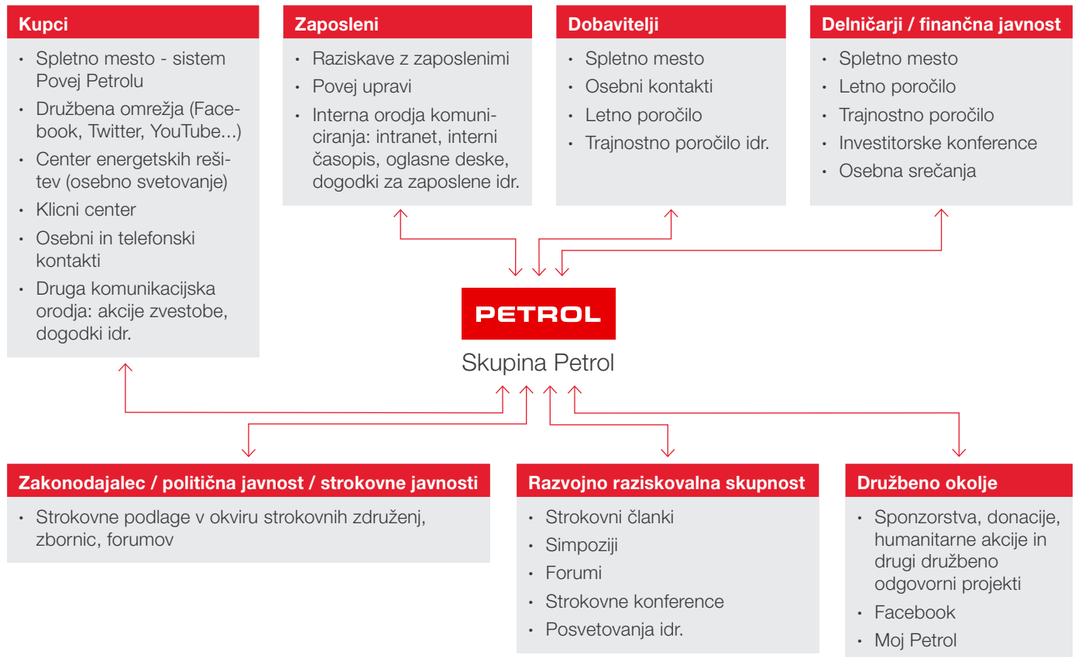

PETROL

Skupina Petrol

Dobavitelji

- kakovost blaga in storitev
- skladnost z vsemi evropskimi standardi in zakonodajo (tudi z vidika trajnostnega razvoja)
- dobri nabavni pogoji
- zanesljivost dobav
- spodbuda k trajnostnim premikom

Kupci

- mesta / lokalne skupnosti
- industrija
- organizacije
- gospodinjstva/posamezniki
  - razumevanje zahtev kupcev
  - izpolnjevanje pričakovanj
  - visoka stopnja zaupanja kupcev (sistematično jo spremljamo od leta 1999)
  - zagotavljanje najkonkurenčnejših storitev in blaga
  - spodbuda k trajnostnim premikom

Zaposleni

- varnost in zdravje pri delu
- izobraževanje zaposlenih, razvoj njihovega potenciala
- zadovoljstvo (sistematično ga spremljamo)
- podjetniška kolektivna pogodba, ki ureja odnose med delodajalcem in delojemalci kot temelj enakopravnega socialnega dialoga

Družbeno okolje

- podpora okolju, v katerem delujemo
- spodbuda odličnosti in vrhunskim rezultatom
- pospeševanje družbene sodelovalnosti

Delničarji / finančna javnost

- uravnoteženost dividendnih donosov delničarjev
- poslovna uspešnost skupine Petrol in ugled med finančnimi institucijami

Razvojno raziskovalna skupnost

- anticipiranje prihodnjih razvojnih trendov
- prenos najsodobnejših znanj in tehnologij
- sodelovanje pri novih trajnostnih rešitvah

Zakonodajalec / politična javnost / strokovne javnosti

- sprejemanje strokovno in podjetniško sprejemljivih zakonskih regulativ
- spoštovanje vseh zakonskih regulativ

Matrika ključnih deležnikov skupine Petrol, ki so vključeni v trajnostno poročanje

prinašata digitalizacija na vseh družbenih ravneh in socialno-demografska preobrazba širše družbe.

Skupina Petrol je izjemno razvejana, zato ima bogato paleto deležnikov z različnimi interesi. Odgovorno trdimo, da imamo z vsako izmed ključnih skupin deležnikov korektne odnose, ki potekajo preko obojestranskih komunikacijskih kanalov. Ponosni smo, da kljub velikosti in kompleksnosti sistema skupine Petrol tradicionalno vzdržujemo kar se da osebne odnose z vsemi ključnimi deležniki in visoko stopnjo odzivnosti, ki jo iz leta v leto še izboljšujemo. Eno izmed pomembnih orodij komuniciranja je naše trajnostno poročilo.

Vsebino trajnostnega poročanja določimo na podlagi treh kriterijev: bistvenost, celovitost ključnih kazalnikov upravljana trajnostnega razvoja in trajnostni kontekst. Kriterij bistvenosti pomeni, da smo vsebino poročila zožili le na bistvena interesna področja, ki smo jih opredelili na podlagi matrike ključnih deležnikov in strategije trajnostnega razvoja skupine Petrol. Izbrali smo tiste, ki najbolj vplivajo na naš trajnostni odtis. Po drugi strani smo vključili trajnostne kazalnike, ki so ključni za naše upravljanje s trajnostnim razvojem. Za to trajnostno poročilo smo glede na predhodni trajnostni poročili skupine Petrol sklop kazalnikov razširili in s tem pridobili dodatne vzvode dolgoročnega upravljanja trajnostnega razvoja na novih področjih, kar je tudi naš strateški cilj. Ker svoje trajnostno ravnanje razumemo celostno, so med ključnimi kazalniki tudi taki, ki sodijo na področje naših dobaviteljev, naših kupcev, zakonodaje ipd. S tem trendom širjenja trajnostnega vpliva bomo v prihodnje nadaljevali, saj s svojim trajnostnim ravnanjem postopoma vplivamo na trajnostno preobrazbo širše družbe.

Trajnostno poročilo podaja analizo sedanjosti in, kjer je smiselno, primerjavo s preteklimi trendi, hkrati je usmerjeno v prihodnost. Zavedamo se, da trajnostni razvoj ni cilj, ampak pot, zato našo pot beležimo in ocenjujemo v treh časovnih dimenzijah. Pri podajanju vsebine smo stremeli k uravnoteženosti, primerljivosti, točnosti, jasnosti in zanesljivosti podatkov. Poročanje je transparentno in eksaktno glede na podatke, s katerimi v skupini Petrol trenutno razpolagamo.

Za vse dimenzije trajnostnega razvoja v skupini Petrol je odgovorno najvišje vodstvo. Skrbnica metodologije trajnostnega razvoja in poročanja o trajnostnem razvoju skupine Petrol je dr. Marta Svoljšak Jerman, direktorica TRKV.

Mag. Alenka Ott Šaponia,

vodja projektov, Trajnostni razvoj, kakovost in varnost, Petrol d.d., Ljubljana

Trajnostno poročilo je eno izmed osrednjih orodij komuniciranja trajnostne poti skupine Petrol. A je več kot to. Je gibalo integriranja naših trajnostnih procesov in odnosov, (re)definiranja ključnih kazalnikov, merjenja, ocenjevanja in postavljanja novih ciljev. Ta proces je v zadnjih petih letih, kar sistematično poročamo, prepletel prav vse strukture skupine Petrol. Letos smo ga znova nadgradili in izostrili. Kot kompas verodostojno kaže, kje smo, in nas spodbuja k novim korakom. Ne le nas, ampak tudi širšo družbo, saj je za velike trajnostne premike potreben širši konsenz.

Ekonomski vidik trajnostnega razvoja

Ekonomski poudarki iz poslovanja

V skupini Petrol smo v letu 2016 realizirali 3,9 mrd. EUR prihodkov od prodaje, kar je za 1 odstotek več kot v letu 2015. Prilagojeni kosmati poslovni izid je znašal 382,0 mio. EUR, kar je za 10 odstotkov več kot v letu 2015. EBITDA, realiziran v višini 143,8 mio. EUR, kar je za 6 % več kot leto prej, je najvišji v Petrolovi poslovni zgodovini. Čisti poslovni izid je znašal 72,7 mio. EUR, kar je za 11 odstotkov več kot v letu 2015 (glej tabelo 1).

Tabela 1: Ključni poudarki iz poslovanja za skupino Petrol

Skupina Petrol	EM	Doseženo		Indeks 2016 / 2015
		2016	2015	
Prihodki od prodaje	mio. EUR	3.856,7	3.816,9	101
Prilagojeni kosmati poslovni izid[1]	mio. EUR	382,0	347,9	110
Poslovni izid iz poslovanja	mio. EUR	99,6	90,5	110
Čisti poslovni izid	mio. EUR	72,7	65,3	111
Kapital	mio. EUR	595,7	547,4	109
Bilančna vsota	mio. EUR	1.502,8	1.474,4	102
EBITDA[2]	mio. EUR	143,8	135,4	106
EBITDA / prilagojeni kosmati poslovni izid	%	37,7	38,9	97
Stroški iz poslovanja / prilagojeni kosmati poslovni izid	%	75,2	75,4	100
Neto dolg / kapital[3]		0,6	0,8	77
Neto dolg / EBITDA		2,6	3,3	79
ROE		12,2	11,9	102
Dodana vrednost na zaposlenega[4]	tisoč EUR	58,8	58,1	101
Čisti poslovni izid na delnico[5]	EUR	35,2	31,7	111
Tečaj delnice na zadnji trgovalni dan leta	EUR	325,0	255,8	127
Količinska prodaja proizvodov iz nafte	mio. t	3,2	2,9	112
Količinska prodaja utekočinjenega naftnega plina	tisoč t	141,6	77,1	184
Količinska prodaja zemeljskega plina	mio. m^3	123,0	120,9	102
Prodaja električne energije	TWh	17,6	14,1	125
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	mio. EUR	505,2	486,6	104
Število bencinskih servisov na zadnji dan obdobja		487	487	100
Število zaposlenih (skupaj z zaposlenimi na bencinskih servisih v upravljanju) na zadnji dan obdobja		4.166	4.068	102

1 Prilagojeni kosmati poslovni izid = prihodki od prodaje - nabavna vrednost prodanega blaga, gre za postavko, ki ni opredeljena v Mednarodnih standardih računovodskega poročanja
2 EBITDA = poslovni izid iz poslovanja + stroški amortizacije brez ekološke amortizacije
3 Neto zadolženost / kapital = (dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti - denar in denarni ekvivalent) / kapital
4 Dodana vrednost na zaposlenega = EBITDA + vsebinski stroški dela
5 Čisti poslovni izid na delnico = čisti poslovni izid poslovnega leta, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe / tehtano povprečno št. izdanih navadnih delnic brez lastnih delnic

Graf 3: Število bencinskih servisov

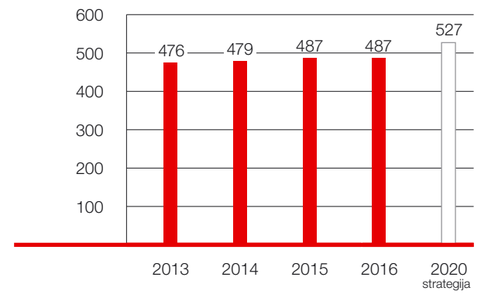

Graf 4: Količinska prodaja proizvodov iz nafte (v mio. t)

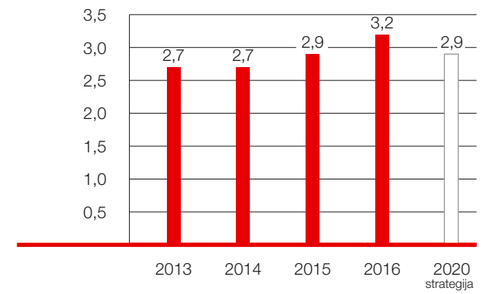

Graf 5: Prihodki od prodaje trgovskega blaga (v mio. EUR)

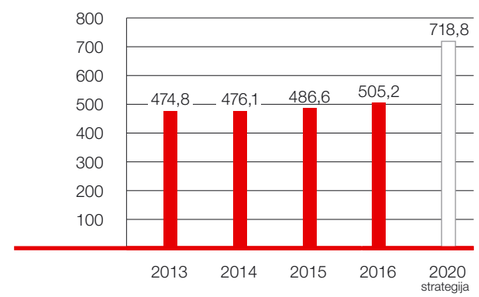

Graf 6: EBITDA (v mio. EUR)

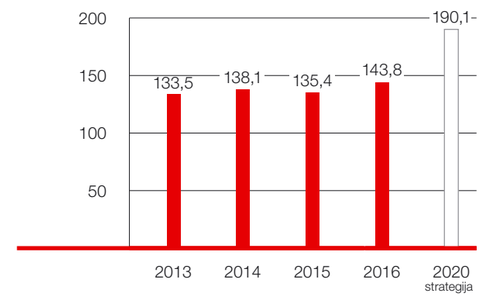

Graf 7: Čisti poslovni izid iz poslovanja (v mio. EUR)

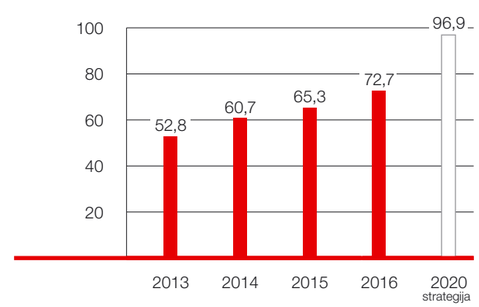

Graf 8: Struktura naložb skupine Petrol v letu 2016

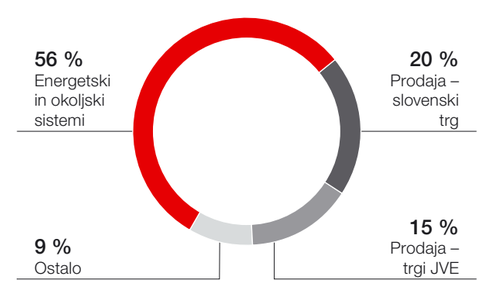

Skupina Petrol je glavni dobavitelj proizvodov iz nafte v Sloveniji ter postaja vedno pomembnejši in prepoznavnejši tudi v širši regiji.

V letu 2016 smo v skupini Petrol prodali:

- 3,2 mio. ton proizvodov iz nafte, kar je za 12 odstotkov več kot v letu 2015 in 22 odstotkov več od načrtovanega. Od tega smo v Sloveniji ustvarili 49 odstotkov prodaje, na trgih EU 27 odstotkov in na trgih JV Evrope 24 odstotkov. Prodaja na slovenskem trgu je bila za 8 odstotkov višja kot v letu 2015, prodaja na trgih EU je bila za 44 odstotkov višja kot v letu 2015, na trgih JV Evrope pa za 6 odstotkov nižja kot v letu 2015. 40 odstotkov proizvodov iz nafte smo prodali v maloprodaji, v veleprodaji pa 60 odstotkov.
- 141,6 tisoč ton utekočinjenega naftnega plina, kar je za 84 odstotkov več kot v letu 2015 (predvsem zaradi konsolidacije prodaje utekočinjenega naftnega plina družbe Petrol LPG, d.o.o., Beograd, konec leta 2015) in 17 odstotkov več, kot je bilo načrtovano. Od tega znaša prodaja avtoplina 91,0 tisoč ton, kar je za 174 odstotkov več kot v letu 2015.
- 123,0 mio. m^3 zemeljskega plina, kar je za 2 odstotka več kot v letu 2015 in 10 odstotkov več od načrtovanega.
- 17,6 TWh električne energije, kar je za 25 odstotkov več kot leta 2015 in 42 odstotkov več, kot je bilo planirano. Od tega smo 15,6 TWh realizirali s trgovanjem.
- 129,5 tisoč MWh toplotne energije, kar je za 4 odstotke več kot v letu 2015 in 2 odstotka več od načrtovanega.

S prodajo trgovskega blaga smo realizirali 505,2 mio. EUR prihodkov od prodaje, kar je za 4 odstotke več kot v letu 2015. Na 487 maloprodajnih mestih v Sloveniji in na trgih JV Evrope kupcem omogočamo celostno oskrbo vozil, hkrati pa številne druge storitve. S tem bencinski servisi zares postajajo zaokrožena prodajna mesta.

Tabela 2: Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost skupine Petrol in Petrol d.d., Ljubljana, v letu 2016 (v EUR)

	Podatki za leto 2016	Skupina Petrol	Petrol d.d., Ljubljana
A	Prihodki		
	- od prodaje	3.856.702.626	3.167.782.578
	- financiranje	48.542.318	42.421.199
	- prodaja sredstev (dobiček pri prodaji osnovnih sredstev)	1.201.345	469.881
	SKUPAJ	3.906.446.289	3.210.673.658
B	Stroški poslovanja		
	nabavna vrednost prodanega blaga	3.474.731.916	2.891.654.757
	stroški (brez stroškov dela)	220.192.052	162.424.498
	SKUPAJ	3.694.923.968	3.054.079.255
C	Stroški dela	67.210.220	45.594.793
D	Izplačila lastnikom kapitala in ostalim dobaviteljem finančnih sredstev		
	dividende	25.976.135	25.976.135
	obresti	18.819.303	17.728.519
	SKUPAJ	44.795.438	43.704.654
E	Davki od dobička	16.957.619	9.222.592
F	Investicije v družbeno okolje		
	Sponzoriranja in donacije	1.694.914	1.535.643
	Dajatve za varstvo okolja in dajatve, neodvisne od poslovanja	1.041.429	18.629
	SKUPAJ	2.736.343	1.554.272

Tabela 3: Prihodki od prodaje glede na geografsko območje za skupino Petrol za leti 2015 in 2016 (v EUR)

Skupina Petrol	2016	2015
Slovenija	2.185.995.714	2.222.597.875
Hrvaška	509.563.848	569.309.974
Bosna in Hercegovina	201.613.804	212.594.441
Srbija	68.166.939	67.064.750
Črna gora	36.086.071	36.170.234
Avstrija	184.641.614	205.153.909
Druge države	670.634.636	503.990.614
Prihodki od prodaje skupaj	3.856.702.626	3.816.881.797

Tabela 4: Prihodki od prodaje skupine Petrol po poslovnih dejavnostih za leti 2015 in 2016 (v EUR)

Skupina Petrol	2016	2015	Indeks 2016/2015
Prodaja*	3.801.307.827	3.763.024.249	101
Energetski in okoljski sistemi	55.394.799	53.857.550	103
Prihodki od prodaje skupaj	3.856.702.626	3.816.881.799	101

* Prodaja zajema prodajo proizvodov iz nafte, utekočinjenega naftnega plina, zemeljskega plina, električne energije končnim uporabnikom, trgovskega blaga in storitev ter trgovanje z elektriko.

Izplačila delničarjem

Naša kapitalska politika temelji na maksimiranju donosov delničarjev, kar uresničujemo z dobrim poslovanjem in stabilno dividendno politiko (glej graf 9). V letu 2016 je bila po sklepu 26. skupščine delničarjev, ki je bila 21. aprila 2016, izplačana bruto dividenda na delnico za leto 2015 v višini 12,6 EUR (glej graf 10).

12,6 EUR - BRUTO DIVIDENDA NA DELNICO ZA LETO 2015

Graf 9: Skupni znesek dividend 2011–2015

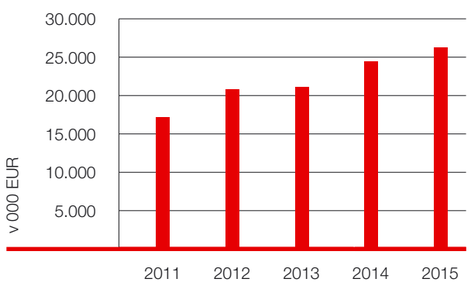

Graf 10: Bruto dividenda / delnico

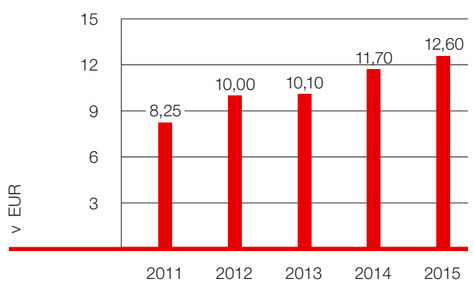

Ključna tveganja in obvladovanje tveganj

Tveganja so sestavni del poslovanja, dobro poznavanje in razumevanje le-teh pa omogoča, da se pravočasno in pravilno odzovemo v vedno bolj dinamičnem gospodarskem okolju. V skupini Petrol se tega zavedamo, zato gradimo sistem pametnega upravljanja tveganj. Ta zagotavlja, da so ključna tveganja, ki jim je družba izpostavljena, prepoznana, ocenjena, obvladovana, izkoriščena in spremljana. Pri tem si prizadevamo za vzpostavitev kulture zavedanja o tveganjih, ki privede do boljšega razumevanja tveganj in kakovostnejših informacij za odločanje na vseh ravneh delovanja skupine. Obvladovanje tveganj je skrb vsakega zaposlenega v skupini Petrol, ki je s svojimi odločitvami in dejanji vsakodnevno izpostavljen tveganjem pri svojih delavnih nalogah in pristojnostih.

Petrolov model tveganj je vsebinsko povezan v sklop 20 skupin tveganj, razdeljenih v dve veliki skupini: tveganja okolja in tveganja delovanja (glej tabelo 5). Skupina redno ocenjuje tveganja. Zadnja ocena tveganj je bila opravljena v letu 2015, naslednja bo v letu 2017.

V novi Strategiji skupine Petrol za obdobje 2016–2020 smo definirali usmeritve in načela upravljanja tveganj (apetit za tveganja). Krovna strateška usmeritev je zagotavljanje stabilne rasti poslovanja ob sprejemanju zmernih tveganj. Zahtevane donose prilagajamo pričakovanim tveganjem.

Tveganja, ki smo jih pripravljeni sprejemati, so tista, ki izhajajo iz strategije razvoja skupine Petrol, ki omogoča nadaljnjo stabilno rast poslovanja in dinamičen razvoj novih poslovnih modelov.

Nismo pripravljeni prevzemati naslednjih tveganj: okoljska tveganja, tveganja za varnost in zdravje zaposlenih, tveganja izgube dobrega imena, tveganja prevar in korupcije ter tveganja izgube »investment grade« bonitetne ocene (ki izhaja iz poslovanja skupine Petrol).

Skladno s krovnim načelom smo opredelili naslednje strateške usmeritve upravljanja tveganj skupine Petrol:

- Skupina Petrol spremlja spremembe v industriji in na trgih ter proaktivno prilagaja svoje poslovanje in cilje z namenom uresničitve strateških ciljev.
- Nove investicije so usklajene s strateškimi in s finančnimi načrti. Pričakovani donosi investicije so primerni prevzetim tveganjem.

- Kadrovska politika je usklajena s strateškimi usmeritvami. Upravljanje človeških virov aktivno deluje na področju razvoja in izobraževanja kadrov ter spremljanju organizacijske klime.
- Skupina Petrol promovira spoštovanje zakonodaje in internih pravil ter z vrednotami in s Kodeksom ravnanja gradi korporativno kulturo, ki spodbuja zakonito, transparentno in etično ravnanje ter odločanje.
- Skupina Petrol se zaveda operativnih tveganj in stremi k vzpostavitvi procesnega, sistemskega in IT-okolja, ki omogoča strateški razvoj skupine Petrol in operativno tveganje znižuje na sprejemljivo raven.
- Skupina Petrol varuje marže pri prodaji energentov, bodisi z naravnim usklajevanjem bodisi s trgovanjem z izvedenimi finančnimi instrumenti, z namenom ščitenja pred tveganji in zagotavljanja stabilnosti denarnih tokov.
- Skupina Petrol skrbi za kvaliteten portfelj partnerjev in stremi k njihovi primerni razpršenosti.
- Skupina Petrol stremi k visoki stopnji zavarovanja tveganih terjatev, bodisi s pridobitvijo instrumentov zavarovanja bodisi s sklepanjem zavarovanj.
- Skupina Petrol skrbi za dolgoročno finančno stabilnost z vzdržnim finančnim vzvodom.
- Skupina Petrol upravlja kratkoročno likvidnost z uravnavanjem virov in odlivov ter z ohranjanjem zadostne stopnje kreditnih linij.
- Skupina Petrol stremi k visoki ravni zavarovanja pred tveganji spremembe obrestnih mer.

Tabela 5: Skupine tveganj v skupini Petrol

I. Tveganja okolja					
I.1.	Politična tveganja	I.3.	Tveganja gospodarskega okolja	I.5.	Tveganja katastrof
I.2.	Tveganja finančnega okolja	I.4.	Tveganja zakonodaje in regulative		
II. Tveganja delovanja					
II.1.	Operativna tveganja	II.2.	Tveganja vodenja in odločanja	II.5.	Finančna tveganja
II.1.1.	Tveganja upravljanja človeških virov	II.2.1.	Tveganja vodenja	II.5.1.	Cenovna tveganja
II.1.2.	Komercialna tveganja	II.2.2.	Tveganja poslovno-finančnega odločanja	II.5.2.	Kreditna tveganja (tveganja nasprotne strani)
II.1.3.	Tveganja varnosti in zaščite	II.2.3.	Tveganja strateškega odločanja	II.5.3.	Likvidnostna tveganja
II.1.4.	Tveganja prekinitve poslovanja	II.3.	Tveganja zagotavljanja informacij	II.5.4.	Valutna tveganja
		II.4.	Tveganja prevar in drugih nezakonitih dejanj	II.5.5.	Obrestna tveganja
		II.4.1.	Tveganja kaznivih dejanj/prevar		
		II.4.2.	Tveganja korporativne integritete		

Tadeja Šteharnik,
direktorica Upravljanja tveganj, Petrol d.d., Ljubljana

V skupini Petrol sistem upravljanja tveganj gradimo po načelu: prave informacije pravim osebam ob pravem času. Tveganja so sestavni del poslovanja, pomenijo pa lahko tako priložnosti kot nevarnosti, zato je pravočasno odzivanje ključnega pomena. Pameten sistem upravljanja tveganj gradimo tudi z organizacijo, kjer je obvladovanje tveganj skrb vsakega zaposlenega, ki je s svojimi odločitvami in dejanji vsakodnevno izpostavljen tveganjem pri svojih delavnih nalogah in pristojnostih. Le tako v poslovnem sistemu z več kot 4000 zaposlenimi, s skoraj 3,9 milijarde evrov prihodkov od prodaje in razvejano paleto dejavnosti lahko zagotavljamo izkoriščanje priložnosti, fleksibilnost in doseganje ambicioznih ciljev.

Načrti poslovanja za leto 2017

V energetiki, eni izmed najpomembnejših gospodarskih panog, tudi v prihodnje pričakujemo hiter razvoj v smeri energetske učinkovitosti kot tudi novega načina porabe obstoječih in razvoja novih energentov. Z razvojem tehnologij se na vseh področjih z manj energije naredi več. Ključno gibalo tega hitrega razvoja je zavedanje o podnebnih spremembah, ki so povezane tudi z uporabo fosilnih goriv. Poleg zmanjševanja tveganja podnebnih sprememb globalna prizadevanja stremijo k zagotavljanju dostopne in zanesljive energetske oskrbe.

Z MANJ ENERGIJE MORAMO NAREDITI VEČ.

Na poslovanje skupine Petrol na dinamičnem trgu energetike vpliva več med seboj pogosto soodvisnih dejavnikov. Med najpomembnejše spadajo: gibanje cen na naftnem trgu, gibanje tečaja ameriškega dolarja in splošne svetovne gospodarske razmere. V mednarodnem poslovnem okolju sta za delovanje skupine Petrol najpomembnejša dejavnika gibanje cen na naftnem trgu in tečaj ameriškega dolarja, ki odražata svetovna gospodarska gibanja. Na Petrolovo domače poslovno okolje pa vplivajo gospodarske razmere (gospodarska rast, stopnja rasti cen, rast potrošnje in proizvodnje) ter ukrepi, s katerimi država regulira cene in trg energentov. Poleg tega na poslovanje skupine Petrol vplivajo spremembe v poslovnem okolju, ki jih narekuje digitalizacija. V strateškem poslovnem načrtu skupine Petrol za obdobje 2016–2020 imata zato pomembno mesto razvoj novih poslovnih modelov in digitalizacija poslovanja.

Za leto 2017 se na Petrolovih glavnih prodajnih trgih (Slovenija in Hrvaška) predvideva gospodarska rast, vendar bodo gospodarske razmere še vedno zahtevne.

Skupina Petrol si je za leto 2017 zastavila ambiciozne cilje. Za doseganje zastavljenih ciljev bo skupina Petrol v letu 2017 posebno pozornost namenila racionalizaciji komercialnih in podpornih poslovnih procesov.

GLAVNI CILJI SKUPINE PETROL ZA LETO 2017 SO:

3,6 mrd. EUR
PRIHODKOV OD PRODAJE,

386 mio. EUR
PRILAGOJENI KOSMATI POSLOVNI IZID,

150,9 mio. EUR
EBITDA,

74,7 mio. EUR
ČISTI POSLOVNI IZID,

0,6
NETO DOLG / KAPITAL,

2,8
NETO DOLG / EBITDA,

493
BENCINSKIH SERVISOV V MALOPRODAJNI MREŽI,

2,7 mio. ton
PRODANIH PROIZVODOV IZ NAFTE[1],

151.900 ton
PRODAJA UTEKOČINJENEGA NAFTNEGA PLINA,

524,7 mio. EUR
PRIHODKOV OD PRODAJE TRGOVSKEGA BLAGA,

12,4 TWh
PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE,

63,2 mio. EUR
NALOŽB V STALNA SREDSTVA.

[1] V prodajo proizvodov iz nafte ni vključena prodaja utekočinjenega naftnega plina; prikazana je ločeno.

Petrol in družbeno okolje

Trajnostni odnosi z zaposlenimi

Uspešni, motivirani in pripadni zaposleni so srce Petrola in naša prihodnost. Daljnosežna vizija, s katero odgovarjamo na več osrednjih izzivov sodobne družbe, in ambiciozni poslovni načrti zahtevajo celostno upravljanje človeških virov. To vključuje premišljeno politiko zaposlovanja, skrb za razvoj in izobraževanje zaposlenih, učinkovit sistem nagrajevanja in napredovanja, spremljanje zadovoljstva in zavzetosti ter skrb za varnost in zdravje zaposlenih. To je le nekaj glavnih dejavnikov upravljanja kadrov v skupini Petrol.

Konec leta 2016 je bilo v skupini Petrol in na bencinskih servisih v upravljanju 4.166 zaposlenih, od tega 33 odstotkov v tujini. V primerjavi s koncem leta 2013 se je število povečalo za 221 oziroma za 5,6 odstotka (glej graf 11).

Prevladujejo zaposleni za nedoločen čas, le manjši del zaposlenih ima sklenjeno pogodbo za določen čas. V zadnjih treh letih se je delež pogodb za določen čas bistveno zmanjšal v primerjavi z obdobjem 2009-2013. Koncem leta 2016 je imelo sklenjeno pogodbo za določen čas 9,7 odstotka oziroma 405 zaposlenih, kar je za 7–10 odstotnih točk manj kot v obdobju med leti 2009 in 2013, ko se je gibala med 17,0 in 19,3 odstotki.

VEČ KOT **90 %** ZAPOSLENIH S POGODBO ZA NEDOLOČEN ČAS

Graf 11: Zaposleni v skupini Petrol v letih 2013–2016

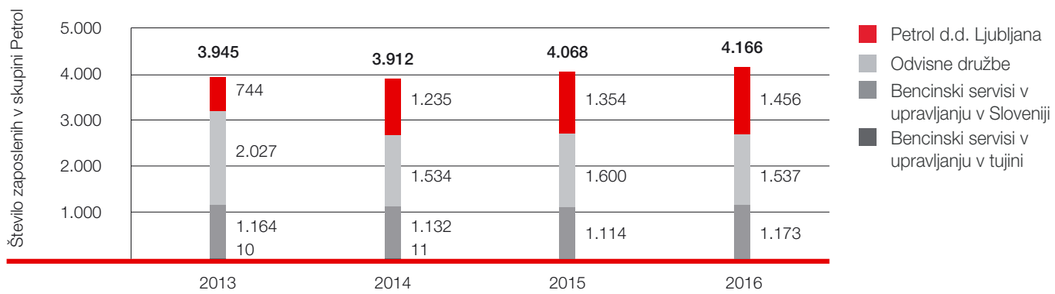

Graf 12: Razmerje zaposlenih po spolu v skupini Petrol leta 2016

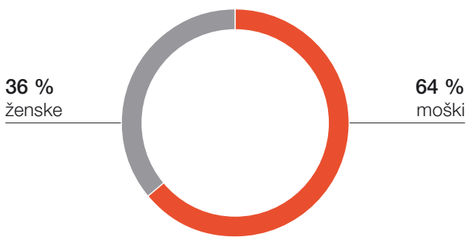

V ŠTEVILKAH LETO 2016:

- vseh zaposlenih 4.166
- 64 odstotkov moških in 36 odstotkov žensk (z leti se struktura zaposlenih postopno izboljšuje v korist ženskega spola)
- povprečna starost 40 let
- zaposlenih 491 novih sodelavcev
- 393 zaposlenim prenehala pogodba o zaposlitvi
- 209 zaposlenih premeščenih med podjetji znotraj skupine Petrol

Strateški pristop

V letu 2015 smo oblikovali Strategijo ravnanja s človeškimi viri, ki podpira krovno strategijo družbe do leta 2019. Za uresničevanje strateških ciljev smo področja kadrovske funkcijske odgovornosti strukturirali v kategorije, ki jim namenjamo večjo pozornost. Organizacijska kultura, odnos do sprememb, razvoj voditeljev, upravljanje talentov, kadrovska analitika za podporo odločanju, izobraževanje in medgeneracijsko sodelovanje so med osrednjimi področji, za katera imamo konkretne in merljive cilje v naslednjih letih.

Sistem razvoja kadrov je v letu 2016 postal še bolj vizualno prepoznaven z novim logotipom, ki odraža pestrost aktivnosti za celovit osebni razvoj in rast sodelavcev (glej tabelo 6).

ENERGIJA NAŠE RASTI
PETROL

Tabela 6: Prikaz posameznih podskupin aktivnosti za celovit osebni razvoj in rast sodelavcev skupine Petrol

Podskupine (piktogrami)					
1. Učenje preko izobraževanja		2. Učenje s pomočjo sodelavcev		3. Učenje z delom	
Akademija	E-učilnica	Mentorstvo	Coaching	Projektno delo	Letni razgovor

Usposabljanje sodelavcev

V letu 2016 je v različnih oblikah izobraževanja in usposabljanja sodelovalo 17.155 udeležencev, ki so zaposleni v skupini Petrol. Od tega je bilo 24 zaposlenih vključenih v izobraževanje za pridobitev formalne stopnje izobrazbe. Opravljenih je bilo 107.898 pedagoških ur usposabljanja. Povprečno se je vsak zaposleni izobraževal 26 pedagoških ur (glej graf 13).

Skrb za razvoj in izobraževanje zaposlenih se kaže tudi v kontinuiranem povečevanju števila ur, namenjenih izpopolnjevanju. Nove oblike usposabljanja povečujejo število udeležencev, saj s samoučenjem v e-učilnici ali z učnimi kampanjami JollyDeck lahko zajamemo bistveno večje število zaposlenih kot s klasičnimi oblikami izobraževanja.

Graf 13: Število udeležencev izobraževanj in povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega v letih 2007–2016

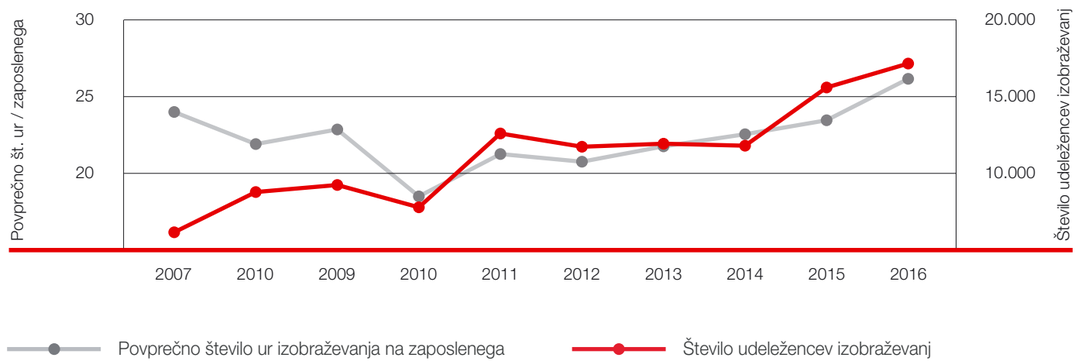

Učenje in rast

Učenje in rast potekata v že prepoznanih oblikah izobraževanja in samoučenja. Uvajamo pa tudi nove oblike, kot sta mentorstvo in interni coaching, za opolnomočenje posameznika in prenos znanja med zaposlenimi. 70 % učenja in rasti poteka z delom, ki ga zaposleni opravlja, s tem pa razvija tudi svoj potencial. Letni in kvartalni pogovori so način spremljanja delovne uspešnosti, podajanja povratne informacije in usmerjanja razvoja zaposlenega. Novost je sistematičnejši pristop k projektnemu delu, pri čemer ponujamo možnost vključitve v različne projekte. S tem širimo strokovno znanje in povezujemo zaposlene z različnimi znanji v učinkovite time.

70 % UČENJA IN RASTI POTEKA Z DELOM.

E-učenje

Petrolova e-učilnica je v letu 2016 praznovala dve leti. V letu 2015 smo z e-tečaji v e-učilnici usposobili 2.695 udeležencev, v letu 2016 pa že 10.664 udeležencev, nekaj od teh je bilo tudi študentov v avtopralnicah. V dveh letih smo tako usposobili 13.359 udeležencev, ki so imeli na voljo 24.371 pedagoških ur za samoučenje. Vsi ti udeleženci so se usposabljali na delovnem mestu, brez dodatnih prevoznih stroškov, s čimer tudi izkazujemo trajnostno naravnanost.

Poslovna akademija Petrol

Druga generacija udeležencev Poslovne akademije Petrol je izobraževanje zaključila leta 2015, v letu 2016 pa smo izbrali in vključili 26 mladih potencialov v tretjo generacijo Poslovne akademije Petrol. V sodelovanju s profesorji z Ekonomske fakultete v Ljubljani udeležencem približamo temeljna poslovna in ekonomska znanja, predvsem pa spoznajo poslovanje celotne skupine Petrol, ki jo predstavijo uprava, direktorji organizacijskih enot in odvisnih družb. Pomemben del programa sta tudi razvoj voditeljskih veščin in delo pri projektih. Uprava izbere najboljšo projektno nalogo in udeležence nagradi z zaključno strokovno ekskurzijo. Na ta način je Petrol vzgojil že 75 mladih potencialov. S to akademijo se je tretjini vključenih že ponudila priložnost za prevzem odgovornejših delovnih mest. Ustanovili smo tudi klub alumnov, vključenih v Poslovno akademijo Petrol.

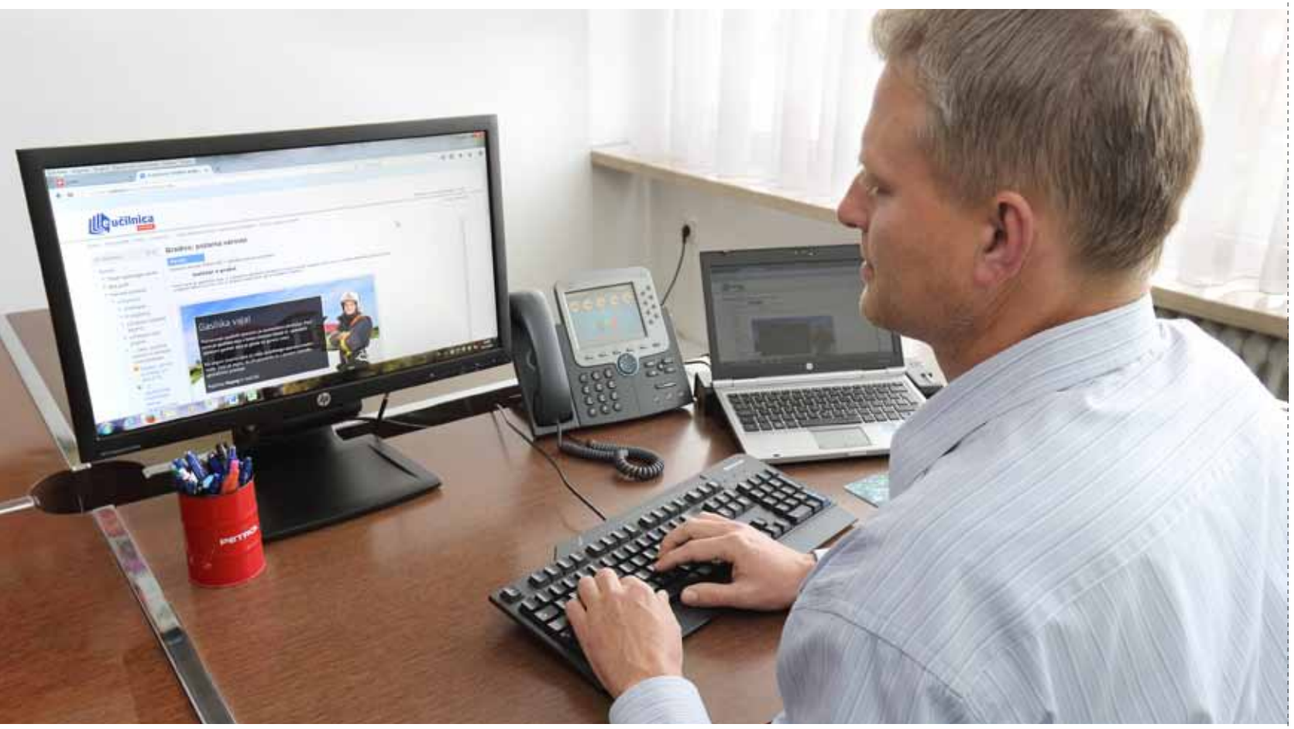

Mentorstvo

Mentorstvo v Petrolu razumemo kot ciljno usmerjen in sistematičen prenos znanja in izkušenj na mlajše sodelavce. V letu 2016 smo prvič identificirali mentorske pare, pripravili izobraževanje in ponudili informacijsko platformo za lažje delo. Pri mentorstvu je v letu 2016 sodelovalo 122 zaposlenih: 55 mentorjev je mentoriralo 75 zaposlenih, 8 jih je imelo obe vlogi. Izkušnja je zelo pozitivna in v nadaljevanju bomo mentorstvo ponudili čim širše v skupini Petrol kot eno od oblik razvoja kadrov.

V procesu mentoriranja pridobi mentoriranec nov vpogled na svoj osebni razvoj in še bolje spozna svoje potenciale. Mentorji so nosilci Petrolovih vrednot in organizacijske kulture ter neposredno spodbujajo, usmerjajo in soustvarjajo nove ideje pri sodelavcih, ki jih določena znanja resnično zanimajo, s tem pa gradijo in vzgajajo Petrolove talente.

122 ZAPOSLENIH JE V LETU 2016 SODELOVALO PRI MENTORSTVU.

MENTORJI SO NOSILCI PETROLOVIH **VREDNOT** IN ORGANIZACIJSKE KULTURE.

Razvoj voditeljev

Z manj togo matrično organizacijsko strukturo Petrola se je odprla potreba po odličnih voditeljih na vseh nivojih. S sistematičnim pristopom do razvoja veščin vodenja na vseh nivojih zmanjšujemo tveganja vodenja in zagotavljamo dolgoročnejšo uspešnost družbe. V ta namen smo oblikovali triletni program za razvoj voditeljstva Energy For Leadership, v katerega smo vključili vse vodje do nivoja vodenja B-3.

V letih 2015 in 2016 je bilo v to izobraževanje vključenih 94 vodij. V letu 2015 smo temu programu namenili 520 pedagoških ur izobraževanja, v letu 2016 pa že 3.654 pedagoških ur. Individualne ure poslovnega coachinga so sestavni del programa za menedžment do nivoja B-2 in pomagajo veščine prenašati v prakso.

3.654 PEDAGOŠKIH UR ZA RAZVOJ VODITELJSTVA V LETU 2016

Akademija projektnega vodenja

V letu 2016 smo identificirali kandidate za projektne vodje in pripravili Akademijo projektnega vodenja s 70-urnim programom. Na ta način smo usposobili 10 bodočih projektnih vodij, ki so prejeli certifikate o uspešno zaključenem izobraževanju.

Projekt Metulj

V letu 2016 smo začeli projekt Metulj, s katerim želimo postaviti nov koncept sistema razvoja kadrov v skupini Petrol. Projekt izhaja iz strategije in poslovnih ciljev družbe, vključuje segmentacijo delovnih mest ter opredelitev kompetenc in znanj, posledično pa bodo temu prilagojeni razvojni programi za razvoj zaposlenih in njihovih kompetenc. Pričakujemo, da bomo bolje izkoristili vse kadrovske potenciale, zmanjšali neželeno fluktuacijo, bolje in hitreje zaposlovali najboljši kader za posamezna delovna mesta, prepoznali bodoče vodje, jih z ustreznim razvojem podprli in tako pravočasno poskrbeli za nasledstva.

Prima ideja

S projektom Prima ideja zaposlene načrtno spodbujamo h kreativnemu razmišljanju in delovanju v odprtem prostoru inoviranja. Zaposleni imajo priložnost prispevati svoje ideje, predloge za izboljšave in rešitve, ki spodbujajo kakovost, medresorsko sodelovanje in dodatno krepijo organizacijsko kulturo.

V letu 2016 smo že osmič zapored povabili zaposlene, da iz svojih izkušenj, znanja in intuicije prispevajo predloge izboljšav. Zbrali smo več kot 400

idej, ki povečujejo vrednost oziroma vplivajo na izboljšanje kakovosti poslovanja in delovanje procesov, zmanjšanje stroškov poslovanja, povečanje prihodkov, izboljšanje produktivnosti, varnosti, ekologije, pogojev dela in zadovoljstva zaposlenih.

Tekmovanje za Naj prodajalca

Mlade potenciale poiščemo tudi na tradicionalnem tekmovanju za Naj prodajalca. Tekmovanje zajema preizkus strokovnega znanja in praktični preizkus prodajnega postopka pred strokovno komisijo. Sodelovanje in dobra uvrstitev na tem tekmovanju sta osnova za napredovanje zaposlenih v pomočnika poslovodje, poslovodjo ali najemnika prodajnega mesta.

Informatizirano kadrovanje

Kadrovanje je v Petrolu informatizirano, kar pomeni, da se v bazo vsak dan vpiše več iskalcev zaposlitev. To je kazalnik zaželenosti in ugleda delodajalca. Elektronski postopki so hitrejši in prihranijo snovne vire.

Zagotavljanje enakih možnosti

Zaposlovanje pravih strokovnjakov na prava mesta je ključnega pomena za uresničitev naših poslovnih ciljev. V procesu selekcije in izbire zaposlenih vsem kandidatom zagotavljamo enake možnosti ne glede na spol ali druge okoliščine. Vzpostavljeno imamo lastno bazo kandidatov za zaposlitev, ki nam omogoča hitro in učinkovito iskanje kadrov. Z nenehnim usposabljanjem in izobraževanjem skrbimo za razvoj zaposlenih, hkrati pa s tem poskrbimo za nabor internega kadra. Visoka stopnja usposobljenosti omogoča, da zaposleni preko internih razpisov lahko najdejo priložnosti in izzive tudi na novih področjih dela znotraj skupine.

Med najuglednejšimi delodajalci

Že več let se uvrščamo na lestvico najuglednejših delodajalcev. V letu 2016 je Petrol prejel priznanje portala Mojedelo.com za uglednega delodajalca v panogi trgovina v Sloveniji, za vlaganje v izobraževanje smo dobili priznanje za uvrstitev v Top10 najboljših delodajalcev v Sloveniji, družba Petrol BH Oil Company, d.o.o., pa je prejela priznanje za uvrstitev med prve tri najbolj zaželene delodajalce leta v Bosni in Hercegovini v sektorju nafte in plina.

Kadrovske štipendije

Petrol podeljuje kadrovske štipendije na področjih, kjer ocenjujemo, da bodo določena znanja potrebna. Tako si na dolgi rok zagotavljamo ustrezno izobražene mlade potenciale, trenutno s področja energetike in strojništva.

Hackathon

Za novejši način kadrovanja se izkazuje Hackathon, inovativni poslovni vikend, kjer številni mladi predstavijo rešitve določenega poslovnega problema, ki ga razpiše Petrol.

Petrolov letni pogovor

Petrolov letni pogovor med zaposlenimi je preizkušena dobra praksa vodenja in komuniciranja. V letu 2016 smo nadaljevali širitev letnega pogovora na poslovodje prodajnih mest, direktorje odvisnih družb pa povabili, da sami opredelijo zaposlene na delovnih mestih, kjer bi letni pogovor koristil tako vodji kot sodelavcu. Računalniško podprt sistem letnih pogovorov je omogočil sprotni vpogled v posamezne faze opravljanja letnih pogovorov, hitro analizo izobraževalnih potreb, pregled individualnih razvojnih načrtov, želje po kariernih spremembah in načrte za razvoj kompetenc. Z anketo o zadovoljstvu smo ugotovili, da so se pričakovanja v zvezi z izvedbo letnega pogovora v celoti izpolnila veliki večini zaposlenih. V letu 2015 je bilo v letne pogovore vključenih 754 sodelavcev, v letu 2016 pa 943 sodelavcev v skupini Petrol.

Spremljanje delovne uspešnosti in nagrajevanje

Usmerjenost k uspešnosti je v skupini Petrol osnova sistema nagrajevanja. Plače so sestavljene iz fiksnega in variabilnega dela. V letu 2016 smo prenovili sistem spremljanja delovne uspešnosti in nagrajevanja zaposlenih v korporativnih funkcijah ter ga poimenovali Lastovka. Gre za sistem kvartalnega postavljanja individualnih ciljev, kjer se sodelavec in vodja dogovorita o kvantitativnih ciljih po sistemu uravnoteženih kazalnikov. Ti vključujejo tako finančna merila kot izboljšave internih procesov, učenja in rasti ter zadovoljstva deležnikov. S tem še bolj neposredno vzdržujemo visoke standarde kakovosti, spodbujamo kulturo uspešnosti in zavzetosti delavcev.

Zavzetost, vedenje in menedžment kulture

Z rednim letnim merjenjem in akcijskimi ukrepi na podlagi rezultatov raziskav organizacijske klime, sistemov vodenja in razvoja, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih skrbimo za dobro počutje zaposlenih in s tem za njihovo produktivnost.

V Petrolu je udeležba v raziskavi, ki jo opravljamo vse od leta 2001, standardno visoka in je v letu 2016 predstavljala 70 odstotkov vseh zaposlenih. V raziskavo so bili vključeni zaposleni v matični družbi, v odvisnih družbah in na bencinskih servisih v upravljanju. Prav vsi elementi merjenja so bili ocenjeni visoko (glej tabelo 7).

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih je v Petrolu že od leta 2002 sestavni del plačne politike. Vanj so vključeni zaposleni v matični družbi, odvisnih družbah in na prodajnih mestih v upravljanju v Sloveniji.

Tabela 7: Meritve organizacijske klime, sistemov vodenja in razvoja, zadovoljstva pri delu ter razmerje med zavzetimi in aktivno nezavzetimi v skupini Petrol v letih 2014–2016

Skupina Petrol	2014	2015	2016
Organizacijska klima (povprečje)	3,7	3,9	3,9
Sistemi vodenja in razvoja (povprečje)	3,6	3,8	3,8
Zadovoljstvo pri delu (povprečje)	3,7	3,8	3,8
Razmerje med zavzetimi in aktivno nezavzetimi	2,2 : 1	3,5 : 1	3,0 : 1

Usposabljanje zunanjih sodelavcev in kupcev

V skupini Petrol namenjamo posebno pozornost tudi usposabljanju zunanjih sodelavcev (študentov, prevoznikov, snažilk na prodajnih mestih itd.) in kupcev. V letu 2016 smo zanje pripravili različne strokovne programe, pri katerih je aktivno sodelovalo skoraj dva tisoč zunanjih udeležencev.

Varstvo in zdravje pri delu

Vse družbe v skupini Petrol imajo sprejete izjave o varnosti z oceno tveganja. V nove procese in projekte vključujemo najnovejša dognanja s področja varnosti in zdravja pri delu ter spremljamo tveganja za nastanek nezgod in zdravstvenih okvar. Tveganja periodično ocenjujemo in jih z varnostnimi ukrepi ohranjamo na sprejemljivi ravni. Delovno okolje se zaradi razvoja in uvajanja novih tehnologij in postopkov spreminja. V Petrolu tem spremembam uspešno sledimo in iščemo takšne rešitve, ki so zdravju prijaznejše in za zaposlene bolj varne. V okvir programa preventivnih zdravstvenih pregledov so vključeni vsi zaposleni v družbi. Posebno pozornost posvečamo sodelavcem z zmanjšano delovno zmožnostjo.

Graf 14: Struktura izrabe fonda delovnega časa v skupini Petrol v letu 2016

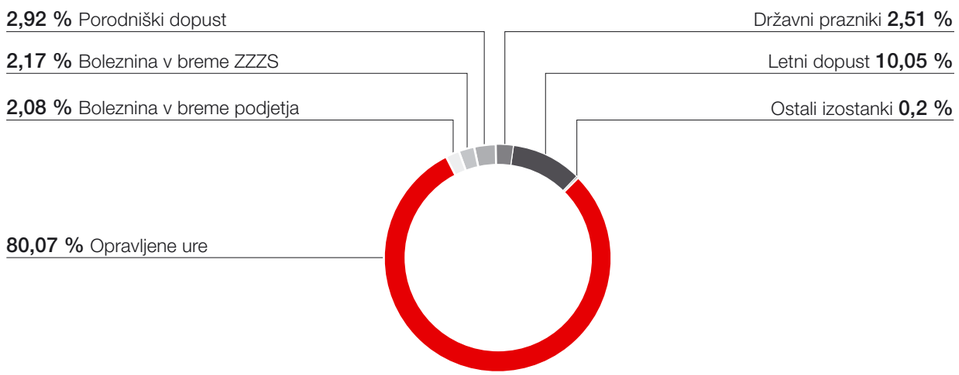

Zdravniški pregledi

V Petrolu skrbimo za zdravje svojih zaposlenih, zato že vrsto let opravljamo tudi preventivne zdravstvene preglede. Njihova frekvenca je odvisna od zahtev delovnega mesta. V družbah skupine Petrol v Sloveniji je bilo v letu 2016 v preventivne zdravstvene preglede vključenih 40,7 odstotka zaposlenih. Opravljenih je bilo 1.129 pregledov, od tega 1.043 obdobnih, 59 kontrolnih in 27 ciljanih (glej tabelo 8).

Poškodbe na delovnem mestu

Poškodovanim in naglo zbolelim ljudem na delu je zagotovljena takojšnja prva pomoč na samem kraju v skladu s sodobnimi metodami prve pomoči. Prvo pomoč izkazujejo poškodovanim oziroma naglo zbolelim delavcem za to usposobljene osebe. V letu 2015 smo zabeležili 25 lažjih poškodb na delovnem mestu. V skladišču naftnih derivatov Rače, kjer so se izvajala investicijsko vzdrževalna dela na avtopolnilnici, je prišlo pri delu do smrtne nezgode pogodbenega izvajalca. V letu 2016 je bilo 14 lažjih poškodb na delovnem mestu; tri osebe so bile udeležene pri ropu in ena oseba je utrpela nasilno dejanje s strani tretje osebe.

Absentizem

Na stanje bolniških odsotnosti vpliva starostna struktura zaposlenih, ki je zelo različna po odvisnih družbah. Izrabo delovnega časa spremljamo za skupino Petrol v Sloveniji brez prodajnih mest (bencinskih servisov) v upravljanju (glej graf 14).

Tabela 8: Preventivni zdravstveni pregledi v skupini Petrol v Sloveniji v letih 2015–2016

Leto		Število pregledov	Delež pregledov na povprečno število zaposlenih (v %)
2015	obdobni	869	
	kontrolni	53	
	ciljani	10	
	skupaj	**932**	**34,2**
2016	obdobni	1.043	
	kontrolni	59	
	ciljani	27	
	skupaj	**1.129**	**40,7**

Do vključno aprila 2015 družba Eltec Petrol, d.o.o., ni zajeta v podatkih. Od maja 2015 naprej so zaposleni vključeni v podatke Petrola d.d, Ljubljana.

Kodeks ravnanja

Za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih je bil v skupini Petrol sprejet Kodeks ravnanja. Na delovnih mestih, kjer obstaja večja nevarnost za nasilje tretjih oseb, skrbimo za tako ureditev delovnega mesta in opremo, ki tveganje za nasilje zmanjšata in ki omogočata dostop pomoči na ogroženo delovno mesto. Načrtujemo postopke v primeru nasilja s strani tretjih oseb in z njimi seznanjamo zaposlene, ki na takih delovnih mestih delajo.

Interno komuniciranje

Večji del korporativnega internega komuniciranja v Petrolu poteka preko kanalov intraneta: e-novic, e-pošte, internega poslovno-družabnega omrežja. Od leta 1962 izhaja interna revija z imenom Energija med nami. V letu 2016 smo jo prvič začeli izdajati tudi v hrvaškem jeziku za zaposlene na hrvaškem trgu. Interna revija izhaja šestkrat letno, e-novice Naša energija pa izidejo do dvajsetkrat letno.

Varstvo osebnih podatkov

Družba Petrol d.d., Ljubljana, kot upravitelj osebnih podatkih zagotavlja visoke standarde na področju zasebnosti tako svojih zaposlenih kot kupcev različnih produktov. Skladnost upravljanja osebnih podatkov zagotavljamo z doslednim spoštovanjem zakonskih določil in internih aktov. Družba ima šestčlansko komisijo za varstvo osebnih podatkov. Komisija je pooblaščena, da nadzoruje izvajanje določb Pravilnika o varstvu osebnih podatkov in informacij, spoštovanje zakonodaje o varstvu osebnih podatkov, skrbi za skladnost Pravilnika o varstvu osebnih podatkov ter informacij z veljavno zakonodajo in najboljšimi praksami, skrbi za stalno izboljševanje ravnanja z osebnimi podatki in podaja obvezujoča navodila.

Družini in zaposlenim prijazno podjetje

Od leta 2010 smo prejemniki osnovnega in od leta 2014 polnega certifikata Družini prijazno podjetje. Družba je v tem času sprejela 23 ukrepov za lažje usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti.

Ukrep Aktivne počitnice smo v letih 2015 izvedli v Kranjski Gori, počitnic se je udeležilo 37 otrok, v 2016 pa v Bohinju 34 otrok, kjer smo osnovnošolskim otrokom ponudili enotedensko varstvo. V letih 2015 in 2016 smo razdelili 167 paketkov za novorojenčke, otroke petrolovcev, ter 554 čestitk uprave ob jubilejih oz. okroglih obletnicah zaposlenih.

Kakovostno preživljanje prostega časa

V Petrolu zaposlenim omogočamo kakovostno preživljanje prostega časa. V Sloveniji in na Hrvaškem imamo vrsto počitniških objektov, v katerih z družinami lahko preživljamo svoj dopust. Vsako leto organiziramo Petrolov izlet, v prednovoletnem obdobju se družimo na novoletni zabavi, »Petrolove« malčke pa v decembru obišče dedek Mraz. Že skoraj 50 let skrbimo tudi za šport, rekreacijo in druge oblike druženja zaposlenih. Na Petrolove zimske in poletne športne igre so vabljeni tudi otroci zaposlenih, ki se jim takrat še prav posebno posvetimo.

Uspel je tudi prvi Petrolov družinski dan, ki je bil namenjen spoznavanju zgodovine Petrola v Tehniškem muzeju v Bistri. Z različnimi predavanji za starše, delavnicami za otroke in z vodenimi ogledi po muzeju smo spoznavali 70-letno zgodovino našega podjetja, krepili pripadnost in spoštovanje tradicije.

Število primerov diskriminacije in ukrepi za odpravo

Ni prijavljenih ali zaznanih primerov diskriminacije. V Petrolu s kodeksom, izobraževanji in prizadevanjem za korporativno integriteto skrbimo za osveščenost sodelavcev na področju preprečevanja diskriminacije.

Trajnostni odnosi z dobavitelji

Trajnostno poslovanje skupine Petrol dolgoročno vključuje trajnostno delovanje celotne dobaviteljske verige. Raznovrstnost in širina dobaviteljske mreže zahtevata postopne korake pri doseganju vedno višjih trajnostnih ciljev. Sočasno v odnose z dobavitelji vgrajujemo nove poslovne modele, inovativne in digitalne rešitve ter strateška razvojna partnerstva, s čimer odgovarjamo na globalne izzive prihodnosti.

V LETIH 2015 IN 2016 JE DRŽAVNI MONITORING NA VSEH VZORCIH POTRDIL SKLADNOST GORIV.

Na raznovrstna tveganja, ki so del mednarodnega energetskega trga, se odzivamo s premišljenimi dogovori z zanesljivimi dobavitelji. S paleto dobaviteljev smo razvili utrjeno partnerstvo, kar pomeni, da nanje prenašamo tudi svojo trajnostno politiko. Nova sodelovanja negujemo v želji, da bodo prerastla v razvojna partnerstva za kreiranje nove vrednosti.

Odličnost dobav goriva

Odličnost dobav po času, kakovosti in ceni je temelj naših odnosov z dobavitelji. Kakovost goriv, določena s Petrolovimi nabavnimi specifikacijami, se ob dobavi preverja v skladu s planom kontrole kakovosti proizvodov in surovin. V njem so določene vrste, obseg in dinamika opravljanja kontrol. Plan se redno ažurira glede na stanje kakovosti posameznih proizvodov in stopnje rizika dejavnikov, ki lahko vplivajo na kakovost.

Biogoriva

Z biogorivi nadomeščamo klasična naftna goriva, sledimo globalnim trajnostnim usmeritvam in s tem izpolnjujemo tudi zakonodajne zahteve. Njihova nabava in distribucija sta podvrženi še strožjim kakovostnim preverjanjem v celotni nabavni in prodajni verigi.

Nabave trgovskega blaga

Optimiranje nabavnih pogojev ter zagotavljanje blaga za prodajo in ustrezno opravljanje storitev na bencinskih servisih v Sloveniji in na trgih JV Evrope so glavni cilji nabave trgovskega blaga. Skupaj z dobavitelji oblikujemo nabor izdelkov za redni asortiment, ki je aktualen in zanimiv na vsakem posameznem trgu. Za akcije smo izbrali izdelke, ki so zanimivi tako za cenovno občutljive kupce kot tudi kupce, ki sledijo trendom.

Razvojno partnerstvo pri lastnih blagovnih znamkah

Del Petrolovega prodajnega programa so proizvodi lastnih blagovnih znamk, ki jih v določenem delu razvijamo v sodelovanju s poslovnimi partnerji, tudi dobavitelji. Ta strateška sodelovanja celovito zajemajo vse trajnostne vidike: načrtovanje izdelkov, izbor surovin, označevanje in informiranje javnosti, pa tudi distribucijo izdelka do kupca, uporabo in ravnanje z embalažo po uporabi izdelka. Odnos naših dobaviteljev – proizvajalcev izdelkov Petrolovih blagovnih znamk je določen s Kakovostno prevzemnim dogovorom (KPD). V njem so predpisani vsi ključni postopki, s katerimi Petrol preverja vse vidike izvajanja dogovorjene politike kakovosti izdelka in opravljanja storitev.

Leta 2015 je bila proizvodnja enega od pomembnih Petrolovih izdelkov lastne blagovne znamke Vitrex (sredstvo za čiščenje vetrobranskih stekel) razširjena na novega proizvajalca na Hrvaškem. Pri njem je bil opravljen celovit pregled proizvodnje, vključno z najbolj občutljivimi okoljskimi vidiki. Proizvodnja se je vzpostavila šele po celoviti prilagoditvi proizvodnje našim zahtevam.

Leta 2016 smo z dobaviteljem Vendis sodelovali pri lansiranju lastne blagovne znamke Ledene kave na poti z okusom vanilja. Z dobaviteljem smo pri pripravi izdelka sledili evropski direktivi o embalaži in odpadni embalaži ter evropski direktivi o navedbi sestavin oz. možnih alergenov, prisotnih v živilih.

Digitalizacija poslovanja z dobavitelji in distributerji

Digitalizacija poslovanja v skupini Petrol prispeva k večji racionalizaciji pri nabavi in k urejenosti dokumentarnega toka, saj so odnosi z dobavitelji in distributerji elektronsko podprti.

Dostava blaga na prodajna mesta poteka bodisi neposredno od dobaviteljev bodisi preko skladišč, dostava virtualnega blaga pa preko informacijskih aplikacij. Med stalne aktivnosti v procesu nabave trgovskega blaga spada optimizacija zalog na bencinskih servisih in v skladiščih ter drugih logističnih stroškov.

Trajnostni odnosi s kupci

Kupec je v središču delovanja skupine Petrol in v prihodnje se mu bomo še bolj približali z večkanalnim prodajnim pristopom (omnichannel). To našo strateško zavezo smo ponovno potrdili v Strateškem poslovnem načrtu skupine Petrol za obdobje 2016–2020. Z razvejano mrežo tradicionalnih in digitalnih prodajnih mest zadovoljujemo spreminjajoče se potrebe naših uporabnikov za varno in udobno življenje, pot in poslovanje. Ponujamo jim enostavne, celovite, sodobne in zanesljive rešitve. Trudimo se zagotavljati odlično celovito uporabniško izkušnjo in povečevati število prodanih produktov na posameznega kupca. Zavedamo se, da trajnostna, nizkoogljična družba zahteva spremembo življenjskih vzorcev na vseh ravneh, zato utiramo skupne pametne korake s kupci na poti trajnostne preobrazbe.

Zadovoljstvo naših kupcev spremljamo v vse več programih in pri storitvah

Zadovoljstvo in zvestobo naših kupcev sistematično spremljamo že od leta 1999, saj je to ključnega pomena za trajnost naših odnosov in uspešnost poslovanja skupine Petrol. Nabor programov in storitev, pri katerih spremljamo zadovoljstvo in zvestobo naših kupcev, se iz leta v leto povečuje (glej tabelo 9).

Z vodji posameznih prodajnih programov in prodajnimi predstavniki smo pripravili delavnice, na katerih smo iskali priložnosti, kako se še bolj približati željam kupcev, in akcijske načrte, kako to uresničiti.

Kontinuirano ocenjujemo podporne procese

Zadovoljstvo naših kupcev je visoko, saj jim ponujamo prave in kakovostne proizvode ter odlično storitev. To nam omogočajo korporativne in podporne organizacijske enote, v katerih sodelujejo zaposleni, ki sicer niso v stiku s končnim kupcem, a so za doseganje visoke stopnje zadovoljstva kupcev ravno tako zelo pomembni. V Petrolu že od leta 2005 spremljamo kakovost korporativnih in podpornih organizacijskih enot z raziskavo Merjenje kakovosti internih storitev. V raziskavo, ki je potekala v letu 2016, smo vključili približno 1.400 zaposlenih v skupini. Direktorji posameznih organizacijskih enot skupaj z zaposlenimi pogledajo rezultate raziskave in pripravijo akcijske načrte za izboljšave, s čimer še dodatno povečamo zavedanje pomembnosti notranjega trga kakovosti, človeškega dejavnika kot pomembnega faktorja naše uspešnosti in konkurenčnosti ter izboljšane notranje komunikacije.

»KAKO VERJETNO JE, DA BOSTE SPLETNO TRGOVINO PETROL ESHOP PRIPOROČILI SVOJIM PRIJATELJEM / ZNANCEM / DRUŽINI?«

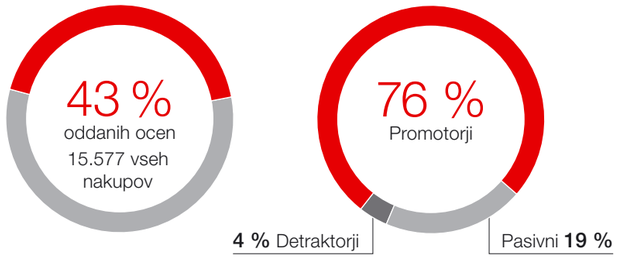

76 % PROMOTORJI - **4 %** DETRAKTORJI = **72** NET PROMOTER SCORE

Tabela 9: Raziskave zadovoljstva kupcev

V letih 2015 in/ali 2016 smo merili zadovoljstvo:	Rezultati
• naših kupcev na bencinskih servisih	Svoje mnenje je izrazilo več kot 63.000 kupcev, skupaj od leta 2011 pa več kot 200.000! Indikatorji zadovoljstva z obiskom in obiskanim bencinskim servisom ostajajo na visoki ravni iz prejšnjih let, posamezni indikatorji zvestobe Petrolovim bencinskim servisom so se celo izboljšali.
• kupcev spletne trgovine Petrol eShop*	Kar 76 % naših kupcev bi spletno trgovino Petrol eShop priporočilo svojim prijateljem in znancem (infografika na strani 50).
• naših odjemalcev električne energije in zemeljskega plina*	Kar 97 % odjemalcev električne energije v zadnjem letu ni imelo težav, le tretjina tistih, ki jih je imela, pa se je zaradi težave obrnila na nas. Med odjemalci zemeljskega plina je delež odjemalcev s težavami še nižji.
• naših veleprodajnih kupcev industrijskih maziv, avtomateriala, avtomotivov, dizelskega goriva, kemijskih proizvodov in kurilnega olja, biomase in UNP	Izboljšala sta se indikatorja pripravljenosti za ponovno sodelovanje s Petrolom in priporočilo Petrola drugim, sicer zadovoljstvo ostaja na ravni prejšnjih merjenj.
• kupcev Fresha	Najvišje ocenjeno zadovoljstvo s kakovostjo in svežino izdelkov.
• kupcev v dveh bencinskih servisih, kjer se je konec leta 2015 prenovila ponudba	Prenovo prodajnega mesta je zaznalo 80 % kupcev.

* Kontinuirano merjenje

Manj reklamacij, krajši čas reševanja

Na zadovoljstvo kupcev pomembno vplivajo pričakovanja, ki so tesno povezana s kakovostjo blaga in storitev. Visoka kakovost blaga in storitev spada med glavne zaveze našega poslovanja, zato vsako nezadovoljstvo kupcev skrbno obravnavamo. Učinkovito reševanje pritožb in reklamacij spada med pomembne dejavnike, ki dolgoročno ugodno vplivajo na zadovoljstvo in lojalnost kupcev, s tem pa tudi na dobro ime in ugled naše družbe. Enovit sistem zajemanja in obvladovanja reklamacij, ki smo ga uvedli leta 2013, vključuje vse komunikacijske portale. Tako je reševanje reklamacij učinkovitejše in kupcu prijaznejše. Informacijsko podporo sistemu neprestano nadgrajujemo.

Med letoma 2013 in 2016 smo zmanjšali število reklamacij za 18 %, povprečni čas reševanja reklamacij pa skrajšali za 22 %. Naš cilj do leta 2020 je skrajšati povprečni časa reševanja reklamacij za 30 % glede na leto 2016.

ZA **22 %** KRAJŠI POVPREČNI ČAS REŠEVANJA REKLAMACIJ V OBDOBJU 2013–2016

Število in vrsta pritožb javnosti v zvezi z delovanjem in ravnanjem skupine Petrol

Pritožbe javnosti prejemamo preko različnih sistemov, zlasti Povej Petrolu in preko sistema reklamacij. Pritožbe se klasificirajo po tematskih sklopih (npr. bencinski servis, energenti, Petrol Klub …). Na vse pritožbe odgovorimo in merimo čas odziva.

Potrdila za ustreznost produktov

V našem informacijskem sistemu imamo urejen sistem samodejne izdelave potrdil o kakovosti goriv in kemičnih proizvodov. Potrdila o kakovosti goriv se generirajo avtomatsko na podlagi laboratorijskih poročil našega akreditiranega laboratorija. Sistem zagotavlja časovno optimizacijo dela in ustrezno sledljivost proizvodov.

Z aplikacijo, ki smo jo razvili sami, in mednarodnim sistemom Nabisy izdajamo sledljiva trajnostna potrdila za biogoriva za evropski trg.

Celovit in enovit pristop do kupcev

Razvijamo in vzpostavljamo celovit in enovit pristop do naših kupcev (omnichannel) preko vseh komunikacijskih in prodajnih kanalov Petrola. V ospredje postavljamo odlično uporabniško izkušnjo in iščemo učinkovite odgovore na vse bolj kompleksne zahteve sodobnih potrošnikov. Strategija omnichannel je osnova za doseganje novih generacij kupcev z njim prilagojenimi rešitvami. Z oblikovanjem inovativnih pristopov do kupcev se obenem spreminjajo in nadgrajujejo tudi naši notranji procesi delovanja.

Klicni center – nov prodajni kanal

V letih 2015 in 2016 smo naredili velik razvojni korak in Petrolov klicni center razvili v nov prodajni kanal. V klicnem centru nudimo informacije celotne ponudbe Petrola, sprejemamo naročila kurilnega olja in utekočinjenega naftnega plina, nudimo informacije in podporo pri lojalnostni in plačilni kartici, električni energiji, zemeljskem plinu, toploti in elektromobilnosti. Sprejemamo in rešujemo reklamacije, aktivno sodelujemo pri pospeševanju prodaje, nudimo podporo spletni trgovini in sodelujemo pri komunikaciji na družabnih omrežjih.

Standardizirali smo telefonsko komunikacijo, pričeli smo z oblikovanjem prodajnih kampanj, aktivno prodajo po telefonu ter z nadgradnjo in digitalizacijo komunikacijskih kanalov do potrošnikov. Razvijamo se v sodoben, h kupcu usmerjen kontaktni center, kjer bomo na enem mestu kakovostno poskrbeli za želje in potrebe Petrolovih kupcev.

Označevanje izdelkov

Skupina Petrol ima v svoji prodajni ponudbi mnogo različnih izdelkov lastne blagovne znamke, vsako leto pa dodamo tudi kakšnega novega. Izdelki morajo biti ustrezno označeni, da se lahko kupci zanje odločijo, prepoznajo njihove prednosti in so opozorjeni na potencialne nevarnosti. Veliko pozornosti namenjamo označevanju nevarnih in nenevarnih kemikalij lastne blagovne znamke (npr. Vitrex, Bencin plus …), označevanju živil lastne blagovne znamke (Čaj na poti, Q energy drink, voda Fresh …) ter označevanju alergenov v nepredpakiranih živilih na prodajnih mestih.

V letu 2017 je naš cilj, da bodo vsi kemijski proizvodi v prodaji do 1. junija označeni skladno z uredbo CLP (angleška kratica CLP pomeni razvrščanje, označevanje in pakiranje nevarnih kemikalij).

Naročanje e-FRESH

Konec leta 2015 smo skupaj z zunanjimi partnerji vzpostavili možnost e-naročanja izdelkov FRESH preko spletne strani. Kupci na poti lahko naročijo ter izberejo lokacijo in čas prevzema. S tem smo pohitrili procese, skrajšali čakalne vrste in povečali zadovoljstvo kupcev. V prihodnosti je predvidena nadgradnja ideje z možnostjo naročanja in prevzema širšega nabora izdelkov, dodana pa bo tudi možnost plačila preko aplikacije, kar bo še dodatno pohitrilo procese in skrajšalo čakalne vrste na prodajnih mestih.

Varna in pravilna raba goriv

Varna in predvsem pravilna raba goriv je odvisna tudi od ozaveščenosti in informiranosti kupcev. Ob pojavu novih vrst goriv (biogoriva, utekočinjeni oz. zemeljski plin idr.), nadgradnjah goriv (aditiviranje) ter pojavu novih motornih tehnologij (novi sistemi čiščenje izpuha) je razpoložljivost informacij o teh novostih postala za kupce še bolj zanimiva ali celo nujna. V Petrolu se tega zelo zavedamo. Veliko tovrstnih informacij nudimo kupcem preko našega prodajnega osebja na prodajnih mestih. V letih 2015 in 2016 smo tako organizirali več aktualnih izobraževanj za zaposlene, na katerih je bil poudarek na posebnostih rabe biogoriv, kot tudi pravilni rabi dizelskih goriv v zimskem obdobju. Varnost in nemotena raba teh goriv sta namreč odvisni tudi od pravilne izbire goriva in spoštovanja priporočil, ki temeljijo na izkušnjah in dobrih praksah. S proaktivnim ravnanjem in ozaveščanjem kupcev smo prispevali k temu, da je teh težav danes bistveno manj, bomo pa s to prakso nadaljevali tudi v bodoče in v komuniciranje s kupci vključili tudi sodobnejše metode (npr. preko mobilnih aplikacij ipd.).

Dodatne poprodajne aktivnosti

V segmentu Energetskih rešitev za dom in MPO v sklopu ponudbe večletnega financiranja okolju prijaznih sistemov ogrevanja in hlajenja kupcem zagotavljamo tudi poprodajne storitve, kot so servis, podaljšana garancija, zavarovanje ter pametno upravljanje in nadzor delovanja.

V LETIH 2015 IN 2016 SMO PONUDBO NA BENCINSKIH SERVISIH NADGRADILI:

- začeli smo uvajati priročna prodajna mesta z razširjeno ponudbo;
- uvedli smo prodajo svežega sadja in zelenjave;
- kupcem ponujamo možnost naročanja e-Fresh.

NAŠI CILJI DO LETA 2020:

- širitev priročnih prodajnih mest z razširjeno ponudbo in uvedba prodajnih mest brez goriva;
- nakup lastne mobilne enote FRESH;
- nadgradnja e-FRESH z možnostjo naročanja širšega nabora blaga in izvedbe plačila preko aplikacije.

PRIROČNO PRODAJNO MESTO NA BENCINSKIH SERVISIH

Konec leta 2015 smo na bencinskih servisih Ljubljana, Litijska, in Kranj, Staneta Žagarja 65, odprli priročni prodajni mesti z razširjeno ponudbo. Trgovini sta locirani v naseljenem urbanem okolju in sta namenjeni tudi najbližjim stanovalcem, ki se po nakup lahko odpravijo kar peš. Cene so oblikovane po trgovskem merilu, ponudba izdelkov pa je primerljiva z drugimi samopostrežnimi trgovinami. Zaradi večjega števila izdelkov so prodajne police nekoliko višje, prodajalne ponujajo tudi del ponudbe izdelkov FRESH, prodajni pulti pa so prilagojeni večjim nakupom. Prednost takšnih trgovin sta predvsem mikrolokacija in odpiralni čas, kar omogoča hiter in priročen nakup.

V prihodnje bomo širili priročne trgovine na več prodajnih mestih, ki bodo samostojne prodajalne brez goriva.

Center energetskih rešitev – partner pri doseganju energetske učinkovitosti in prihrankov

Gospodarsko interesno združenje Center energetskih rešitev (GIZ CER) je v letih 2015 in 2016 okrepilo svoje delovanje pri energetski učinkovitosti objektov in aktivnosti razširilo na področje trajnostnih oblik mobilnosti.

Na trg smo lansirali blagovno znamko Energetski center Petrol, ki je po tržnem deležu v letu 2016 največji slovenski trgovec ogrevalnih toplotnih črpalk. Z dodano vrednostjo večletnega financiranja energetskih rešitev za dom brez zahtevanega pologa in brez obresti smo zeleno energijo približali vsem slovenskim gospodinjstvom. V zadnjih štirih mesecih leta 2016 smo v primerjavi z istim obdobjem leta 2015 prodajo paketov energetskih rešitev za dom povečali za 144 odstotkov.

V petih letih delovanja centra smo s svojimi rešitvami energetske prihranke ter bolj zdravo in okolju prijazno bivanje uresničili že v več kot 2.600 slovenskih gospodinjstvih. V zadnjih mesecih leta 2016 smo dobro prakso razširili tudi v druge slovenske regije in vzpostavili svetovalna energetska centra na Ravnah na Koroškem in v Hrastniku.

Svoje delovanje smo razširili tudi na področje prometa. Ker se v Sloveniji kar 40 odstotkov energije potroši v prometu, je GIZ CER za pomoč slovenski družbi pri prehodu v nizkoogljično in brezogljično družbo ustanovil Sekcijo trajnostne mobilnost CER. Sekcija trajnostne mobilnosti usklajuje delovanje različnih akterjev: od proizvajalcev vozil, opreme in infrastrukture do državne in lokalne oblasti, predstavnikov gospodarstva ter strokovnjakov z različnih znanstvenih, razvojnih in drugih inštitucij. Sekcija članom, ki pokrivajo več kot 20 odstotkov slovenskega BDP, zagotavlja podporo in pomoč pri doseganju poslovnih in širših družbeno pomembnih ciljev.

V letu 2016 je GIZ CER s partnerji uspešno pridobil razpis za pripravo študije o trajnostni mobilnosti za ministrstvo za okolje, ki bo osnova za pripravo nacionalne strategije.

CILJI 2020:

- Spodbujanje energetsko učinkovite gradnje in sanacij neučinkovitih objektov
- Zagotavljanje samooskrbe z obnovljivo energijo
- Širjenje porabe zelene energije v gospodinjstvih v regiji jugovzhodne evrope

Varovanje podatkov o kupcih

V skupini Petrol je zagotovljeno varstvo osebnih podatkov z določanjem načina obdelave podatkov, namena obdelave podatkov, pravne podlage za obdelavo podatkov, skrbnika osebnih podatkov, odgovorne osebe za varovanje podatkov, pooblaščenih oseb in uporabnikov osebnih podatkov.

Programsko opremo, s katero se vodijo evidence, smejo uporabljati samo za to pooblaščeni delavci. Dostop v evidence se varuje s sistemom za avtorizacijo in identifikacijo uporabnikov. Za varovanje strojne in programske opreme, s katerima se vodijo evidence, se poleg Pravilnika o varovanju osebnih podatkov uporabljajo tudi določbe aktov o varovanju poslovne skrivnosti, o zaupnih osebnih podatkih, upravljanju informacijske varnosti in varovanju dokumentarnega gradiva v skupini Petrol.

Pritožbe zaradi kršitev zasebnosti

V dosedanji praksi družbe Petrol d.d., Ljubljana, ni bilo upravičene pritožbe stranke zaradi varstva osebnih podatkov. V nobenem primeru ni bila ugotovljena kršitev zasebnosti kupca, prav tako niso bili osebni podatki posredovani nepooblaščenim osebam ali nenadzorovano izgubljeni. Morebitne pritožbe obravnava Komisija za varstvo osebnih podatkov v skladu z internimi akti.

Informacijska varnost

Informacijski varnosti namenjamo vse več pozornosti, saj je varnost osnova zaupanja. Zamenjali smo centralni računalnik in obnovili varnostne sisteme v podatkovnem centru. Pripravili in izvedli smo e-učenje s področja informacijske varnosti ter pripravili vse potrebno za izvedbo e-tečajev v vseh podjetjih skupine Petrol, saj želimo dvigati poznavanje tega področja v celem Petrolu.

DOSTOP V EVIDENCE SE VARUJE S SISTEMOM ZA AVTORIZACIJO IN IDENTIFIKACIJO UPORABNIKOV.

V NAŠI DOSEDANJI PRAKSI NI BILO UPRAVIČENE PRITOŽBE STRANKE ZARADI VARSTVA OSEBNIH PODATKOV.

Uroš Mesojedec,
direktor Prodaje, Petrol d.d., Ljubljana

V iskanju odgovorov na vprašanje, kako se kupcu še bolj približati, smo se zazrli vase in reorganizirali celoten Petrolov steber Prodaja. Cilj je jasen: kupcu ponudimo, kar potrebuje, ne glede na to, skozi kateri prodajni kanal nakupuje. S tem mu zagotovimo celovito uporabniško izkušnjo z visoko dodano vrednostjo. Organizacijsko bomo prodajo, ki je živa stvar, vseskozi procesno še naprej usklajevali in optimizirali. Še pomembnejše pa je, da bomo z ustvarjanjem rasti ustvarjali tudi nova delovna mesta in zaposlovali nove kadre.

Odnosi z investitorji

Družba Petrol d.d., Ljubljana, redno sodeluje z domačimi in tujimi vlagatelji, kar vključuje javne objave, individualne sestanke in predstavitve ter javne predstavitve družbe. Udeležujemo se konferenc za vlagatelje, ki jih vsako leto organizirajo borze, borznoposredniške hiše in različne banke.

V letih 2015 in 2016 smo se udeležili:

- skupne investitorske konference Ljubljanske in Zagrebške borze v Zagrebu (maja 2015),
- dogodka Dneva investitorjev InterCapitala (Investors' Day at InterCapital), ki je prav tako potekal v Zagrebu (septembra 2015),
- konference v organizaciji Erste Group v Stegersbachu v Avstriji in konference v Bukarešti (oktobra 2015),
- konference Beograjske borze v Beogradu in konference Ljubljanske borze v Ljubljani (novembra 2015),
- konference v Pragi v organizaciji investicijske družbe Wood & Company (decembra 2015),
- investitorske konference v organizaciji InterCapitala in Goldman Sachsa v Londonu (marca 2016),
- skupne investitorske konference Ljubljanske in Zagrebške borze v Zagrebu (maja 2016),
- konference v organizaciji Erste Group v Stegersbachu v Avstriji (oktobra 2016),
- konferenc Beograjske borze v Beogradu, Ljubljanske borze v Ljubljani ter Fime v Londonu (novembra 2016) in
- konference v Pragi v organizaciji investicijske družbe Wood & Company (decembra 2016).

Imeli smo tudi več individualnih sestankov z domačimi in tujimi vlagatelji. Na dan 31. 12. 2016 je bilo v lasti tujih pravnih in fizičnih oseb 24,9 % vseh delnic družbe Petrol d.d., Ljubljana, delež se je v primerjavi s koncem leta 2015 povečal za 4 odstotne točke, v primerjavi s koncem leta 2014 pa za 4,9 odstotne točke.

Decembra 2016 je Ljubljanska borza podelila nagrade najboljšim borznim družbam in članom v obdobju od 1. 12. 2015 do 30. 11. 2016. Petrol je prejel dve nagradi: za delnico Prve kotacije z največjim porastom prometa in za delnico leta Prve kotacije.

Vse informacije za vlagatelje, vključno s finančnim koledarjem, so objavljene na spletnih straneh družbe in v informacijskem sistemu Ljubljanske borze SEOnet. Kontaktna oseba, pristojna za odnose z vlagatelji, je Barbara Jama Živalič (investor.relations@petrol.si).

Odnosi s strokovnimi in drugimi javnostmi

Velikost in poslovna uspešnost, velik kadrovski in razvojni potencial ter razvejenost deležnikov so vzrok za živahne komunikacije skupine Petrol na vseh ravneh. Veliko število visoko strokovnih in izkušenih kadrov svoje znanje posreduje navzven ob različnih poslovnih srečanjih in izobraževalnih dogodkih, daje različne strokovne pobude in sodeluje pri razvojnoraziskovalnih projektih. Vse bolj pa se odpiramo novim modelom sodelovanja z javnostjo, na primer s Hackathonom.

Strokovna predavanja

Petrolovi inženirji kot predavatelji nastopajo s prispevki na temo razvoja pametnih mest, energetskih rešitev za industrijo in dom, vodovodnih sistemov, javne razsvetljave, daljinske energetike, energetskega upravljanja objektov in poslovnih modelov, kot sta energetsko pogodbeništvo in javno-zasebna partnerstva. Pripravljajo seminarje za projektante in vzdrževalce energetskih sistemov, predavajo pri programu za evropske energetske menedžerje. Petrolovi strokovnjaki so nosilci razvojnih aktivnosti na gorivih v Sloveniji. Izkušnje in znanje s tega področja aktivno prenašajo na uporabnike in strokovno javnost, tako s področja konvencionalnih kot tudi alternativnih goriv. V zadnjih letih se Petrol pojavlja v javnosti tudi kot proaktiven sogovornik o korporativni integriteti in etiki v poslovanju ter obvladovanju tveganj. Smo člani več strokovnih združenj, kjer aktivno sodelujemo ter širimo znanje in nove ideje za spremembe.

Sistemske pobude

Proces zagotavljanja varnosti ter Proces obvladovanja kakovosti in storitev sta dva ključna procesa, ki se izvajata v podporni funkciji organizacijske enote Trajnostni razvoj, kakovost in varnost. Njuno obvladovanje pogosto terja tudi iskanje novih in učinkovitejših rešitev. Eden takih izzivov predstavlja zagotavljanje ustrezne reprezentativnosti vzorcev v pogojih spremenjenega načina manipulacije z gorivi, pri čemer je potrebno upoštevati zahteve veljavnih standardov kot tudi varnostne vidike izvajanja vzorčenja.

Sprememba načina polnjenja in iztakanja goriv iz prevoznih sredstev (spodnje polnjenje) danes vpliva tudi na možnosti vzorčenja goriv, zato je bila dana pobuda, da se raziščejo novi in učinkovitejši načini odvzema vzorcev. Ti morajo upoštevati nove pogoje manipulacije pri vseh oblikah prevozov (avtocisternah, železniških prevozih idr.). Spremembe pri tem so nujne, tako iz varnostnih razlogov in zaščite izvajalcev vzorčenj, kot tudi zaradi zagotavljanja ustrezne reprezentativnosti odvzetih vzorcev.

V teku je projekt, kjer se že preverjajo novi načini vzorčenja. Rezultati tega projekta naj bi pomenili dodano vrednost tako za vse izvajalce kontrolnih procesov, kot tudi naročnike tovrstnih storitev. Ker gre za dokaj kompleksno problematiko, povezano tudi z mnogimi uveljavljenimi standardiziranimi metodami vzorčenj s področja naftnih derivatov, bo iskanje in uveljavitev novih rešitev zagotovo dolgotrajnejši proces. V Petrolu smo nova pravila in izboljšave že vzpostavili in uveljavili, s čimer smo zagotovili večjo varnost pri izvajanju vzorčenj, ki je del Petrolovega sistema kakovosti.

Sistemske pobude smo podali tudi na področjih vgradnje in vzdrževanja objektov ter opreme, tehničnih smernic ter požarne varnosti in protieksplozijske zaščite.

SIMPOZIJ NAFTNIH LABORATORIJEV V REGIJI

Petrol d.d., Ljubljana, je bil organizator in sponzor 5. simpozija naftnih laboratorijev v regiji. Za organizatorja simpozija se prostovoljno javijo družbe, ki delujejo na področju proizvodnje, distribucije, kontrole naftnih proizvodov v posamezni državi. Dvodnevnega 5. simpozija maja 2016 v Ljubljani se je udeležilo doslej rekordnih 55 udeležencev iz 9 držav. Udeleženci so prišli iz 17 laboratorijev in zastopali 17 organizacij, ki delujejo tudi na področju kontrole naftnih proizvodov. Predstavljenih je bilo 14 predavanj. Po uradnem zaključku simpozija je bil organiziran tudi ogled Laboratorija Petrol.

RAZVOJ ZELENIH TEHNOLOGIJ

Petrol Energetika je leta 2016 skupaj z razvojnoraziskovalnimi partnerji (Univerza v Mariboru, Institut Jožef Stefan, Solvera Lynx, d.d., Sij-Metal Ravne, d.o.o., Občina Ravne na Koroškem) pričel izvajati aktivnosti razvoja tehnologije za procesiranje vode, vlaknin za papirništvo in odpadnega mulja ter razvoja prototipnega sušilnega sistema z neposredno uporabo toplote dimnih plinov.

Cilji programa sledijo konceptu zapiranja snovnih poti in razvoja naprednih produktov znotraj naslednjih vsebinskih sklopov:

1. vrednotenje potenciala in razvoj novih produktov iz biomase – nanoceluloza in zelene kemikalije;
2. razvoj naprednih in večnamenskih materialov z integrirano nanocelulozo in okoljsko sprejemljivimi aditivi – papir, karton in preja;
3. razvoj produktov z večjim deležem bioosnovanih komponent in z izboljšanimi funkcionalnostmi.

SODELOVANJE V STRATEŠKIH RAZVOJNOINOVACIJSKIH PARTNERSTVIH

Strategija pametne specializacije Slovenije (S4) predstavlja ključni izvedbeni dokument Vlade Republike Slovenije na področju inovativnosti, na podlagi katerega bo usmerjala razvojno politiko. Strateška razvojnoinovacijska partnerstva (SRIP) predstavljajo osrednjo institucionalno obliko na ravni 9 področij uporabe. Petrol d.d., Ljubljana, sodeluje pri naslednjih prednostnih področjih:

1. pametna mesta in skupnosti: pametna omrežja, lokalna energetska samooskrba ter trajnostna mobilnost in dostopnost;
2. pametne zgradbe in dom: celoviti sistemi upravljanja zgradb, dom in delovno okolje prihodnosti ter pametne domače naprave;
3. mreže za prehod v krožno gospodarstvo;
4. mobilnost: prehod od razvoja posamičnih komponent in materialov do razvoja celovitih rešitev, sestavljenih iz najzahtevnejših produktov z visoko dodano vrednostjo.

POVEZAVA Z RAZISKOVALNO SFERO

Družba Petrol d.d., Ljubljana, je v konzorciju 19 partnerjev uspešno kandidirala na javnem razpisu »Spodbujanje izvajanja razvojnoraziskovalnih programov (TRL3–6)« Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport – Mreže za prehod v krožno gospodarstvo, s programom Izkoriščanje potenciala biomase za razvoj naprednih materialov in bioosnovanih produktov. Sodelujemo v dveh RRP-projektih, in sicer RRP – Razvoj tehnologij za energetsko izrabo odpadnih snovnih tokov ter Razvoj prototipov za energetsko izrabo odpadnih snovnih tokov. Program se izvaja v obdobju 2016–2020.

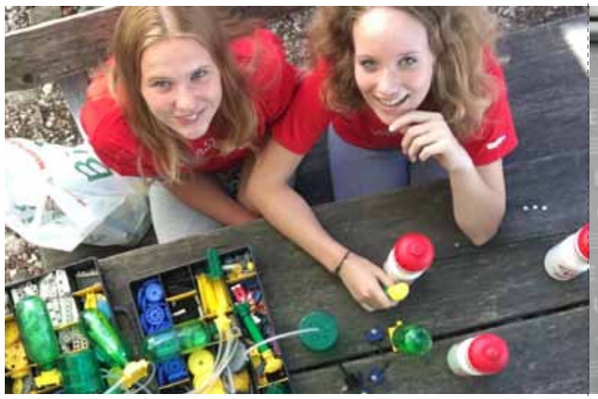

ODPRTA VRATA

Laboratorij Petrol je zanimiv za raznovrstne ciljne javnosti. V letih 2015/2016 je gostil udeležence 2. generacije Akademije Petrol, dve skupini tujih študentov na študijski izmenjavi v okviru programa Tribos na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, dijake Gimnazije Vič, Ljubljana, udeležence V. simpozija naftnih laboratorijev v regiji.

Pri projektu Družini prijazno podjetje pripravljamo veliko ukrepov, pri čemer vključujemo otroke v različna področja delovanja Petrola. Na Aktivnih počitnicah predstavijo Petrolovi strokovnjaki učinkovito porabo energije, obnovljive vire energije, kemijske eksperimente, poklic prodajalca in podobno.

Na dnevu odprtih vrat se lahko rednih gasilskih vaj udeležijo tudi družinski člani zaposlenih, kjer se seznanijo s poklicem gasilca in kako poteka evakuacijska vaja.

NATEČAJ CLIMATE LAUNCHPAD

Na mednarodnem razpisu Climate Launchpad za omejevanje posledic podnebnih sprememb je v letu 2016 sodelovalo 30 držav s preko 700 inovativnih poslovnih idej. Petrol je podprl nacionalni natečaj, ki ga je za Slovenijo organiziral Center odličnosti nizkoogljične tehnologije. Na slovenskem finalu se je pomerilo šest projektov, ki jih je ocenjevala strokovna komisija, v kateri je poleg Tehnološkega parka Ljubljana in družbe Inea sodeloval tudi Petrol. Pri ocenjevanju so bila upoštevana merila poslovnega ali tržnega potenciala, socialnega vpliva s potencialom ustvarjanja novih delovnih mest in inovacijsko-tehnološka merila z vplivom na zmanjševanje podnebnih sprememb. V Sloveniji je zmagal idejni projekt ogrevalnega sistema, ki bazira na stroškovno učinkovitem elektroliznem generatorju.

HACKATHON: NA POTI

Petrolov inovativni vikend – Petrolov poslovni Hackathon – smo pripravili v oktobru 2016 skupaj z ABC-pospeševalnikom. Izziv Hackathona je bila Petrolova nova mobilna aplikacija Na poti. Izziv je bil, kaj bi si kot uporabniki želeli, kaj potrebujemo, kaj predlagamo ..., da nam Petrol zagotovi na poti preko svoje mobilne aplikacije. Izziva se je lotilo 12 ekip, ki so jih sestavljali študenti, Petrolovi uporabniki vseh generacij, zaposleni in srednješolci. Predstavljene ideje lahko razdelimo na štiri večje sklope: zdrava prehrana, chatboti, mobilnost/car sharing in spletna prodaja/prodajna košarica. Najbolj je žirijo prepričala ekipa 5&Roll, ki si je prislužila nagrado v vrednosti 1.500 evrov in možnost sodelovanja v ABC-programu za korporacije.

ŠTUDENTSKI PROJEKT SLOVENIAN CASE CHALLENGE

Petrol je sodeloval kot glavni pokrovitelj neprofitnega projekta Slovenian Case Challenge, ki ga je organizirala Ekonomska fakulteta v Ljubljani. Gre za tekmovanje študentov različnih fakultet in študijskih ved pri reševanju poslovnih problemov podjetij, ki mladim ponuja možnost pridobitve praktičnih znanj z reševanjem realnih izzivov. Študentje so v okviru Petrolovega poslovnega izziva "Kaj kupci menijo o trajnostnem delovanju Petrola", izbrali metodologijo, pripravili in izvedli tržno raziskavo s trajnostnimi vsebinami pri končnih kupcih Petrola. S pridobitvijo podatkov, kaj je kupcem pomembno in kaj od podjetja pričakujejo, bomo v Petrolu lahko razvijali in širili trajnostne koncepte za različna področja svojega delovanja ter kakovostnejše upravljali trajnostne vsebine, ob tem pa dosegali dodano vrednost tudi na drugih področjih.

Živimo skupaj

Skrb za odgovornost do ljudi in prostora, v katerem delujemo in živimo, je ena naših osrednjih vrednot. V Petrolu si prizadevamo za močno vpetost v družbeno okolje, zato z vlaganjem v družbeno okolje dolgoročno utrjujemo dobre odnose z različnimi javnostmi.

V Petrolu pripravljamo sponzorske (Team Petrol), donacijske (Naša energija povezuje), korporativne (Vračamo družbi), humanitarne (Daruj energijo za življenje), gostiteljske (novinarske konference sponzorirancev) in podobne dogodke v podporo prodaji in ugledu podjetja (glej tabelo 10).

Med večjimi sponzorstvi je sodelovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije (olimpijska reprezentanca in Šport mladih v sodelovanju z Zavodom za šport) in z zvezami na nivoju državnih reprezentanc: smučarska (alpinci, biatlonci, deskanje na snegu), nogometna, rokometna, košarkarska in teniška. Sponzoriramo tudi posamezne slovenske klube, smo osebni sponzor najbolj prepoznavnih in perspektivnih športnikov ter športnih, strokovnih in kulturnih dogodkov. Sodelujemo s Festivalom Ljubljana in Festivalom Lent ter Cankarjevim domom.

Tabela 10: Sponzorstva in donacije skupine Petrol in družbe Petrol d.d., Ljubljana (v evrih)

	Leto 2013	Leto 2014	Leto 2015	Leto 2016
Skupina Petrol	1.715.465	1.392.051	1.586.653	1.694.914
Petrol d.d., Ljubljana	1.438.564	1.153.821	1.475.126	1.535.643

Sredstva, namenjena posameznemu sponzorstvu, v pretežni meri povrnemo z aktivacijo sponzorstev in oglaševanjem naših blagovnih znamk preko sponzorirancev.

Spodbuda kolesarjenju – trajnostni mobilnosti

V letu 2016 smo nadgradili kolesarski segment s ciljem povečanja prodaje kolesarskih izdelkov na svojih prodajnih mestih in zdravega načina življenja zaposlenih (kolesarska štafeta). Središčna točka kolesarskih aktivnosti sta bila novi spletni portal www.skolesomnapoti.si in istoimenska nova blagovna znamka.

Nova digitalna platforma

S prodajnega vidika je pomembno, da smo leta 2016 vzpostavili digitalno platformo www.valenergije.com in prodajo olimpijske navijaške kolekcije Rio 2016 ter prodajo vstopnic za nekatere najodmevnejše prireditve, pri katerih prodaja vstopnic izvira iz naslova sponzorskega sodelovanja – Mamma Mia (v dveh letih že 100.000 obiskovalcev), Planica in druge.

Podpora humanitarnim projektom

Večino donatorskih sredstev namenjamo za humanitarne projekte, ki jih izvajajo neprofitne organizacije. Že šesto leto zapored smo izpeljali tudi dve veliki humanitarni akciji, Daruj energijo za življenje in Naša energija povezuje, v okviru katere je bilo doslej doniranih že 300.000 EUR.

Dogodki za interno in splošno javnost

Neprestano prirejamo različne dogodke za interno in splošno javnost:

- za interno javnost: poslovne konference, Akademija Petrol, športne igre, praznična srečanja zaposlenih, Petrolov izlet, Družini prijazno podjetje, Zdravo v Petrolu;
- za zunanjo javnost: srečanja s poslovnimi partnerji, dogodke VIP, sponzorske in promocijske dogodke, sodelovanje na konferencah, prednovoletna srečanja, odprtja novih objektov …;
- korporativne dogodke: dogodke, povezane s humanitarnimi projekti, in krvodajalske akcije Daruj energijo za življenje.

Daruj energijo za življenje

S projektom Daruj energijo za življenje od leta 2011 spodbujamo aktivno krvodajalstvo v Sloveniji, zlasti med mladimi. Vzpostavili smo spletno stran www.daruj-kri.si, ki vsak dan posodobljeno prikazuje stanje zalog in potreb po krvnih skupinah v vseh centrih za transfuzijsko dejavnost po Sloveniji. Vsak takoj lahko ugotovi, ali v katerem kraju primanjkuje krvi določene krvne skupine. V letu 2016 sta bila izvedena posodobitev krvodajalske spletne strani in poudarjeno nagovarjanje z osebnimi zgodbami izjemnih krvodajalcev.

Naša energija povezuje

Naša energija povezuje je dobrodelni projekt, s katerim pomagamo tam, kjer smo doma. Za ta projekt namenjamo sredstva, ki bi jih drugače podjetje namenilo za nakup poslovnih daril, hkrati pa smo k sodelovanju pritegnili sodelavce na bencinskih servisih. Spodbudili smo jih, da prispevajo denar in predlog humanitarnega projekta, v okviru katerega bo njihova donacija osrečila kar največ ljudi v lokalnem okolju. Izbranim humanitarnim projektom smo namenili po 200 EUR. Pozorni smo, da so izbrani prejemniki res upravičeni do donatorske pomoči.

Naša zavest o pomembnosti pomoči prav tam, kjer smo doma, se je utrdila. Okrepila se je tudi pripadnost sodelavcev korporativnim vrednotam, saj smo jih skupaj prenašali v prakso.

Zdravo v Petrolu

Promocija zdravja v delovnem okolju predstavlja vlaganje skupnih naporov delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja delavcev. Glavni namen projekta Zdravo v Petrolu – kot zasnova programa promocije zdravja – je izboljšati celostni pristop k zdravju zaposlenih v skupini Petrol kot tudi naših strank. S tem projektom želimo pozitivno vplivati na to, kako naši zaposleni in stranke dojemajo zdravje in z njim povezane aktivnosti. V letu 2016 smo aktivirali program S kolesom na poti, ki smo ga med drugim promovirali tudi z izvedbo Petrolove kolesarske transverzale, ki se je je udeležilo 38 petrolovk in petrolovcev. Ti so 1.000 kilometrov transverzale štafetno prekolesarili v 48 urah.

Vračamo družbi

Vračamo družbi je projekt korporativnega prostovoljstva, ki ga pripravljamo od leta 2014. Na leto organiziramo pet izbranih prostovoljskih akcij, ki jih poiščemo preko Slovenske filantropije. V letu 2016 je pri projektu sodelovalo 42 zaposlenih, ki so s svojo udeležbo pri akcijah pod pokroviteljstvom Petrola namenili 84 ur dela, poleg tega so akcijam namenili še dodatnih 126 ur svojega prostega časa.

Skupaj so 210 ur časa namenili barvanju otroških sob v domu Malči Beličeve, barvanju osrednjega bivalnega prostora društva Altra na Prevaljah, ki skrbi za osebe z motnjami v duševnem razvoju, športnemu druženju z mladostniki brez spremstva, ki živijo v Dijaškem domu Nova Gorica, druženju na sprehodu s starostniki doma Poljčane in vlogi voznika za en dan v Zavodu Sopotniki.

300.000 EUR JE BILO DOSLEJ DONIRANIH V OKVIRU GIBANJA NAŠA ENERGIJA POVEZUJE.

NAŠA ZAVEST O POMEMBNOSTI POMOČI PRAV TAM, KJER SMO DOMA, SE JE UTRDILA.

Mag. Aleksander Salkič,
direktor Korporativnega komuniciranja, Petrol d.d., Ljubljana

Družbene odgovornosti v skupini Petrol že dolgo ne vidimo le kot posamezne projekte za blaginjo širše skupnosti, temveč kot gibanje z iskrenim, dolgoročnim poslanstvom. S podporo družbeno ranljivim skupinam, gradnjo družbenih mostov ali s spodbudami za doseganje presežkov premikamo meje mogočega. V skupini Petrol odpiramo prostor upanju, dosežkom, solidarnosti in uspehom na vseh področjih. Vse to bomo v prihodnje delali v še večji meri, saj se nam pri našem poslanstvu pridružuje vse več posameznikov in organizacij, s katerimi si delimo dobro energijo življenja. Za življenje.

Petrol in naravno okolje

Trajnost kot temelj poslovnega koncepta

Trajnostne vrednote strateško usmerjajo vse Petrolove politike poslovanja in poslovne odločitve. Na njej temelji tudi edinstven Petrolov poslovni koncept MUMESCo (Multi Utility, Mobility and Environmental Service Company), ki je nadgradnja izraza MUSCO (Multi Utility Service Company) ter ESCO (Energy Service Company) za poimenovanje energetskega podjetja prihodnosti.

MUMESCo (MULTI UTILITY, MOBILITY AND ENVIRONMENTAL SERVICE COMPANY)

Skupina Petrol kot največja slovenska energetska družba in ena največjih slovenskih trgovskih družb s pomembno vlogo v širši regiji si prizadeva izvajati svoje poslanstvo s kar se da minimalnim okoljskim odtisom. To je naša trdna zaveza, ki jo vsako leto potrjujemo s konkretnimi cilji in rezultati.

Skladno z izzivi časa pa smo v zadnjih desetletjih razvili paleto celovitih rešitev na področju energije, infrastrukture, objektov, okolja in mobilnosti. Kot t. i. podjetje MUMESCo soustvarjamo razvoj regij, občin, javnega in storitvenega sektorja, industrije ter gospodinjstev v Sloveniji in širši regiji.

V LETU 2016 SMO CERTIFICIRALI SISTEM UPRAVLJANJA ENERGIJE PO STANDARDU **ISO 50001**.

Investiramo v projekte energijske učinkovitosti in obnovljivih virov energije ter jamčimo doseganje prihrankov energije in vode. Rešitve, ki jih ponujamo, obsegajo proizvodnjo, distribucijo in dobavo energije, za učinkovitost pa je poskrbljeno z optimizacijo vseh sistemov distribucije in delovanja ter upravljanjem porabe energije.

Poslovanje skupine Petrol temelji na uveljavljanju visokih standardov. Poleg certificiranih sistemov vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem in upravljanja z energijo so v integrirani sistem vodenja vključene tudi zahteve sistema ravnanja z živili HACCP, sistema varnosti in zdravja pri delu OHSAS ter sistema informacijske varnosti v skladu s standardom SIST ISO 27001 (glej tabelo 11).

V letu 2016 smo v sistem kakovosti integrirali tudi sistem upravljanja energije po standardu ISO 50001, s čimer dokazujemo sistematičen pristop za nenehno izboljševanje na področju upravljanja energije in zavezanost družbe k trajnostnemu razvoju. Sistem omogoča spremljanje kazalnikov energetske učinkovitosti družbe, nadzor izvedenih energetskih ukrepov ter spodbuja aktivno delovanje zaposlenih na področju učinkovite porabe energije in obnovljivih virov energije. V sistem upravljanja energije družbe Petrol so vključeni procesi naftnotrgovinske dejavnosti, procesi energetike in okolja ter tudi Petrolove energetske in okoljske rešitve za naše kupce.

Petrol je marca 2016 pridobil tudi certifikat OHSAS 18001 za sistem varnosti in zdravja pri delu za proces celovitih rešitev na področjih daljinskih in energetskih sistemov, vodovodnih sistemov, učinkovite razsvetljave in energetskega upravljanja objektov.

V letu 2016 smo prilagodili sistem vodenja kakovosti zahtevam nove izdaje standarda ISO 9001: 2015.

Okoljske vidike našega trajnostnega razvoja merimo in upravljamo s kazalniki, ki odražajo okoljski odtis lastne dejavnosti (bencinski servisi, skladišča naftnih derivatov in utekočinjenega naftnega plina (UNP), čistilne naprave, bioplinarna, poslovne stavbe idr.), in s kazalniki, ki govorijo o prispevku naše dejavnosti k okolju prijaznejšem odtisu drugih segmentov širše družbe. Redno izvajamo monitoringe odpadnih voda, emisij snovi v zrak, virov hrupa, kontrolo tesnosti rezervoarjev in kakovosti goriv.

Izvajamo tudi monitoring obdelave biološko razgradljivih odpadkov in oceno odpadkov. Za spremljanje delovanja in vodenje bioloških procesov na čistilnih napravah in bioplinarni izvajamo dnevne meritve posameznih parametrov, kar nam zagotavlja uspešno krmiljenje procesov in možnost zniževanja obremenitev na okolje.

Strateške trajnostne kazalnike merimo in upravljamo letno, pri ocenjevanju okoljskih vidikov pa sodelujejo strokovnjaki skupine Petrol z več področij najmanj vsaka tri leta oziroma ob večjih spremembah zakonodaje, okoljske politike ali ob ugotovljeni spremembi mnenja zainteresiranih javnostih. Pri upravljanju s pomembnimi okoljskimi vidiki in kazalniki tesno sodelujemo z dobavitelji in pogodbenimi partnerji.

Tabela 11: Pregled certifikatov in akreditacij laboratorijev

Družba	Sistem vodenja kakovosti	Sistem ravnanja z okoljem	Sistem upravljanja energije	Akreditacije laboratorijev	Drugi certifikati
Petrol d.d., Ljubljana	ISO 9001: 2008	ISO 14001: 2004	ISO 50001: 2011	SIST EN ISO/IEC 17025: 2012 SIST EN ISO/IEC 17020: 2012	OHSAS 18001 POR*, FSC** AEO***
Petrol Energetika d.o.o.	ISO 9001: 2008	ISO 14001: 2004	/	/	
Petrol d.o.o.	ISO 9001: 2015	ISO 14001: 2004	/	/	
Petrol Geoterm d.o.o.	ISO 9001: 2008	/	/	/	
Beogas d.o.o.	ISO 9001: 2008	/	/	/	

* Na podlagi Poročila o izvajanju sprejetih zavez iz Svetovne listine Programa odgovornega ravnanja z okoljem (POR) je Petrol d.d., Ljubljana, imetnik certifikata za Program odgovornega ravnanja z okoljem za opravljanje dejavnosti skladiščenja, logistike in maloprodajne mreže bencinskih servisov v Sloveniji in s tem povezane pravice do uporabe logotipa.

** Petrol d.d., Ljubljana, je imetnik certifikata FSC za proizvodnjo sekancev za toplotno energijo. Certifikat FSC, ki ga izdaja mednarodna nevladna organizacija Forest Stewardship Council, promovira okolju primerno, socialno koristno in ekonomsko izvedljivo upravljanje gozdov.

*** Certifikat AEO podeljuje Carinska uprava Republike Slovenije, ki izvaja nadzor in inšpekcijo med prejemniki AEO certifikata. Certifikat omogoča lažji dostop do carinskih poenostavitev, manj fizičnih pregledov in pregledov dokumentacije, prednostne obravnave v primeru kontrol, možnost izbire prostora za tovrstne kontrole in možnost predhodnega obveščanja. Za pridobitev AEO certifikata je potrebno izpolnjevati številne pogoje in merila: izpolnjeni varstveni in varnostni standardi, ustrezna evidenca o skladnosti s carinskimi zahtevami ter zanesljiv sistem vodenja poslovnih in transportnih evidenc, ki omogočajo kontrolo in dokazano finančno solventnost.

SISTEM VODENJA KAKOVOSTI SMO PRILAGODILI ZAHTEVAM NOVE IZDAJE STANDARDA **ISO 9001: 2015**.

V LETU 2016 SMO PRIDOBILI CERTIFIKAT **OHSAS 18001** ZA PODROČJE ENERGETSKIH REŠITEV.

Mag. Jože Torkar,
direktor Energetskih rešitev, Petrol d.d., Ljubljana

V skupini Petrol na enem mestu soustvarjamo razvoj regij, občin, javnega in storitvenega sektorja, industrije in gospodinjstev. Z gotovostjo lahko trdim, da smo kot ponudnik storitev pametnega upravljanja na samem vrhu rešitev za pametna mesta s številnimi uspešnimi referencami. Kot prepoznaven regijski akter zagotavljamo upravljanje petih področij, ki so za mesta ključnega pomena: energija, objekti, infrastruktura, okolje in mobilnost. Neprekinjeno optimalno upravljanje vseh strateških področij je Petrolova velika dodana vrednost.

Akreditirani organi v sestavi Petrola

V skupini Petrol delujeta tudi osrednji slovenski naftni laboratorij, ki opravlja preizkuse in analize goriv, maziv in kemičnih proizvodov, ter kontrolni organ za nadzor meril pretoka tekočin, tlaka v pnevmatikah in opreme, ki deluje pod tlakom.

PREIZKUSNI LABORATORIJ PETROLA IMA **55** AKREDITIRANIH METOD.

Laboratorij Petrol je akreditiran in ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti v skladu z zahtevami standarda SIST EN ISO/IEC 17025 (Splošne zahteve za usposobljenost preizkuševalnih lin kalibracijskih laboratorijev). Laboratorij Petrol v matični družbi Petrol d.d., Ljubljana, deluje kot neodvisna in nevtralna institucija ter svoje dejavnosti opravlja tudi za zunanje naročnike. Akreditiranih ima 55 metod.

S pripojitvijo družbe Petrol Tehnologija d.o.o. so bile na matično družbo Petrol d.d., Ljubljana, v maju 2016 preneseni akreditirani postopki kontrolnega organa za nadzor meril pretoka tekočin, tlaka v pnevmatikah in opreme, ki deluje pod tlakom. Skladno s standardom SIST EN ISO/IEC 17020 »Splošna merila za delovanje različnih organov, ki izvajajo kontrolo« ima akreditiranih 20 preskusnih metod za področja kontrole meril pretoka, tlaka v pnevmatikah, opreme pod tlakom, tesnosti nepremičnih jeklenih rezervoarjev, kontrole debeline stene rezervoarjev za tekoča goriva, meritev prebojne trdnosti izolacije rezervoarjev za tekoča goriva ter meritve hrupa v naravnem in življenjskem okolju.

Okoljska politika

Petrolov sistem ravnanja z okoljem je prilagojen zahtevam mednarodnega standarda ISO 14001 in pomeni sestavni del Petrolovega razvojnega načrta. Za dosledno izpolnjevanje tovrstnih zahtev smo odgovorni vsi zaposleni v Petrolu, uprava družbe pa je tista, ki jamči za njihovo dejansko uresničevanje in za to, da bodo naši temeljni okoljevarstveni cilji doseženi.

Pri ravnanju z okoljem smo se v Petrolu zavezali štirim temeljnim ciljem:

1. Vsa skladišča, bencinske servise in druge objekte bomo ekološko posodobili.
2. Emisije škodljivih snovi bomo znižali na najmanjšo mogočo raven.
3. Gospodarno bomo izrabljali naravne vire.
4. V največji mogoči meri bomo preprečevali nesreče in zmanjševali možnosti za njihov nastanek.

To nam uspeva zlasti:

- z aktivno podporo najvišjega vodstva, ki se odraža v Zasnovi preprečevanja večjih nesreč za ljudi in okolje in jo imenujemo kar Petrolova usmerjenost k varnosti. Cilj Petrolove usmerjenosti k varnosti je obratovanje brez nesreč z nevarnimi snovmi;
- z upoštevanjem zakonskih in drugih zahtev;
- s sodelovanjem z državnimi in drugimi institucijami;
- z ozaveščanjem in s seznanjanjem zaposlenih z našo okoljsko politiko;
- z usposabljanjem in izobraževanjem vseh tistih zaposlenih, ki lahko pomembno vplivajo na okolje;
- z uveljavljanjem načrtovane okoljske politike pri dobaviteljih, izvajalcih storitev in drugih poslovnih partnerjih;
- z razvojem proizvodov, ki so do okolja prijazni;
- s seznanjanjem uporabnikov o pravilnem ravnanju z našimi proizvodi;
- z nadzorovanim, varnim in do okolja prijaznim odstranjevanjem nevarnih odpadkov;
- z nenehnim nadgrajevanjem sistema ravnanja z okoljem;
- s kakovostnim opravljanjem storitev.

Okoljevarstvena dovoljenja

Skupina Petrol ima za svoje delovanje več okoljevarstvenih dovoljenj.

Za vse obrate SEVESO imamo veljavna okoljevarstvena dovoljenja:

- skladišče naftnih derivatov Lendava
- skladišče naftnih derivatov Rače
- skladišče naftnih derivatov Celje
- skladišče naftnih derivatov Zalog
- TIS Terminal Instalacije Sermin
- skladišče utekočinjenega naftnega plina Štore
- skladišče utekočinjenega naftnega plina Sežana

Okoljevarstvena dovoljenja:

- Centralne čistilne naprave (Murska Sobota, Mežica, Sežana, Ig): OVD za emisije v vode
- Bioplinarna Ihan in Bioplinarna Črnomelj: IPPC/okoljevarstveno dovoljenje za predelavo odpadkov, emisije snovi v zrak in vodo ter za emisije hrupa

- Sušilnica blata Ihan: OVD za predelavo odpadkov, emisije v vode, emisije v zrak
- Biomasni lesni trgovski center: OVD za predelavo odpadkov
- OVD za emisije v vode so pridobljeni oziroma vloženi za lokacije prodajnih mest (bencinskih servisov), kjer je to obvezno.

Energetski zakon (EZ-1) je 22. marca 2014 odpravil licence za opravljanje energetske dejavnosti.

Energetska politika

V Petrolu si prizadevamo za odgovorno in učinkovito porabo energije in varčevanje z vodo v vseh objektih, napravah in opremi. V prihodnje bomo upravljanju in poslovanju z energijo in varčevanju z vodo dali večji pomen ter delali po zgledu najboljših, stroškovno učinkovitih praks. Za cilj smo si zadali zmanjševanje stroškov za energijo in vodo glede na ustvarjeni promet, s čimer želimo doseči konkurenčno prednost v panogi. Energetska politika zavezuje Petrol k nadzoru nad ravnanjem z energijo in vodo, ki jo potrebujemo pri opravljanju storitev in s katero bomo ustvariti prihranke. V skupini Petrol pa se zavezujemo, da bomo nenehno optimizirali svojo učinkovitost in zniževali stroške za energijo in vodo, obenem pa zmanjševali vplive na okolje in s tem emisije toplogrednih plinov.

Glavna načela za doseganje zastavljenih ciljev energetske politike so:

- URE vključiti v vse vidike našega poslovanja, delovanja in obnašanja,
- izvajanje rednega izobraževanja zaposlenih o URE in varčevanju z vodo,
- stalno izboljševanje energetske učinkovitosti z izvajanjem URE in varčevanjem z vodo na vseh področjih delovanja družbe in pri tem zagotavljati varno in udobno delovno okolje ter sočasno zmanjševati svoj vpliv na okolje,
- uspeh izvajanja energetske politike ni odvisen samo od tehničnih rešitev, temveč v veliki meri tudi od izvedbe organizacijskih ukrepov in obnašanja zaposlenih, deliti izkušnje z URE in vodo znotraj podjetja in z drugimi podjetji v skupini,
- spodbujanje inovativnosti, ustvarjalnosti in prizadevanj na področju OVE in URE,
- spoštovanje zakonodajnih zahtev in drugih prevzetih zahtev pri porabi energije.

Odgovornost

Vsi zaposleni smo odgovorni za izvajanje ukrepov učinkovite porabe energije in varčevanja z vodo, saj ju pri svojem delu vsi uporabljamo. Odgovornim moramo poročati o neracionalni porabi energije in vode ter si prizadevati, da zagotovimo njeno minimalno porabo na območju, na katerem delujemo! Za vsak objekt bo določena oseba, ki bo skrbela za izvajanje energetske politike. Energetski menedžer bo odgovoren za izvajanje in uveljavljanje energetske politike ter za razvoj energetske učinkovitosti in varčne porabe vode.

Spremljanje

Spremljanje kazalnikov specifične porabe energije in vode bo ključ do uresničitve zastavljenih ciljev. Dejavnost energetske učinkovitosti in varčevanja z vodo bo predmet tekočih poslovnih pregledov.

Uspeh energetske politike zagotavljajo jasni cilji, ki jih bomo zasledovali s skupnimi močmi. Vsi se moramo zavedati pomena učinkovite porabe energije in vode ter priložnosti, ki jih ponujata v našem vsakdanu. Skupaj si moramo prizadevati za uveljavljanje načel energetske politike, saj z njo lahko ublažimo posledice krize v sedanjem času in obenem z njo lahko gradimo boljšo prihodnost.

Sistem varnosti

Zaradi strateškega pomena in ob zavedanju ranljivosti naftno trgovskih proizvodov in storitev je zagotavljanje varnega in neprekinjenega poslovanja eno od ključnih načel v poslovanju skupine Petrol. Načelo se uresničuje z vzpostavitvijo in delovanjem integriranega varnostnega sistema, kar pomeni celovit, vseobsežen, varnostni sistem, v katerem mora biti zagotovljena sinergija med posameznimi področji varnosti in sinergija področij varnosti (varnostnih procesov) z drugimi poslovnimi procesi. Varnostni sistem pomeni vzpostavitev in uresničevanje meril, normativov in standardov učinkovitega zagotavljanja varnosti. Varnostna funkcija mora skupaj z ostalimi korporativnimi funkcijami krepiti konkurenčno sposobnost celotne skupine Petrol.

PETROL D.D., LJUBLJANA JE DRUŽBA POSEBNEGA POMENA ZA DRŽAVO, OBRAMBO, OSKRBO GOSPODARSTVA IN PREBIVALSTVA SLOVENIJE.

KROVNA VARNOSTNA POLITIKA ZAJEMA NASLEDNJA PODROČJA VARNOSTI:

- varnost in zdravje pri delu;
- varstvo pred požari;
- fizično in tehnično varovanje oseb in premoženja;
- varstvo okolja;
- varno ravnanje s kemikalijami in varnost pri prevozu nevarnih snovi v cestnem, železniškem in pomorskem prometu
- varovanje tajnih podatkov in poslovnih skrivnosti;
- informacijska varnost.

STRATEŠKI CILJI VARNOSTI, VAROVANJA IN ZAŠČITE V SKUPINI PETROL SO:

- zmanjševanje ranljivosti skupine, obvladovanje ogroženosti in varnostnih tveganj;
- preprečevanje in zmanjšanje škod in izgub z organizacijskimi in varnostnimi ukrepi;
- skrb za okolju in potrošniku varno poslovanje;
- varovanje konkurenčnih prednosti, poslovnih skrivnosti in ugleda skupine;
- doseganje višje ravni varnostne kulture zaposlenih in poslovne etike menedžmenta;
- vzpostavitev sistema pravnih, organizacijskih in strokovnih osnov za integrirani varnostni sistem;
- vzpostavitev učinkovitega funkcijskega upravljanja vseh varnostih procesov in varnostnega sistema.

V skupini Petrol dosledno upoštevamo zakonodajo, ki ureja varnost in zdravje pri delu, varstvo okolja, ravnanje z nevarnimi snovmi in kemikalijami, varstvo pred požari, inšpekcijsko nadzorstvo in druga področja.

Za učinkovito izvajanje sistema varnosti je visoka usposobljenost in osveščenost zaposlenih ključnega pomena. Zato se v družbi Petrol kontinuirano izvajajo usposabljanja, skladno s programom in planom usposabljanja. Usposabljanje zajema naslednja področja: varnost in zdravje pri delu, ravnanje z nevarnimi kemikalijami, varstvo pred požarom, protieksplozijsko zaščito in varstvo okolja.

VARNOSTNA FUNKCIJA SKUPAJ Z OSTALIMI KORPORATIVNIMI FUNKCIJAMI KREPI KONKURENČNO SPOSOBNOST CELOTNE SKUPINE PETROL.

Nina Potisek,
direktorica Procesne podpore, Petrol d.d., Ljubljana

Varnost je med strateškimi izzivi globalne družbe, naftni proizvodi in energetika pa spadajo med najbolj ranljiva področja. Če v tem kontekstu razumemo dejstvo, da je Petrol d.d., Ljubljana, posebnega pomena za državo, obrambo ter oskrbo gospodarstva in prebivalstva Slovenije, je integriran varnostni sistem za skupino Petrol in širšo družbo osrednjega pomena. Z vso odgovornostjo skrbimo za celovit, vseobsežen varnostni sistem, v katerem morata biti zagotovljeni sinergija med posameznimi področji varnosti in sinergija varnostnih procesov z drugimi poslovnimi procesi.

Izredni okoljski dogodki

V letu 2015 smo obravnavali dva okoljska izredna dogodka. En dogodek je povezan z razlitjem goriva na ploščadi avtopolnilnice, drugi z nesrečo v železniškem transportu. V nobenem primeru ni bilo vplivov na okolje.

V letu 2016 smo obravnavali 11 okoljskih izrednih dogodkov (glej tabelo 12). Dva dogodka sta povezana z nesrečami pri transportu in/ali transportni manipulaciji – oba brez vpliva na okolje. Trije dogodki so povezani s tehnično okvaro procesne opreme ali instalacij. V enem primeru je prišlo do rahlega onesnaženja vodotoka. V sodelovanju s pristojnimi državnimi institucijami je bilo ugotovljeno, da sanacija z izjemo mikrolokacije onesnaženja ni bila potrebna. V enem primeru (saje na morski gladini) je posredovala pooblaščena služba in v celoti sanirala onesnaženje. V šestih primerih je iztekalo gorivo na ploščadih bencinskih servisov, kar smo povezali s človeškim dejavnikom (neupoštevanje navodil za pretakanje). V nobenem od navedenih primerov ni prihajalo do vpliva na okolje.

Analiza izrednih okoljskih dogodkov je kot ključni razlog izpostavila nedoslednost pri upoštevanju izdanih navodil in postopkov. Med korektivne ukrepe smo uvrstili podrobne raziskave posameznih procesov, njihovo predstavitev ter vključitev v proces informiranja in izobraževanja. V statistiko smo vključili tudi minimalna odstopanja od izdanih navodil in postopkov, kar odraža našo nično toleranco do pojavov, ki lahko onesnažujejo okolje.

Tabela 12: Okoljske nesreče v skupini Petrol

Število dogodkov / leto	2016			2015		
Vzrok	Tehnični	Zaposleni	Tretja oseba	Tehnični	Zaposleni	Tretja oseba
Skladišče goriva	3					1
Bencinski servis			6			
Transport			2			1
Drugo						
Skupaj	**3**	**0**	**8**	**0**	**0**	**2**

Gasilske vaje

V skladu z Načrtom zaščite in reševanja in Pravilnikom o požarnem redu ter v sklopu meseca požarne varnosti so bile v družbi Petrol organizirane gasilske vaje in evakuacije zaposlenih iz poslovnih stavb na vseh skladiščih goriv:

Celje, 06. 10. 2016 – Požar na polnilnici sodov, Rače, 12. 10. 2016 – Požar na vagonskem pretakališču, Zalog, 19. 10. 2016 – Požar na polnilnici avtocistern, Lendava, 26. 10. 2016 – PETROL 2016, Instalacija Sermin, 11. 11. 2016 - „Gori R19 - TRAMONTANA“, UNP Štore, 18.10.2016 – Požarna vaja Aeroservis Brnik, 17.10.2016 – Razlitje goriva AVGAS 100 LL.

Vaje zaščite in reševanja so bile izvedene v skladu s Pravilnikom o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pri analizah so bile ugotovljene določene manjše pomanjkljivosti. Za odpravo teh so bili sprejeti ukrepi in imenovane odgovorne osebe za njihovo odpravo. Gasilska tehnika je delovala brez motenj in okvar. Gasilci so dobro usposobljeni za gašenje, poškodb ni bilo.

Usposabljanje delavcev za varno delo

Za učinkovito izvajanje sistema varnosti sta visoka usposobljenost in ozaveščenost zaposlenih ključnega pomena. Zato se v skupini Petrol kontinuirano opravljajo usposabljanja.

V letu 2016 je bilo za varnost in zdravje pri delu, požarno varnost in varstvo okolja organiziranih 49 seminarjev, ki se jih je udeležilo 1.105 sodelavcev, zaposlenih na bencinskih servisih, v skladiščih naftnih derivatov, v poslovni stavbi Petrol d.d., Ljubljana, v Petrol Tehnologiji d.o.o., Laboratoriju Petrol. Seminarjev so se udeležili tudi vozniki avtocistern za prevoz goriva, zaposleni v železniških opremališčih (Slovenske železnice), in zunanji izvajalci čiščenja bencinskih servisov. Pisnega preizkusa znanja se je udeležilo vseh 1.105 udeležencev seminarjev, prav toliko udeležencev je bilo prisotnih na praktičnem usposabljanju za gašenje začetnih požarov.

Opravljenih je bilo 14 izvedb teoretičnega e-usposabljanja, ki se jih je udeležilo 1.085 zaposlenih, in 43 prikazov gašenja s simulatorjem, na katerih je bilo 942 udeležencev.

Raba energije in energetska učinkovitost

V Skupini Petrol energetski in okoljski menedžment sloni na sodobnih informacijskih rešitvah, kar nam omogoča, da k energetski učinkovitosti in varčevanju z vodo pri gradnji in prenovi bencinskih servisov in drugih objektov v Petrolu pristopamo celovito in multidisciplinarno. V vsak objekt vgradimo najbolj učinkovite rešitve glede na vložena finančna sredstva, zato stalno preverjamo novosti na trgu in možnosti za izboljšave. Izkušnje s področja vzdrževanja ciklično prenašamo v nove projektne rešitve.

ZA **1 %** SMO ZMANJŠALI RABO ENERGIJE ZA LASTNO DEJAVNOST V LETU 2016 GLEDE NA LETO 2015.

Naši objekti so ekonomsko učinkoviti, zmanjšujejo rabo energije in naravnih virov ter s tem vplive na okolje. Zelo pomembno je, da so za uporabnike tudi udobni in zdravi. Zmanjševanje rabe energije in odprava izgube energije sodita med osrednje trajnostne cilje skupine Petrol, s katerimi se pridružuje slovenskim in evropskim prizadevanjem za povečevanje energetske učinkovitosti. Zavedamo se, da izboljšanje energetske učinkovitosti pomembno prispeva h konkurenčnosti, varnosti oskrbe z energijo in k izpolnjevanju zavez glede podnebnih sprememb.

V letu 2015 je raba energije za našo lastno dejavnost znašala 48.270 MWh (glej tabelo 13). Tu so vključeni Petrolovi bencinski servisi, vključno z avtopralnicami, in vsi drugi Petrolovi objekti v Sloveniji. Največji delež energije predstavlja elektrika, kar 73 %, tekoča fosilna goriva 11 % in zemeljski plin 9 %. Ostale vrste energentov predstavljajo manjše deleže.

Tabela 13: Raba energije za Petrolovo dejavnost po vrsti energentov v letih 2015 in 2016 ter načrt za leto 2017

Lastna raba energije	Leto	Daljinsko ogrevanje	Tekoča fosilna goriva	Zemeljski plin	UNP	OVE**	Elektrika
		v MWh	v MWh	v MWh	v MWh	v MWh	v MWh
Petrol - bencinski servisi vključno z avtopralnicami	2014	387	4.401	1.693	781	+ 625	28.206
	2015	398	4.931	1.548	270	+ 470	27.499
	2016	414	4.892	1.728	434	+ 539	26.760
	načrt 2017	410	4.840	1.750	430	+ 500	26.492
Petrol - ostali objekti (poslovne hiše, skladišča in drugi objekti*)	2014	2.129	569	2.717	79	0	6.872
	2015	1.652	523	2.993	81	0	7.905
	2016	1.657	509	3.024	75	0	7.963
	načrt 2017	1.600	480	3.100	75	+ 10	7.840

* Pod drugi objekti vključena tudi pomožni objekti podjetij Petrol Energetika in Petrol Geoterm.
** + pomeni ocena prihranka uvedenih tehnologij OVE in prihranka energije na drugih energentih.

V letu 2016 je raba energije za našo lastno dejavnost znašala 47.995 MWh, kar je 0,6 % manj kot leto poprej. Pri tem je potrebno upoštevati, da je podjetje rastlo, širilo obstoječe in uvajalo nove programe na prodajnih mestih. Če upoštevamo to rast, se je prihranek energije v primerjavi z letom poprej približal 1 %. Delež energentov po vrsti je ostal skoraj nespremenjen (glej graf 16). Načrtujemo nadaljnje zmanjševanje rabe energije, in sicer za leto 2017 ca. 1 % glede na leto 2016, brez upoštevanja rasti podjetja (glej graf 15).

Ker ima elektrika pri končni rabi energije v Petrolovih objektih največji delež, je naša strateška usmeritev, da z lastno proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov presežemo porabo elektrike, ki jo uporabljamo za izvajanje svoje dejavnosti.

Graf 15: Raba energije za Petrolovo dejavnost po letih 2014–2016 in načrt 2017

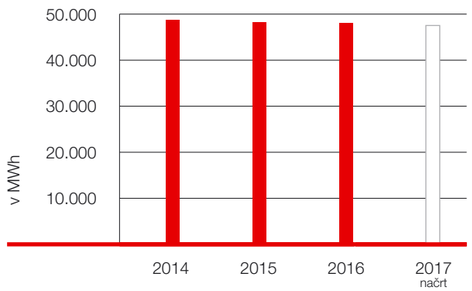

Graf 16: Raba energije za Petrolovo dejavnost po vrsti energentov v letu 2016

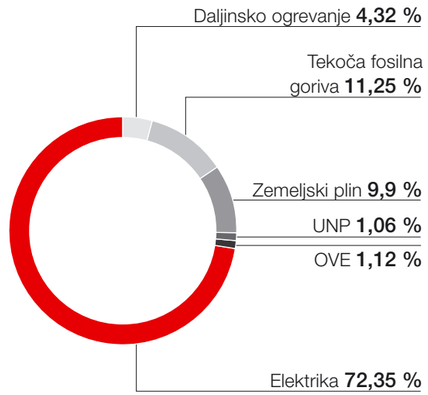

SODOBNI AVTOCESTNI BENCINSKI SERVIS MARIBOR VZHOD IN ZAHOD

Konec leta 2015 smo uspešno zaključili 1. etapo izgradnje trenutno največjega Petrolovega centra v neposredni bližini Maribora. Avtocestni bencinski servis Maribor vzhod je arhitekturno najinovativnejši bencinski servis, v katerem Petrolovo najboljšo ponudbo dopolnjuje dolgoletni poslovni partner na področju gostinstva, Marche gostinstvo, d.o.o.

AVTOCESTNI BENCINSKI SERVIS MARIBOR VZHOD JE ARHITEKTURNO NAJINOVATIVNEJŠI.

Posebna pozornost je bila namenjena energetski učinkovitosti zgradbe. Celotna zgradba je ovita v izdaten toplotni ovoj. Podstreha deluje kot kompenzacijska cona, ki s prezračevanjem poleti onemogoča vdor toplega, pozimi pa hladnega zraka. Osrednji prodajni prostor z restavracijo se ponaša z inovativno izvedbo stropa. Namesto klasične armiranobetonske izvedbe je strop izdelan iz lahkih prefabriciranih toplotnoizolativnih panelov. K racionalni porabi energetskih virov znatno pripomorejo vgrajene toplotne črpalke, s katerimi se ogreva celotna zgradba, v najbolj mrzlih dneh jo dodatno ogrevamo z UNP.

Ponudbo zaokrožajo polnilnice za polnjenje električnih vozil ter posebne polnilnice za polnjenje električnih vozil proizvajalca Tesla. E-območje polnjenja dopolnjujejo prvo solarno drevo in solarne klopi, na katerih si obiskovalci lahko brezplačno polnijo mobilne naprave.

NIŽJA PORABA ENERGIJE V HLADILNIH ELEMENTIH

Od leta 2015 so na vseh novih in prenovljenih prodajnih mestih (bencinskih servisih) hladilne vitrine in hladilne komore opremljene s sodobno hladilniško zasteklitvijo, medtem ko smo v letih 2015 in 2016 tudi na obstoječih prodajnih mestih zasteklili več kot 300 tekočih metrov obstoječih hladilnih prodajnih površin. To nam omogoča bistveno zmanjšanje porabe energije v hladilnih elementih, ki so že sami po sebi zelo učinkoviti. Poleg namestitve steklenih vrat se v novi in obnovljeni hladilni tehniki uporablja le LED-tehnologija osvetljevanja, kar pripomore k doseganju dodatnih prihrankov pri porabi električne energije.

Koncept Priročne trgovine širi Petrolov program tudi v segment samopostrežnih hladilnikov za meso, ki jih opremljamo s steklenimi vrati, ta pa omogočajo varčevanje z energijo.

ZASTEKLILI SMO VEČ KOT **300 tek. m** HLADILNIH PRODAJNIH POVRŠIN.

ENERGETSKO UČINKOVITE NAPRAVE ZA TOPLOTNO OBDELAVO

Bogato ponudbo novega koncepta trgovin dopolnjuje pekovski program, pri katerem je poskrbljeno, da za toplotno obdelavo uporabljamo sodobne energetsko učinkovite naprave.

Mag. Andraž Lipolt,
direktor Tehnične podpore, Petrol d.d., Ljubljana

V Petrolu smo sposobni zasnovati in voditi izgradnjo najzahtevnejših inženirskih objektov, za kar poskrbi močna ekipa odličnih inženirjev. Hkrati imamo veliko izvrstnih vzdrževalcev. Njihov odzivni čas za začetek odprave napake je pičle pol ure. V tem trenutku imamo v različnih fazah 60 projektov, ki jih vodi 10 projektnih vodij, pri njih pa sodeluje več deset internih strokovnjakov. Petrol v gradnji postavlja trende in ni le sledilec. V sodobni arhitekturi so trendi v samozadostnosti in energetski učinkovitosti lokacij. Pri novogradnjah si prizadevamo za čim bolj energetsko učinkovite lokacije, pri prenovah pa za čim bolj energetsko učinkovite obnove.

PREDINVESTICIJSKO OPTIMIRANJE IN ENERGETSKO MODELIRANJE ZGRADB

Standardno projektiranje ne vključuje naprednih pristopov in sodobnih metod, ki bi zagotavljale celovito energetsko in tudi ekonomsko optimiranje, zato smo v Petrolu v okviru magistrske naloge Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani pripravili pilotni projekt sodobnega numeričnega modeliranja stavbe. Ključni poudarek tega projekta je ugotavljanje součinkovanja praktično vseh vplivnih segmentov: karakteristike in odzivanje grajenega sistema stavbnega ovoja, sistem ogrevanja, hlajenja in prezračevanja, sistem razsvetljave, senčenja, vplivi drugih uporabljenih tehnologij, uporabnikov stavbe itd. Zgradbe modeliramo z elementi, ki imajo lastnosti dejanskih gradbenih materialov ali opreme. Napredno energetsko-ekonomsko optimiranje v postopkih projektiranja arhitekturnih in energetskih rešitev za stavbe je inovativen proces, ki je pomemben del predinvesticijske faze projekta za stavbo.

ENERGETSKO UČINKOVITE IN OKOLJU PRIJAZNE AVTOPRALNICE

V skladu s konceptom energetske učinkovitosti in okoljske prijaznosti smo v Petrolu do leta 2015 posodobili 39 avtomatskih avtopralnic, v letih 2015 in 2016 pa smo na novo pridobili oz. posodobili tri avtomatske in tri ročne avtopralnice. V vseh avtomatskih avtopralnicah smo zamenjali kemična sredstva, ki so biorazgradljiva in omogočajo manjšo porabo ob večjem učinku pri pranju, sušenju in lesku, pri čemer zmanjšujemo obremenjevanje okolja. V vseh avtopralnicah redno spremljamo porabo električne energije, pitne vode in porabljenih kemičnih sredstev, zato lahko hitro odpravimo vsa neljuba odstopanja.

V naslednjih petih letih želimo postaviti novo ali razširiti obstoječo ponudbo ročnih avtopralnic na 30 lokacijah.

Svetlobno onesnaževanje

Vidik onesnaževanja okolja, na katerega smo v Petrolu pozorni, je svetlobno onesnaževanje. To pomeni vsak neposredni ali posredni vnos umetne svetlobe v okolje, ki povzroči povečanje naravne osvetljenosti okolja. Poleg sanacije ulične razsvetljave smo se v Petrolu leta 2015 zaradi preprečevanja svetlobnega onesnaževanja odločili za zatemnitve osvetlitev obrob nadstrešnic, izveskov totemov in pilonov z logotipom Petrol ter za izklop vse nepotrebne ulične razsvetljave in svetil v prodajalnah, in to na vseh prodajnih mestih v času, ko prodajno mesto ne obratuje.

V mnogih krajih je prav zaradi nočnega onesnaževanja težko opazovati zvezde na nebu. Z izklopom razsvetljave, med drugim tudi reklamnih napisov in osvetlitev logotipa Petrol, dodatno pripomoremo k zmanjšanju svetlobnega onesnaženja. Pretirana osvetlitev ima lahko škodljive učinke na rastline, živali in celo ljudi. V letih 2015 in 2016 smo zabeležili dve pritožbi glede osvetljevanja, ki smo ju sanirali v najkrajšem možnem času. Prva pritožba se je nanašala na neustrezno usmeritev svetilke, za zamik svetilke je poskrbel močan veter. Pri drugi pritožbi je šlo za moteče bleščanje svetlobe, ki se je pojavilo po odstranitvi dreves, ki so bila posajena med bencinskim servisom in bližnjo hišo.

V LETIH 2015 IN 2016 SMO SANIRALI ZUNANJO RAZSVETLJAVO NA **133** LOKACIJAH.

MODERNIZACIJA ZUNANJE RAZSVETLJAVE

Pri projektih za izboljšanje energetske učinkovitosti in doseganje energetskih prihrankov smo v letih 2015 in 2016 opravili sanacijo razsvetljave na večjem številu lokacij po Sloveniji. Poleg bencinskih servisov je bila sanacija opravljena tudi na nekaterih drugih objektih, kot so na primer skladišča naftnih derivatov.

Pri izboru opreme se je poleg vidika ekonomske upravičenosti, enostavnega vzdrževanja, garancijske dobe in možnosti zagotavljanja rezervnih delov upošteval tudi vidik energetske učinkovitosti in prijaznosti svetilke do okolja.

Sanacija se je opravljala v dveh fazah. Prva faza je bila poleg poudarka na prihranke pri porabi v večji meri osredinjena na povečanje osvetlitve, kar je pripomoglo k povečanju varnostnega vidika delovanja bencinskih servisov in varnosti zaposlenih. Za tovrstno sanacijo je bilo določenih 28 lokacij, v drugo fazo pa je bilo vključenih 105 lokacij.

Na vseh lokacijah je bila posodobljena zunanja cestna razsvetljava. Z energetskega vidika je bila obstoječa razsvetljava v primerjavi z današnjo tehnologijo potratna in neusklajena z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. LED-tehnologija je zato idealna rešitev za izboljšanje obstoječega stanja. Pri načrtovanju umestitve v prostor smo bili na obstoječih lokacijah omejeni z razporeditvijo drogov, zato sta bila toliko pomembnejša pravilen izbor svetilke in pravilna usmeritev. Svetilka mora biti nameščena tako, da se izognemo nepotrebnemu osvetljevanju neželenih površin in neba. Poraba energije za ulično razsvetljavo se je zmanjšala za od 50 do 80 odstotkov glede na prejšnje stanje.

50–80 % MANJŠA PORABA ENERGIJE ZA ULIČNO RAZSVETLJAVO

Na določenih lokacijah smo sanirali tudi notranjo razsvetljavo v prodajalni in zalednih prostorih. Pri menjavi smo se osredinili predvsem na to, da smo vzpostavili optimalno osvetlitev, pri čemer smo pred izvedbo naredili simulacije osvetlitve. Tudi pri tem se je pokazala ena od prednosti LED-razsvetljave, ki omogoča adaptivno razsvetljevanje, kar pomeni, da se osvetlitev prilagaja dejanskim potrebam.

Proizvodnja obnovljivih virov energije

Strategija razvoja na področju proizvodnje električne energije, ki jo je Petrol sprejel leta 2014, opredeljuje, da bo razvoj temeljil na obnovljivih virih energije (voda, veter, sonce). Proizvodnja elektrike iz biomase in plina se izvaja samo v kombinaciji s sistemom daljinskega ogrevanja in v zaključenih gospodarskih območjih.

Skladno s strategijo je Petrol leta 2015 začel investicijo v vetrni park Glunča (20,7 MW) v Šibeniku in v malo hidroelektrarno Jeleč (4,85 MW) v BiH. Vetrni park Glunča je bil v letu 2016 uspešno zgrajen in je začel obratovati. Pričakovana proizvodnja električne energije je 48 GWh. Mala hidroelektrarna Jeleč je v gradnji, začetek delovanja je predviden v novembru 2017, pričakovana letna proizvodnja je 15 GWh električne energije. V letu 2017 načrtujemo skupno letno proizvodnjo 93 GW električne energije (glej graf 17).

V zadnjih treh letih smo vidno povečali lastno proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, in sicer iz sončne energije, bio odpadkov in biomase. Leta 2012 je le-ta znašala skupaj 27.656 MWh, leta 2016 pa 57.289 MWh, kar pomeni indeks rasti 207 (glej tabelo 14, graf 17). V teh letih smo beležili rast proizvodnje bioplina, ki je leta 2012 znašala 3,4 milijonov m^3, leta 2016 pa 5,9 milijonov m^3, kar je indeks 173 (glej graf 18).

Za leto 2017 načrtujemo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov energije v višini 92.580 MWh in 6,2 milijonov m^3 bioplina.

CILJ DO LETA 2020: PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE **250 GWH**, ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE **170 GWH**

Tabela 14: Proizvodnja energije iz obnovljivih virov energije v skupini Petrol v Sloveniji

OVE - lastna proizvodnja	Leto	Električna energija iz sončne energije**	Bioplin	Električna energija iz bio odpadkov	Toplota iz bioodpadkov	Energija iz lesne biomase
		v MWh	v mio. m^3	v MWh	v MWh	v MWh
Petrol v Sloveniji *	2012	2.415	3,4	7.166	7.524	10.551
	2013	2.026	4,9	9.949	10.446	12.550
	2014	2.307	6,5	13.638	14.320	11.741
	2015	2.767	5,3	12.687	13.638	24.710
	2016	2.712	5,9	14.054	15.108	25.415
	načrt 2017	2.698	6,2	14.880	15.900	25.110

* Vsa podjetja Skupine Petrol v Sloveniji
** Fotovoltaika

Graf 17: Proizvodnja energije iz obnovljivih virov energije v skupini Petrol (v MWh)

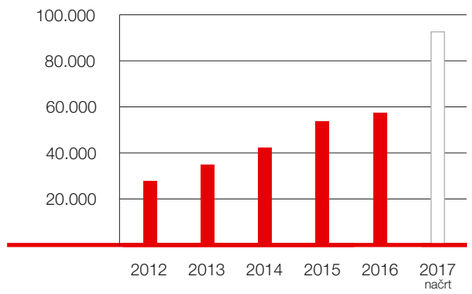

Graf 18: Proizvodnja bioplina (v mio. m^3)

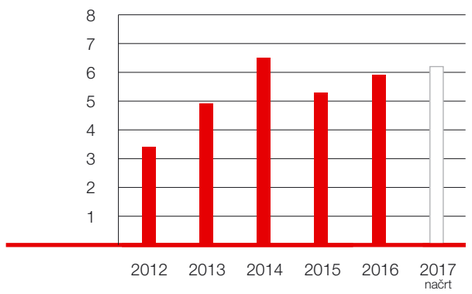

Bioplin iz organskih odpadkov

Zeleno električno energijo iz organskih odpadkov proizvajamo v Bioplinarnah Ihan in Črnomelj (glej graf 18). Pri anaerobni predelavi organskih odpadkov nastane bioplin, ki ga kogeneracijski motorji uporabijo za proizvodnjo električne energije. Pri tem nastane tudi toplotna energija, ki jo izkorišča sušilnica blata v Ihanu iz čiščenja komunalnih odpadnih voda. Blato iz čistilnih naprav posušimo in ga predelamo v sekundarno gorivo za cementarne.

Elektrika iz sonca

31 malih fotonapetostnih elektrarn, s katerimi upravljamo, je leta 2015 proizvedlo 2.767 MWh električne energije (1.155 t CO_2 okoljskih prihrankov), leta 2016 pa 2.712 MWh (1.141 t CO_2 okoljskih prihrankov).

Transport

Petrolova strategija transporta določa natančno opravljanje prevozov na stroškovno najoptimalnejši način – po najkrajši in najcenejši poti, s čimer se prav tako minimizira ogljični odtis transporta. Velik del celotne prevožene poti goriv se izvede po železnici (glej tabelo 16), kar zaradi električnega pogona zmanjšuje ogljični odtis transporta.

CA. **1,3 mio. ton** GORIV PREPELJEMO LETNO PO ŽELEZNICI.

Med letoma 2012 in 2016 smo konstantno zniževali porabo dizelskega goriva in električne energije za transport goriv (glej tabelo 15). Leta 2012 so naši pogodbeni partnerji za transport goriv do prodajnega mesta oziroma do končnih kupcev skupaj porabili 4.411.243 l dizelskega goriva in 8.916 MWh električne energije. Leta 2016 so porabili 3.774.080 l dizelskega goriva, kar je za 14,4 % manj kot leta 2012, in 7.793 MWh električne energije, kar je za 12,6 % manj kot leta 2012.

Ocenjujemo, da smo v letih 2015 in 2016 ob enaki količini prodanih goriv za 2 do 3 % letno znižali število prevoženih kilometrov za oskrbo z gorivi.

Tabela 15: Poraba energije za transport goriv, ki jih trži skupina Petrol

Transport za lastno dejavnost	Leto	dizel1	dizel2	električna energija
		v l	v l	v MWh
Pogodbeni partnerji za transport goriv od skladišča do prodajnega mesta	2012	1.825.466	2.585.777	8.916
	2013	1.653.965	2.390.543	8.348
	2014	1.699.995	2.304.693	8.612
	2015	1.622.800	2.183.351	8.278
	2016	1.617.559	2.156.521	7.793
	načrt 2017	1.610.000	2.150.000	8.630

* Stolpec dizel1: samo transport od skladišča do bencinskih servisov (malopodaja);
stolpec dizel2: zajema transport od skladišča do bencinskega sevisa in od skladišča do kupcev (fizičnih oseb in pravnih oseb) - predvsem gre za dostavo kurilnega olja.

CILJ DO LETA 2020: OPTIMALNI PREVOZI VSEH GORIV S CILJEM ZNIŽANJA PREVOŽENIH KILOMETROV.

Letna prepeljana količina goriv po železnici je ca. 1,3 mio. ton.

Tabela 16: Količine prepeljanih derivatov po vrsti transportnih poti

Leto	Železnica (v l)	Cesta (v l)
2015	1.351.559.369	1.574.344.887
2016	1.262.496.290	1.589.735.190

Energija za službene poti

Za službene poti zaposlenih v skupini Petrol praviloma uporabljamo službena vozila, saj s tem racionaliziramo službene poti in porabo energije ter s tem posledično stroške. V letu 2016 smo za službene poti skupaj porabili 557.100 l goriva, pretežni del dizelskega, in 14.089 UNP, kar sicer pomeni rast glede na prejšnja leta (glej tabelo 17). To je predvsem posledica rasti števila zaposlenih in intenzivnejše tržne aktivnosti skupine Petrol, ki se odražajo pri dobrih poslovnih rezultatih.

Tabela 17: Poraba goriva za službene poti zaposlenih v podjetjih Petrola v Sloveniji

Leto	bencin	dizel	UNP
	v l	v l	
2012	34.922	414.522	11.749
2013	36.741	415.027	12.226
2014	40.351	434.069	11.228
2015	35.363	513.168	17.542
2016	41.554	515.546	14.089
načrt 2017	42.000	520.000	15.000

VARNOST PREVOZOV JE V EU IN TUDI ZUNAJ NJE ZELO STROGO REGULIRANO PODROČJE.

Varnost prevozov

Varnost prevozov zagotavljamo z obširnim pregledom in preverjanjem tako voznikov kot avtocistern pred prvim vstopom v Petrolova skladišča goriv. Nadalje se opravljajo kontrolni pregledi avtocistern in njihove opreme pred naključnim vstopom v skladišča goriv. Varnost prevozov je podprta tudi z elektronskim nadzorom avtocistern, pri čemer sta nadzorovana gibanje avtocistern kot tudi vsaka manipulacija z gorivom na transportni poti.

Kemijska varnost je v EU in tudi zunaj nje zelo strogo regulirano področje, saj imajo lahko nesreče z nevarnimi snovmi katastrofalne posledice. Ključno je zagotavljanje visoke ravni varovanja zdravja ljudi in okolja z obvladovanjem tveganj, in sicer z ukrepi, ki so zakonsko predpisani z Uredbo REACH (registracija, evaluacija, avtorizacija in omejitev uporabe kemikalij), Uredbo CLP (razvrščanje, označevanje in pakiranje kemikalij) in ADR sporazumom (prevoz nevarnega blaga).

Prevoz in ravnanje z nevarnim blagom pomenita dodatno tveganje za nastanek nesreč s hujšimi posledicami. S ciljem, da bi zmanjšali tveganja nesreč v logističnih procesih (transport, skladiščenje, nakladanje in razkladanje) pri pošiljateljih nevarnega blaga, prevoznikih, organizatorjih prevoza, nakladalcih, polnilcih, razkladalcih in prejemnikih, morajo biti vsi sodelujoči ustrezno in pravočasno usposobljeni, da bi zagotovili svojo varnost, varnost drugih ljudi, premoženja in okolja.

Emisije hrupa

V Petrolu zagotavljamo izvajanje ocen obremenitve posameznih območij s hrupom in sprejetje posameznih ukrepov za njegovo zmanjševanje. Aktivnosti izvajamo skladno z določili Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, z izdelavo akustičnega 3D modela z upoštevanjem prostora, pozidave in reliefnih značilnosti.

Natančna geografska opredelitev posameznih stopenj varstva pred hrupom je v pristojnosti posameznih občin.

ZA OCENO OBREMENITVE OKOLJA S HRUPOM SE UPORABLJA **3D** AKUSTIČNI MODEL.

ZA **52 OBJEKTOV** SMO IZVEDLI MERITVE IN OCENO OBREMENITVE S HRUPOM V LETU 2016.

Skladnost z zakonodajo

V letu 2015 smo izvedli meritve in oceno obremenitve s hrupom za 62 objektov. Neskladnosti z zakonodajo ni bilo.

V letu 2016 smo izvedli meritve in oceno obremenitve s hrupom za 52 objektov. V treh primerih smo ugotovili manjše neskladnosti, ki so bile povezane bodisi s spremembami območja varstva pred hrupom, ki je v pristojnosti občine, bodisi s povečanjem obsega poslovanja. V vseh treh primerih smo izvedli organizacijske (postopki, navodila, obratovalni časi, redni pregledi) in tehnične ukrepe (namestitev protihrupnih elementov, uporaba sodobnih naprav, optimizacija in/ali zamenjava starejših naprav z novejšimi) za zmanjševanje emisij hrupa.

Skupina Petrol v letu 2016 ni prejela nobenih pritožb zainteresiranih javnosti zaradi emisij hrupa.

Classification of results
Noise Level LDEN

<= 35.0 dB(A)
<= 40.0 dB(A)
<= 45.0 dB(A)
<= 50.0 dB(A)
<= 55.0 dB(A)
<= 60.0 dB(A)
<= 65.0 dB(A)
<= 70.0 dB(A)
<= 75.0 dB(A)
<= 80.0 dB(A)
> 80.0 dB(A)

CEVO-115/2017-D
Calc. height: 4 m
Calc. grid: 1 m

BS Barjanka
SM 2643
Barjanska cesta 90, 1000 Ljubljana
Prostorska porazdelitev hrupa v celodnevnem obdobju
Petrol d.d., Ljubljana

Varovanje tal

Pri skladiščenju in transportu v skupini Petrol največjo nevarnost za onesnaženje tal predstavlja potencialno razlitje naftnih derivatov. Zmanjševanje nevarnosti onesnaženja tal Petrol zagotavlja z izvajanjem ustreznih zakonskih, tehničnih, organizacijskih in preventivnih ukrepov pri skladiščenju in transportu goriv, in to predvsem z naslednjimi aktivnostmi:

- sistematičnim določevanjem nevarnosti, ki so lahko vzrok za večje nesreče pri obratovanju, vzdrževanju, pri večjih spremembah pri skladiščenju in manipulaciji z gorivi ter pri eventualnih gradnjah na lokacijah skladiščenja;
- z izdelovanjem ocen ogroženosti, načrtov zaščite in reševanja za lokacije in objekte skladiščenja goriv in drugih nevarnih snovi ter z rednimi praktičnimi vajami;
- s kvalitativnim ocenjevanjem tveganj izrednih dogodkov oz. nesreč z nevarnimi snovmi za vse identificirane nevarnosti na lokacijah skladiščenja;
- z določanjem možnih scenarijev izrednih dogodkov in nesreč, z določanjem možnih posledic in prejemnikov škodljivih posledic za identificirane dogodke, tudi za t. i. »neverjetne scenarije večjih nesreč«;
- s preučevanjem in določevanjem primernih in ustreznih ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov, nesreč in zmanjševanje njihovih posledic,
- z upoštevanjem veljavne zakonodaje, predpisov ADR, tehničnih standardov in najboljših razpoložljivih tehnik pri določanju ukrepov za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic.

Naš cilj obratovanja brez nesreč se poleg z zgoraj navedenimi aktivnostmi dosega še s stalnim teoretičnim in praktičnim usposabljanjem zaposlenih delavcev in pogodbenih sodelavcev za varnost, z rednim preventivnim vzdrževanjem varnostno pomembnih naprav, z opravljanjem zakonsko zahtevanih ali strokovno zahtevanih pregledov in preverjanj varnostnih naprav in z doslednim izvajanjem sistema obvladovanja varnosti, ki ga vsaj 1-krat letno presojamo in glede na ugotovljeno stanje sprejemamo korektivne in preventivne ukrepe za izboljšanje stanja varnostne kulture na lokacijah in v družbi Petrol.

Shema: Podzemni rezervoar

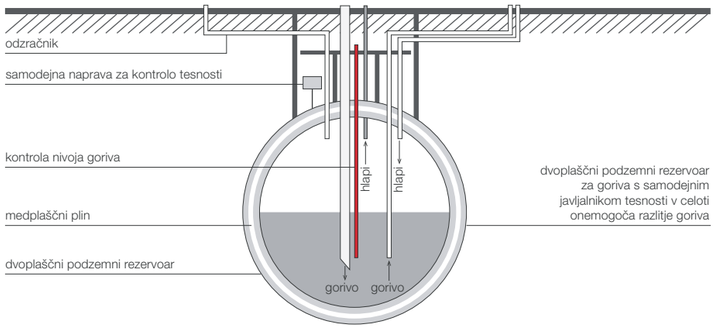

Upravljanje pitne vode

Upravljanje vode v skupini Petrol zajema gospodarno porabo pitne, komunalne in industrijske vode. Tudi pri tem sledimo konceptu racionalne rabe virov in krožnega gospodarstva. V letu 2015 je skupina Petrol v Sloveniji za lastno dejavnost porabila 281.466 m^3 pitne vode, v letu 2016 pa 323.266 m^3, kar je indeks 115 (glej tabelo 18). To je odraz povečanega obsega dejavnosti in števila zaposlenih. Hkrati smo v obdobju 2014–2016 sistematično povečevali porabo reciklirane in ponovno rabljene vode. Leta 2014 smo ponovno uporabili 70.655 m^3 reciklirane vode, leta 2016 pa 91.445 m^3, kar je indeks 129 (glej graf 19). Ta podatek se nanaša na vodo za avtopralnice. Tudi v letu 2017 načrtujemo rast porabe reciklirane vode v avtopralnicah.

Tabela 18: Raba pitne vode za lastno dejavnost v skupini Petrol v Sloveniji

Leto	Raba pitne vode
	v m^3
2014	313.148
2015	281.446
2016	323.226
načrt 2017	310.000

Pitno vodo varčujemo v več segmentih z različnimi aktivnostmi. Pri gradnji novih objektov in prenovi starih uporabljamo tehnologije, ki zmanjšujejo uporabo vode, denimo senzorske armature in armature na pritisk pri umivalnikih in pitnikih, vse več je sodobnejših dvostopenjskih izplakovalnikov.

Izvajamo nastavitve pretokov vode, ki pripomorejo k zmanjševanju tlaka in s tem porabe vode. Pri brezvodnih tehnologijah uvajamo predvsem brezvodne pisoarje, preizkušamo pa tudi novejše tehnologije na trgu.

Graf 19: Skupna raba reciklirane in ponovno uporabljene vode skupine Petrol v Sloveniji

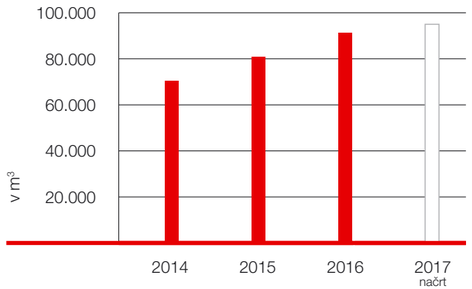

Ravnanje z odpadno vodo

Pomemben del celostnega upravljanja vode pri dejavnostih skupine Petrol je čiščenje odpadne vode. Pri svojem delovanju se Petrol danes spoprijema s tremi kategorijami odpadnih voda – meteornimi, tehnološkimi in sanitarnimi.

Kazalnike pri vodah za proces oskrbe z gorivi med letoma 2013 in 2016 prikazujemo v tabeli 19.

Meteorne vode odvajamo preko tehnološko dovršenih sistemov zbiranja, vsebnost emisij pa se s čiščenjem v najsodobnejših lovilnikih olj uspešno zmanjšuje tudi pri tehnoloških odpadnih vodah.

Kjer ni mogoč priklop na kanalizacijsko omrežje, se čiščenje komunalnih odpadnih voda izvaja v malih čistilnih napravah. Konec leta 2016 je bilo na lokacijah prodajnih mest (bencinskih servisov) in skladišč v obratovanju 54 malih čistilnih naprav. 11 malih čistilnih naprav upravljajo sodelavci okoljskih rešitev Petrola d.d., Ljubljana, 5 sodelavci v okviru Petrol Energetika d.o.o., preostale pa zunanji izvajalci.

V letu 2017 se bodo predvidoma priklopile tri male čistilne naprave na javno kanalizacijo, prav tako se bo optimiralo število potrebnih kontrolnih pregledov na malih čistilnih napravah. Cilj do leta 2020 je čim več malih čistilnih naprav priključiti na javno omrežje.

54 MALIH ČISTILNIH NAPRAV KONEC LETA 2016

Lovilniki olj, ki so nameščeni na bencinskih servisih, so v skladu s standardom SIST EN 858. Uvedli smo nov način spremljanja delovanja lovilnikov olj, katerega posledici sta učinkovitejša kontrola delovanja lovilnikov olj in izvajanje čiščenja lovilnikov po potrebi.

Tabela 19: Kazalniki na področju voda za proces oskrbe z gorivi med letoma 2013 in 2016

Indikator	2013	2014	2015	2016
Kemijska potreba po kisiku*	3,31 t	2,95 t	3,8 t	4,12 t
Fosforne spojine**	0,03 t	0,03 t	0,04 t	0,04 t

* Upoštevane emisije odpadnih voda iz avtopralnic. Povečanje emisij je posledica večjega števila pranj v avtopralnicah.
** Upoštevane emisije odpadnih voda iz avtopralnic.

ANALIZE VSEBNOSTI IN VREDNOSTI EMISIJ PRI ODVAJANJU ODPADNIH VODA, KI JIH OPRAVLJAJO ZA TO POOBLAŠČENI LABORATORIJI, KAŽEJO, DA JE RAVEN KAKOVOSTI OČIŠČENIH ODPADNIH VODA V PETROLU NA VISOKI RAVNI.

Kakovost zraka

Petrolova skrb za kakovost zraka je povezana s prizadevanji za zmanjševanje emisij lahkohlapnih ogljikovodikov v zrak (glej tabelo 20). Njihovo nastajanje je posledica izhlapevanja lahkohlapnih komponent pri pretakanju in skladiščenju goriv s poudarkom na bencinih. Aktivnosti zmanjševanja emisij lahkohlapnih ogljikovodikov v Petrolu potekajo na vseh treh ključnih elementih distribucijske verige naftnih derivatov: pri skladiščenju, transportu in pri prodaji.

Zaprti sistem pretakanja goriv v skladiščih goriv

Petrol ima v skladu z zakonskimi zahtevami skladišča za tekoča goriva opremljena z zaprtim sistemom pretakanja goriv v nadzemne rezervoarje in polnjenje avtocistern ter glede na obseg poslovanja na lokaciji Sermin tudi za polnjenje železniških cistern. Vsi prenovljeni in nadzemni rezervoarji so opremljeni z notranjimi plavajočimi membranami, dodatnim tesnjenjem med membrano in steno rezervoarja ter fiksnimi samostoječimi aluminijastimi strehami, kar zelo učinkovito zmanjšuje emisije v zrak. Vsa skladišča, ki vključujejo manipulacijo z bencini, so dodatno opremljena z enotami za rekuperacijo hlapov (naprave VRU), stene rezervoarjev pa so obarvane z belo refleksijsko barvo, ki preprečuje segrevanje plašča rezervoarjev goriv in tako znižuje emisije. Takšen način sistema nadzemnih rezervoarjev je skladen s smernicami BAT (Best Available Techniques on Emissions from storage) in zagotavlja izpolnjevanje določil o ciljnih vrednostih izgub, ki ne dosegajo vrednosti 0,01 odstotka masnega deleža pretočenega bencina.

Tabela 20: Kazalniki emisij v zrak za proces oskrbe z gorivi med letoma 2013 in 2016

Indikator	2013	2014	2015	2016
Emisije v zrak (žveplov dioksid)*	0,96 t	0,94 t	1,01 t	1,12 t
Emisije v zrak (dušikov oksid)**	1,72 t	1,69 t	1,81 t	2,0 t
Ogljikov dioksid***	38.732 tCO_2	37.960 tCO_2	39.678 tCO_2	44.043 tCO_2

* Upoštevane emisije iz kurilnih naprav in logistike. Povečanje emisij je posledica večjega pretovora blaga.
** Upoštevane emisije iz logistike. Povečanje emisij je posledica večjega pretovora blaga.
*** Upoštevane emisije, povezane s porabo električne energije, transporta in ogrevanja. Povečanje emisij je posledica večjega pretovora blaga.

VEČ KOT **50 %** BENCINSKIH SERVISOV JE BILO DO KONCA LETA 2016 OPREMLJENIH Z DRUGO STOPNJO ZAJEMANJA HLAPOV.

S KONCEPTOM POSODABLJANJA, GRADNJE NOVIH SISTEMOV V SKLADU S SMERNICAMI NAJBOLJŠIH RAZPOLOŽLJIVIH TEHNIK IN VGRADNJE DVOSTOPENJSKIH SISTEMOV ZA REKUPERACIJO HLAPOV (ENOTE VRU) SE STOPNJA EMISIJ HLAPNIH ORGANSKIH SNOVI KONSTANTNO ZNIŽUJE.

Naprava VRU

V skladišča naftnih derivatov smo integrirali enote za zbiranje in utekočinjanje hlapov, nastalih pri manipulaciji z gorivi VRU (Vapour Recovery Unit), ki skupaj v sistemu s plinohramom služi za zajem in obdelavo hlapov pri manipulaciji in transportu goriv. Osnovna naloga enote VRU je utekočinjenje bencinskih hlapov. Hlapi se obdelujejo v dveh stopnjah (membranska separacija in adsorpcija), ki zagotavljata, da so izpusti lahkohlapnih ogljikovodikov v zrak nekajkrat nižji od dovoljenih emisij. V skladišču naftnih derivatov v Zalogu smo z namenom zagotavljanja optimalnih pogojev delovanja VRU izvedli nadgradnjo procesnega krmilnika in s tem dosegli višji standard delovanja VRU, kar ima za posledico znižanje verjetnost nastanka negativnih vplivov na okolje. Povečana izdaja goriv v skladišču naftnih derivatov Zalog narekuje integracijo dodatne naprave za utekočinjanje hlapov v letu 2017. S konceptom posodabljanja, gradnje novih sistemov v skladu s smernicami najboljših razpoložljivih tehnik in vgradnje dvostopenjskih sistemov za rekuperacijo hlapov (enote VRU) se stopnja emisij hlapnih organskih snovi konstantno znižuje.

Zaprti sistem pretakanja goriv na bencinskih servisih

Zaprti sistemi pretakanja goriv so nameščeni na vseh Petrolovih bencinskih servisih. Skladno s predpisi se prva stopnja zajemanja hlapov zagotavlja pri pretakanju goriv iz avtocistern v podzemne skladiščne rezervoarje bencinskega servisa.

Druga stopnja zajemanja hlapov se nanaša na zaprti sistem pretakanja goriv v rezervoarje vozil. Do konca leta 2016 je bilo z drugo stopnjo pretakanja opremljenih več kot 50 % bencinskih servisov. Vsi bencinski servisi z novejšimi točilnimi napravami so opremljeni s sistemom za vrnitev hlapov na drugi stopnji.

Ravnanje z odpadki

Celovito ravnanje z odpadki je eno izmed pomembnih področij trajnostnega razvoja skupine Petrol, saj ne vpliva le na varovanje okolja, ampak tudi na ekonomiko poslovanja. Raznovrstnost naših dejavnosti in prodajnih mest (bencinskih servisov) pomeni tudi raznovrstno paleto odpadkov, ki jih upravljamo. Velik poudarek namenjamo preprečevanju nastajanja odpadkov in pospeševanju učinkovitega ločevanja odpadkov pri izvoru. Ločeno zbiramo odpadna olja, odpadni papir, odpadno plastiko, odpadne akumulatorje in druge nevarne odpadke. Zbiramo tudi mešane komunalne odpadke. Zbrane odpadke po frakcijah prikazujemo v tabeli 21 (glej tudi grafa 20 in 21).

Tabela 21: Ravnanje z odpadki v skupini Petrol v Sloveniji med letoma 2012 in 2016

Ravnanje z odpadki	Leto	Zbrani mešani komunalni odpadki	Količina zbranih odpadnih olj	Količina zbranega odpadnega papirja	Količina zbrane odpadne plastike	Količina zbranih odpadnih akumulatorjev	Količina nevarnih odpadkov **	Celotna teža odpadkov, ki jih predelamo v produkte
		v m^3	v kg	v kg	v kg	v kg	v kg	v t
Petrol - bencinski servisi vključno z avtopralnicami	2015	9.034	25.692	452.757	118.884	28.775	666.738	0
	2016	10.676	22.857	459.874	132.829	20.079	410.918	0
	načrt 2017	10.500	22.500	470.000	135.000	21.000	430.000	0
Petrol - ostali objekti (poslovne hiše, skladišča in drugi objekti*)	2015	649	10.630	10.603	10.202	13.335	935.317	2.551
	2016	694	26.745	8.754	8.009	11.749	735.193	1.892
	načrt 2017	650	25.000	9.000	8.000	11.000	735.000	2.500

pretvornik za MKO = 177 kg/m^3

* Pod drugimi objekti so vključeni subjekti Skupine Petrol v Sloveniji.
** Embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi, zaoljene krpe.

Graf 20: Količina zbrane odpadne plastike

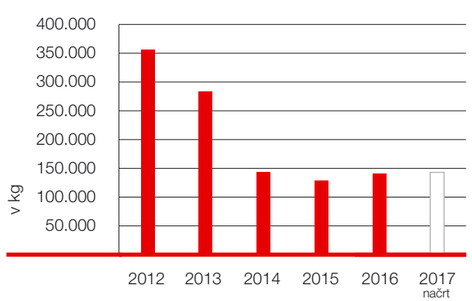

Graf 21: Količina nevarnih odpadkov

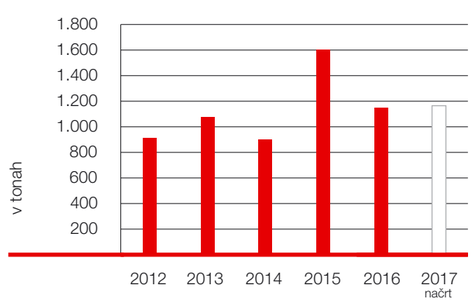

Ločevanje pri izvoru

Na vseh lokacijah Petrola uvajamo sistem ločevanja pri izvoru. Obiskovalce naših prodajnih mest oziroma bencinskih servisov osveščamo tako, da postavljamo zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov na vseh lokacijah. Še vedno nastaja precejšnja količina mešanih komunalnih odpadkov, zato uvajamo naknadno ročno ločevanje. Tako znižujemo količino mešanih komunalnih odpadkov in pridobivamo čistejše frakcije odpadkov.

Naš cilj je, da z ločevanjem odpadkov, optimiranjem števila zabojnikov in ustreznim označevanjem na posamezni lokaciji dosežemo zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov in preprečimo, da na lokacijah počivališč zunanji obiskovalci odlagajo smeti (živalski ostanki, plenice, deli pohištva …). Frakcije odpadkov, ki nastanejo pri čiščenju lovilnikov olj, se ločijo in zbirajo ločeno.

PRIMER KROŽNEGA GOSPODARSTVA

V Petrolu resno premislimo, kako izvesti odstranjevanje posamezne vrste odpadka. Poleg stroškovne naravnanosti nam je pomembna končna dispozicija odpadka. Vedno upoštevamo hierarhijo ravnanja z odpadki. Želimo, da ima prevzemnik odpadka rešitev, ki je čimbolj trajnostna, saj je lahko odpadek v določenih primerih vir surovin.

Petrol kot pogodbenik izvaja storitve čiščenja odpadne vode in rednega vzdrževanja na industrijski čistilni napravi v Papirnici Vevče. Pri čiščenju odpadne vode nastaja papirniški mulj v letni količini 5.000–6.000 ton, ki se ga preda v nadaljnjo uporabo Luki Koper d.d. in Termitu d.d..

V Luki Koper so razvili uporabo papirniškega mulja za prekrivanje deponije premoga, s čimer so preprečili dvigovanje premogovega prahu. V podjetju Termit iz papirniškega mulja naredijo zemljino, ki jo uporabijo za prekrivanje oziroma sanacijo dnevnih kopov.

24.000 ton PAPIRNIŠKEGA MULJA SE BO ZA KONČNI NAMEN PORABILO DO LETA 2020.

Prehod k čistejšim energentom

Strateški cilj skupine Petrol je celovita oskrba z energenti. Pri tem si na vseh ravneh prizadevamo za varen, družbeno in ekonomsko sprejemljiv prehod k čistejšim energentom.

91.000 ton JE ZNAŠALA PRODAJA AVTOPLINA V LETU 2016, KAR JE **174 %** VEČ KOT V LETU 2015.

Največji segment prodaje so bili v letu 2016 še vedno proizvodi iz nafte, saj smo jih prodali 3,2 mio. ton (brez prodaje utekočinjenega naftnega plina, ki je prikazana ločeno), kar je 12 odstotkov več kot v letu 2015. Skupina Petrol več kot polovico proizvodov iz nafte proda v veleprodaji. S svojim položajem na trgu zagotavlja nemoteno oskrbo s pogonskimi gorivi in drugimi naftnimi derivati ter tako zavzema mesto pomembnega dobavitelja gospodarskim družbam na trgih, kjer deluje.

Utekočinjeni naftni plin (UNP)

V Sloveniji je polnilna infrastruktura za UNP dobro razvita in dokaj zadovoljivo pokriva celotno cestno omrežje. UNP je na voljo tako na avtocestnem križu kot tudi v mestih in podeželju. Zato je mogoče s tem alternativnim gorivom doseči kratkoročne in srednjeročne cilje zmanjševanja ogljičnega odtisa prometa ob sočasnem povečevanju energetske učinkovitosti in zmanjševanju obremenitve okolja z onesnažili iz prometa. Še posebno v obdobju, v katerem se bo polnilna infrastruktura za druga alternativna goriva šele vzpostavljala oziroma dopolnjevala.

V primerjavi z avtomobili na bencin imajo avtomobili na UNP za približno 14 odstotkov manjše izpuste. Tako s tisoč novimi vozili na UNP oziroma predelavo enakega števila vozil z bencinskim motorjem za uporabo UNP dosežemo enak učinek kot s 142 električnimi avtomobili. Učinek zmanjšanja izpustov TGP v prometu sedmih avtomobilov na UNP je torej enak učinku enega električnega avtomobila. Ob tem je uporabnikom vozil na UNP omogočeno, da dosegajo prihranke pri porabi goriva, ne da bi pri tem posegali po motornih tehnologijah, ki so za številne cenovno nedosegljive.

V letu 2016 smo v skupini Petrol v Sloveniji upravljali s 6 koncesijami za oskrbo z utekočinjenim naftnim plinom. Prodali smo 141,6 tisoč ton UNP, od tega znaša prodaja avtoplina 91,0 tisoč ton, kar je 174 odstotkov več kot v letu 2015. Prodajali smo ga na 195 bencinskih servisih in tudi v veleprodaji, v grafu 22 pa prikazujemo rast števila prodajnih mest Petrola v Sloveniji z UNP.

Graf 22: Število prodajnih mest Petrola v Sloveniji (bencinskih servisov) z UNP

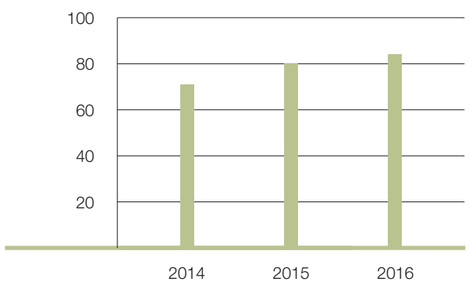

AVTOMOBILI NA UNP IMAJO V PRIMERJAVI Z AVTOMOBILI NA BENCIN ZA PRIBLIŽNO **14 %** MANJŠE IZPUSTE.

Zemeljski plin

Zemeljski plin je energijsko učinkovito in najčistejše fosilno gorivo z najmanjšo emisijo CO_2 pri izgorevanju. V primerjavi s premogom ali nafto vsebuje zanemarljivo nizke vrednosti žvepla, prašnih delcev pri izgorevanju praktično ni, zato velja za okolju prijazno gorivo. V kombinaciji z obnovljivimi viri energije prispeva k manjši obremenitvi zraka (manj SOx, NOx in prašnih delcev PM10) in nižjim emisijam toplogrednih plinov (CO_2). Zemeljski plin je vsestransko uporaben: za sisteme ogrevanja, v soproizvodnji električne energije in toplote, hkrati ima status energenta prihodnosti v transportu (opredeljeno v Direktivi EU 2014/94). V urbanih okoljih, kjer si prizadevajo za zmanjšanje obremenitve okolja, je uporaba zemeljskega plina za javni prevoz in tovorni promet še posebej priporočljiva. V letu 2016 smo v skupini Petrol prodali 123,0 mio. m^3 zemeljskega plina. Na maloprodajnem trgu zemeljskega plina imamo v Sloveniji okrog 8-odstotni tržni delež.

Toplotna energija

Pomemben segment Petrolove celovite oskrbe z energenti je oskrba s toploto za ogrevanje, ki jo izvajamo preko skupnih kotlovnic, sistemov daljinskega ogrevanja in sistemov za soproizvodnjo toplotne in električne energije. V skupini Petrol smo v letu 2016 prodali 129,5 tisoč MWh toplotne energije, kar je 4 odstotke več kot v letu 2015.

4 % VEČ TOPLOTNE ENERGIJE SMO PRODALI V LETU 2016 GLEDE NA LETO 2015.

Električna energija

Električna energija kot ena najbolj uporabnih oblik energije postaja vse pomembnejši del Petrolove celovite oskrbe z energenti v Sloveniji in na območju širše regije. Nudimo jo gospodinjstvom, malim, srednjim in velikim poslovnim odjemalcem. Kot družba, ki si prizadeva za trajnostni razvoj, stremimo k čim bolj zeleni proizvodnji električne energije. Strukturo energentov za proizvodnjo električne energije v naši prodaji v letu 2015 podajamo v grafu 23, graf 24 pa prikazuje vrste in deleže obnovljivih virov energije v dobavljeni elektriki našim odjemalcem v letu 2015.

25 % VEČ ELEKTRIČNE ENERGIJE SMO PRODALI V LETU 2016 GLEDE NA LETO 2015.

V skupini Petrol smo v letu 2016 pridobili več kot 4 tisoč novih gospodinjskih odjemalcev električne energije in s tem dosegli več kot 51 tisoč gospodinjskih odjemalcev, kar pomeni 8-odstotno rast glede na leto prej. V letu 2016 smo končnim uporabnikom prodali 1,5 TWh električne energije. Skupina Petrol je v letu 2016 skupaj prodala 17,6 TWh električne energije, kar je 25 odstotkov več kot leta 2015. Od tega je 15,6 TWh realizirala s trgovanjem.

S ciljem nadaljnje širitve ponudbe smo julija 2016 vstopili v partnerski odnos s Telekomom in pričeli z aktivnim upravljanjem skupnega portfelja.

Graf 23: Struktura energentov za proizvodnjo električne energije v prodaji skupine Petrol v letu 2015

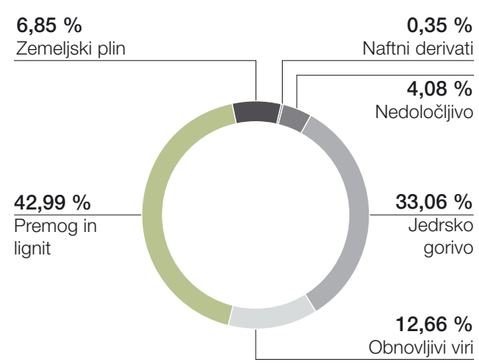

Graf 24: Vrste in deleži obnovljivih virov energije v dobavljeni elektriki odjemalcem skupine Petrol v letu 2015

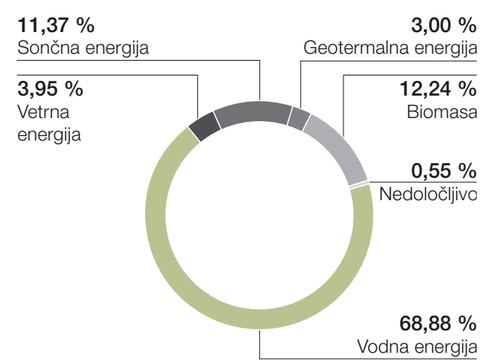

Petrolova politika čistih energentov za transport

Vplivi porabe klasičnih goriv na okolje, ki naj bi izhajali iz naraščajočega transporta, vse bolj terjajo hitro in proaktivno ukrepanje. Nove, ostrejše omejitve izpustov motorjev z notranjim izgorevanjem so praktično stalnica pri spreminjanju okoljske zakonodaje. Del tega »bremena« gre na proizvajalce motorjev, del na distributerje goriv.

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram v zadnjih letih Petrol še naprej sledi vsem razvojnim trendom, ki naj bi prispevali k zmanjševanju obremenitev okolja zaradi uporabe goriv v prometu.

Obdobje 2015/2016 sta s tega stališča zaznamovala dva ukrepa – implementacija emisijskega standarda Euro6 in implementacija trajnostnih zahtev, vezanih na pridobivanje oziroma proizvodnjo biogoriv. Gre sicer za novosti, usmerjeni k istemu cilju – zniževanju obremenitve okolja s toplogrednimi plini (predvsem CO_2), predvsem slednji pa ima posredno velik vpliv na razpoložljivost biogoriv na trgu ter posredno tudi na razpoložljivo kakovost goriv.

ZAGOTAVLJAMO GORIVA V SKLADU Z ZAHTEVAMI STANDARDA **EURO6**.

NABAVLJAMO BIOGORIVA, KI IZPOLNJUJEJO TRAJNOSTNA MERILA.

Standard Euro6 pomeni s stališča emisij dizelskih motorjev pomemben napredek v smeri zmanjšanja obremenitve okolja. Zahteve, povezane z implementacijo standarda Euro6, ki jih narekujejo nove tehnologije čiščenja izpušnih plinov v vozilih, Petrol s kakovostjo svojih goriv izpolnjuje v celoti. Sodobni dizelski motorji Euro6 namreč s tem že dosegajo vrednosti, ki jih je bilo v preteklosti mogoče doseči le z uporabo okolju najprijaznejših energentov (npr. zemeljskim plinom).

Tako poraba biogoriv kot tudi nove tehnološke rešitve za čiščenje izpušnih plinov v motorjih so za ponudnike dodaten izziv, ki pa se včasih manifestira tudi z določenimi novimi okoliščinami na trgu. V Petrolu se zavedamo, da je uporabnikom treba ponuditi le proizvode, ki so varni za uporabo in ne predstavljajo nevarnosti za vozilo oziroma za motor. In čeprav rešitve, ki pridejo na trg, praviloma morajo biti ustrezno preizkušene, njihova poraba v praksi lahko pokaže tudi posebnosti, ki jih je treba pravočasno zaznati in upoštevati, nato pa ustrezno rešiti.

Pri uvajanju novosti, ne glede na to, ali so te posledica »vsiljenih«, zakonsko predpisanih zahtev ali pa gre za nove, tudi poslovno zanimive rešitve, v Petrolu zagovarjamo rahlo konservativen pristop. Uvajanje naprednih, a ne dovolj preskušenih novosti, namreč lahko privede do povsem nasprotnih učinkov. Trg takih proizvodov ne sprejme, njihov razvoj in umeščanje na trg pa se v tem smislu upočasnita ali se celo povsem zaustavita.

Biogoriva

Zakonodaja o trajnostnih merilih za biogoriva in emisiji TGP v življenjskem ciklu goriv v prometu je trg z biogorivi občutno zaostrila. Distributerji goriv smo dolžni voditi ustrezne evidence, s katerimi se zagotavlja ustrezna sledljivost nabavnega in prodajnega toka z biogorivi. To nam dodatno zožuje vire oskrbe in povečuje administriranje. Smernice EU zahtevajo postopno opuščanje biogoriv iz surovin, ki so lahko namenjene za prehrano (npr.: žitarice), in nadomeščanje z biogorivi, ki so proizvedena iz odpadne biomase in na izrazito bolj trajnosten način.

Distributerji v Sloveniji moramo vse vrste biogoriv uvoziti, kar ne prispeva k razogljičenju. Okoljski prihranki Petrola zaradi domešavanja biogoriv v letih 2015 in 2016 so prikazani v tabeli 22.

Biogoriva sicer niso edino alternativno gorivo, s katerimi je mogoče zmanjšati izpuste CO_2, so pa trenutno eden bolj preizkušenih energentov, ki jih je mogoče danes uporabljati tudi v obstoječih motorjih. Pri plasiranju na trg je ključnega pomena, da se spoštujejo sprejeti standardi kakovosti goriv, manipulacije in varnosti. V Petrolu te standarde v celoti upoštevamo, hkrati pa sledimo tudi izkušnjam in najboljšim evropskim in svetovnim praksam s tega področja. Ob ugodnih učinkih na okolje morajo biogoriva zadovoljevati tudi specifičnim zahtevam proizvajalcev motorjev. Te niso vezane le na sam motor, ampak tudi na vse bolj sofisticirane tehnologije oziroma naprave za čiščenje izpustov, ki se vgrajujejo na vozilih. Njihov učinek je namreč v veliki meri odvisen od kakovosti uporabljenih goriv, ki morajo ustrezati zahtevam, ne le v času distribucije na prodajna mesta, ampak vse do trenutka prodaje kupcu. Ključnega pomena pri tem so zato tudi ustrezni sistemi nadzora, ki morajo biti vključeni v celotno nabavno in prodajno verigo. Ta konstatacija je še posebej pomembna na segmentu biogoriv, ki zaradi svoje rastlinske oz. nenaftne osnove veljajo v primerjavi s fosilnimi gorivi za »manj obstojna« in so nesporno bolj nagnjena spremembam v svoji strukturi.

V Petrolu se zavedamo pomena teh ukrepov in jih spoštujemo, hkrati pa opozarjamo, da ureditev širše uporabe biogoriv terja sistemski pristop, tj. spremembo davčne politike (trošarine, CO_2 takse), odpravo administrativnih ovir, deregulacijo cen naftnih derivatov ali oblikovanje fondov za vplačevanje nadomestil.

Tabela 22: Okoljski prihranki zaradi domešavanja biogoriv v 2015 in 2016

Leto	
2015	6.987 t CO_2 eq
2016	3.364 t CO_2 eq

V LETU 2016 SMO POSEBNO POZORNOST NAMENILI:

- zakonodaji in obveznosti izpolnjevanja, ki izhajajo iz uredb o pospeševanju rabe biogoriv in goriv iz obnovljivih virov (OVE),
- nabavi biogoriv, ki izpolnjujejo trajnostne kriterije,
- zakonodaji in obveznostim pri zagotavljanju energetskih prihrankov pri uporabi tekočih goriv,
- tehnični sprejemljivosti uporabe alternativnih goriv v vozilih, v postopkih manipulacije ter pri skladiščenju.

V letu 2016 smo sodelovali pri pripravi nacionalne zakonodaje s področja rabe alternativnih goriv in tudi pri pripravi nacionalne strategije razvoja tovrstnih energentov ter potrebne infrastrukture. Te usmeritve so za Petrol ključnega pomena, saj predstavljajo okvir našega poslovanja.

Mag. Janez Grošelj,
direktor Energetike in okolja, Petrol d.d., Ljubljana

Ambiciozna vizija Petrola je, da bomo leta 2030 vsaj polovico denarnega toka ustvarili iz energetske dejavnosti. Ta širokopotezni cilj bomo dosegli s paleto strateških korakov, ki vodijo v nizkoogljično družbo in prinašajo večjo kakovost življenja. Med drugim smo vse bolj vpeti v proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov energije, kot so veter, voda in sonce. Na tem področju pričakujemo živahen investicijski razvoj v širši regiji. Pri mobilnosti smo nosilci uvajanja alternativnih energentov. Gonilo vseh energetskih dejavnosti skupine Petrol pa je učinkovita raba energije.

Elektromobilnost

Elektromobilnost je v zadnjem obdobju vedno bolj aktualna tema in v Petrolu se zavedamo, da je dolgoročen napredek mogoč le ob nenehnem vlaganju v razvoj okolju prijaznih rešitev. Skladno s svojo zavezanostjo k trajnostnemu napredku Petrol prevzema ključno vlogo pri preboju množične elektromobilnosti v Sloveniji. Petrol je v sklopu lastne mreže električnih polnilnic razvil potrebne zaledne informacijske sisteme za podporo upravljanju in vzdrževanju polnilnih postaj za električna vozila, stalnemu daljinskemu nadzoru delovanja ter izvajanju storitve polnjenja. Vzpostavili smo 24/7 klicni center za pomoč uporabnikom ter mednarodno gostovanje, ki omogoča polnjenje Petrolovim uporabnikom na polnilni infrastrukturi partnerjev v tujini in obratno.

V LETU 2015 SMO UPRAVLJALI
37 POLNILNIC, OD TEGA
10 OBIČAJNIH IN
27 HITRIH.

V LETU 2016 SMO UPRAVLJALI
43 POLNILNIC, OD TEGA
14 OBIČAJNIH IN
29 HITRIH.

AKTIVNOSTI V OBDOBJU 2015/2016:

- Uspešno sodelovanje pri evropskem projektu Srednjeevropski zeleni koridorji – Central European Green Corridors (CEGC) in prevzem v upravljanje 26 hitrih polnilnic v sklopu tega projekta.
- Vzpostavitev mednarodnega gostovanja s štirimi tujimi partnerji (Avstrija, Slovaška, Nizozemska, Nemčija).
- Postavitev prve univerzalne hitre polnilnice v Sloveniji pred Kristalno palačo v BTC.
- Postavitev še dveh hitrih polnilnic pri bencinskih servisih Celovška Ljubljana in Maribor AC vzhod.
- Prevzem štirih polnilnic GOLEA in ene polnilnice v občini Šenčur v upravljanje; sodelovanje pri projektu Zelena Keltika.
- Nova grafična podoba za elektromobilnost (zunaj okvirov standardne Petrolove celostne grafične podobe).
- Priprava prijave projektov URBAN-E in NEXT-E na razpis TEN-T CEF.

NAČRTI:

- Širitev dejavnosti na trge izven Slovenije.
- Razvoj spletne in mobilne aplikacije za elektromobilnost (dobra uporabniška izkušnja).
- Začetek projekta Petrol – BMW (postavitev desetih hitrih polnilnic v Sloveniji in na Hrvaškem).
- (Pričakovan) začetek vsaj enega izmed projektov NEXT-E in URBAN-E.
- Nadgradnja obstoječega zalednega informacijskega sistema za upravljanje s polnilnimi postajami.
- Novi paketi polnjenja na javni polnilni infrastrukturi in elektrike za dom.
- Vpeljava storitev pametne mobilnosti, temelječih na vozilih na električni pogon.

Dr. Miha Rihar,
vodja projekta, Inovativni poslovni modeli in digitalizacija, Petrol d.d., Ljubljana

Razvoj e-mobilnosti lahko primerjamo z razvojem interneta. Pred 20 leti je internetni priključek uporabljala peščica ljudi, danes pa je ta le osnova za množico najrazličnejših storitev. Podobno bodo v prihodnosti tudi vozila, ki bodo v večini temeljila na električnem pogonu, le sredstvo za zagotavljanje najrazličnejših storitev na področju mobilnosti z manj onesnaženja in hrupa. Tudi za Petrol je e-mobilnost novo področje, ki predstavlja vrsto izzivov in priložnosti. Uspelo se nam je pozicionirati kot vodilni ponudnik celovitih rešitev na področju e-mobilnosti v Sloveniji, saj pokrivamo dve tretjini trga. V prihodnje načrtujemo širitev na trge zunaj Slovenije in vpeljavo novih konceptov pametne mobilnosti.

Najsodobnejši zeleni bencinski servisi (prodajna mesta)

487 PETROLOVIH BENCINSKIH SERVISOV (**316** V SLOVENIJI) V LETU 2016

Indeks splošnega zadovoljstva z bencinskim servisom je visok < stran 51

Objekti so ekonomsko učinkoviti, zmanjšujejo rabo energije in naravnih virov < stran 72

Novi objekti bencinskih servisov so arhitekturno inovativni, saj jih gradimo po načelih trajnostne gradnje < stran 74

Obstoječe bencinske servise in avtopralnice energetsko saniramo < stran 76

Uvajamo tehnologije, s katerimi zmanjšujemo porabo pitne vode < stran 83

Na strehah nekaterih bencinskih servisov pridobivamo obnovljiv vir energije < stran 78

Na enem bencinskem servisu imamo zeleno streho (trajnostno poročilo za leto 2014)

Posodabljamo notranjo in zunanjo razsvetljavo za večjo energetsko učinkovitost in manjše svetlobno onesnaževanje < stran 77

Izvajamo meritve in ocene obremenitve s hrupom < stran 82

Bencinski servisi z najnovejšimi točilnimi napravami so opremljeni s sistemom za povratek hlapov < stran 86

Zagotavljamo UNP in imamo mrežo elektropolnilnic < stran 90, 94

Goriva so v skladu s standardom EURO6 < stran 92

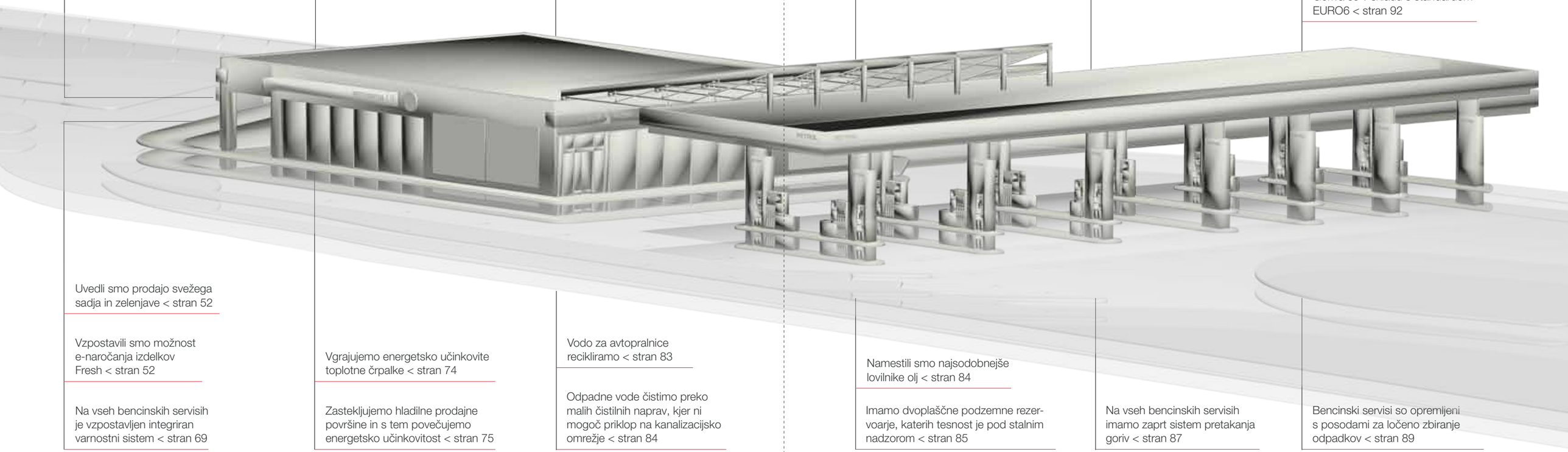

Uvedli smo prodajo svežega sadja in zelenjave < stran 52

Vzpostavili smo možnost e-naročanja izdelkov Fresh < stran 52

Na vseh bencinskih servisih je vzpostavljen integriran varnostni sistem < stran 69

Vgrajujemo energetsko učinkovite toplotne črpalke < stran 74

Zastekljujemo hladilne prodajne površine in s tem povečujemo energetsko učinkovitost < stran 75

Vodo za avtopralnice recikliramo < stran 83

Odpadne vode čistimo preko malih čistilnih naprav, kjer ni mogoč priklop na kanalizacijsko omrežje < stran 84

Namestili smo najsodobnejše lovilnike olj < stran 84

Imamo dvoplaščne podzemne rezervoarje, katerih tesnost je pod stalnim nadzorom < stran 85

Na vseh bencinskih servisih imamo zaprt sistem pretakanja goriv < stran 87

Bencinski servisi so opremljeni s posodami za ločeno zbiranje odpadkov < stran 89

Energetsko okoljski prihranki

Skupina Petrol kot strateški partner ponuja partnerstvo svojim kupcem pri izboljšanju njihove energetske učinkovitosti in izrabi obnovljivih virov. Več kot 200 strokovnjakov s področja energetike v skupini Petrol vsak dan soustvarja uspešne zgodbe v Sloveniji in tujini na področju energetskega upravljanja mest in industrijske energetike.

346 OBJEKTOV S SKUPNO POVRŠINO VEČ KOT **810.000 m²** SMO ENERGETSKO UPRAVLJALI.

Dolgoročna pogodbena oskrba z energijo ter pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije in vode je najpogostejši model izvajanja tovrstnih projektov tako v javnem kot v komercialnem sektorju in industriji. Bistvena prednost za naročnike pri tovrstnem modelu je, da Petrol prevzame vsa tehnična in ekonomska tveganja za izvedbo in upravljanje projekta, zagotovi potrebna finančna sredstva za izvedbo ukrepov in naročniku dobavlja vso potrebno energijo ustrezne kakovosti ter ob tem jamči prihranke pri porabi energentov glede na prejšnje stanje.

V LETU 2016 SMO:

- upravljali z energijo v 346 objektih s skupno površino več kot 810.000 m², kar pomeni povečanje za 28 objektov in 60.000 m² pri novo pridobljenih projektih (Center šolskih in obšolskih dejavnosti Bohinjska Bistrica, Občina Desternik, Občina Majšperk, Občina Piran) in na že obstoječih objektih,
- v 13 sistemih javne razsvetljave skrbeli za učinkovito razsvetljavo (upravljali smo skupno več kot 22.500 svetil),
- s storitvijo tehnično-ekonomske optimizacije vodovodnih sistemov pomagali znižati vodne izgube petim upravljavcem vodovodnih sistemov za skupaj več kot 1.900.000 m³,
- s storitvijo tehnično-ekonomske optimizacije sistemov daljinskega ogrevanja pomagali povečati učinkovitost proizvodnje in distribucije toplote v 20 večjih sistemih daljinskega ogrevanja v regiji s skupno priključno močjo objektov več kot 7.500 MW,
- izvedli projekte tehnično-ekonomske optimizacije sistemov daljinskega ogrevanja v Bolzanu v Italiji, v Osijeku na Hrvaškem ter nadgradnjo projekta daljinskega ogrevanja v Beogradu v Srbiji,
- pridobili projekt tehnično ekonomske optimizacije sistema daljinskega ogrevanja v Sofiji v Bolgariji (s 4.400 MW priključne moči drugi največji sistem daljinskega ogrevanja v Evropi),
- pridobili projekt tehnično-ekonomske optimizacije vodovodnega sistema v Acqua Novara v Italiji, ki je v fazi izvedbe,
- pridobili projekte s področja energetskega upravljanja objektov v več slovenskih občinah,
- s ciljem povečanja učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja v Novem Sadu pridobili in v večji meri zaključili projekt avtomatizacije 350 toplotnih postaj.

Z OPTIMIZACIJO VODOVODNIH SISTEMOV SMO ZNIŽALI VODNE IZGUBE ZA VEČ KOT **1.900.000 m³**.

OPTIMIZIRALI SMO **13** SISTEMOV JAVNE RAZSVETLJAVE Z VEČ KOT **22.500** SVETIL.

Nove projekte dolgoročne oskrbe s toploto, energetske prenove objektov, znižanja rabe energije in vodnih izgub smo v letu 2016 v večini izvajali po modelu javno-zasebnega partnerstva. Energetske in okoljske prihranke skupine Petrol s tržnimi projekti v letih 2015 in 2016 prikazujemo v tabelah 23 in 24.

Tabela 23: Energetski prihranki skupine Petrol s tržnimi projekti

Leto	Oskrba s toploto	Izkoriščanje odpadne toplote	Prenova kotlovnic in vgradnja SPTE	Končni odjemalci	Prihranki pri razsvetljavi	Celostni projekti URE
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
2015	1.131,7	0	186	156.564,3	0	0
2016	2.924,0	5.116	0	28.724,1	470,4	2.006,2

Tabela 24: Okoljski prihranki skupine Petrol s tržnimi projekti

Leto	Oskrba s toploto	Izkoriščanje odpadne toplote	Prenova kotlovnic in vgradnja SPTE	Končni odjemalci	Prihranki pri razsvetljavi	Celostni projekti URE
	t CO_2	t CO_2	t CO_2	t CO_2	t CO_2	t CO_2
2015	433,9	0	102,5	31.941,6	0	0
2016	1.165,3	1.033	0	35.019,6	217,8	279,6

Mag. Blaženka Pospiš Perpar,

direktorica Tehnike in trženja energetskih rešitev, Petrol d.d., Ljubljana

Z več sto izvedenimi projekti na področju energetske učinkovitosti je Petrol v zadnjih dveh desetletjih dokazal, da je zanesljiv partner. Med našimi pomembnimi partnerji so občine, ki si prizadevajo za učinkovitejšo porabo javnih sredstev, za projekte energetske učinkovitosti in investicije v obnovljive vire energije pa jim pogosto zmanjka denarja. Naše rešitve doseganja energetske učinkovitosti so prilagodljive potrebam naših partnerjev. Najpogostejša modela izvajanja energetskih projektov sta pogodbena oskrba z energijo in pogodbeno zagotavljanje prihrankov, s katerima dosegamo zelo dobre rezultate.

Energetska učinkovitost pri končnih odjemalcih

Skladno z zahtevami evropske direktive o energetski učinkovitosti, na osnovi katere je bila tudi v Sloveniji sprejeta zakonska zahteva o zagotavljanju prihrankov energije pri končnih odjemalcih, smo v letu 2015 v Petrolu začeli izvajanje ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti (glej tabelo 25). Kot dokaj inovativno in učinkovito rešitev za doseganje teh ciljev je Petrol uveljavljal doseganje prihrankov na osnovi aditiviranja goriv. S tem je namreč mogoče zmanjševati porabo goriva, to pa pomeni neposredno povečevanje učinkovitosti porabljene energije v prometu, torej pri naših kupcih, saj se za opravljanje enakega dela količina porabljene energije zmanjša. Učinek tega ukrepa je dejansko dvojni, saj se vzporedno s tem sorazmerno zmanjšujejo tudi emisije CO_2 in drugih onesnaževal.

Poleg navedenega ukrepa smo ukrepe učinkovite rabe in večje porabe obnovljivih virov energije izvedli z vgradnjo toplotnih črpalk, uvajanjem sistemov upravljanja z energijo in vgradnjo naprav za učinkovito soproizvodnjo.

Tabela 25: Zagotavljanje prihrankov energije pri končnih odjemalcih v letih 2015 in 2016

Količina prodane energije končnim odjemalcem v letu 2014	15.093.839,55 MWh
Obvezen prihranek energije v letu 2015*	37.734,60 MWh
Dosežen prihranek energije v letu 2015**	156.564,26 MWh

* 0,25 % prodane količine energije v letu 2014. ** Presežek doseženega prihranka se prenese v naslednja leta.

Količina prodane energije končnim odjemalcem v letu 2015	14.336.672,89 MWh
Obvezen prihranek energije v letu 2016*	41.705,01 MWh
Dosežen prihranek energije v letu 2016**	29.115,09 MWh

* 0,50 % od prodane količine energije in 0,25 % od prodanega goriva v letu 2015
** Primanjkljaj ciljnega prihranka energije pokrivamo s priznanim viškom prihranka energije iz leta 2015.

Z aktivnostmi zagotavljanja prihrankov energije pri končnih odjemalcih smo nadaljevali tudi v letu 2016 (glej tabelo 26). Največji prihranek smo realizirali z aditiviranjem goriv, tokrat motornih bencinov. Poleg tega ukrepa smo ukrepe učinkovite rabe in večje rabe obnovljivih virov energije izvedli z izvedbo sanacij in uvedbo energetskega upravljanja v objektih v javnem sektorju, z vgradnjo toplotnih črpalk in zasteklitvijo hladilnih vitrin na prodajnih mestih ter z uvedbo in certificiranjem sistema upravljanja z energijo po standardu 50001.

Tabela 26: Doseženi energetski in okoljski prihranki pri končnih odjemalcih v letih 2015 in 2016

Leto	Količinski energetski prihranek (MWh/leto)*	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Ukrepi, aktivnosti
2015	156.564,26	38.282,49	Vgradnja rekuperacijskih prezračevalnih naprav; vgradnja toplotnih črpalk; uvajanje sistemov upravljanja z energijo; aditiviranje goriv; vgradnja naprav za učinkovito soproizvodnjo
2016	29.115,09	7.940,13	Uvedba in certificiranje sistema upravljanja z energijo po standardu ISO 50001; vgradnja toplotnih črpalk in zasteklitev hladilnih vitrin na prodajnih mestih; aditiviranje goriv; sanacija in uvedba energetskega upravljanja v objektih v javnem sektorju

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo energenta pred uvedbo aktivnosti in po njej v MWh/leto
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.

Celostno energetsko upravljanje

Tržno konkurenčen model celostnega energetskega upravljanja skupine Petrol v tehnološkem, ekonomskem in okoljskem pomenu združuje izvajanje celostnih energetskih storitev, namenjenih odjemalcem s področja industrije, javnega sektorja in drugim subjektom. Kazalnike celostnega upravljanja energije prikazujemo v tabeli 27.

DALJINSKO OGREVANJE MESTA KAMNIK IN ENERGETSKO UPRAVLJANJE OBČINSKIH OBJEKTOV OBČINE KAMNIK

V letu 2013 smo začeli razgovore s podjetjem ETA Kamnik z namenom postavitve lastnega energetskega vira. Cilj je bil optimirati obstoječi vir, kotlovnico, ki je bila skupna s podjetjem Svilanit. V iskanju rešitve smo skupaj s Svilanitom in Občino Kamnik prišli do možnosti sanacije kotlovnice in prevzema sistema daljinskega ogrevanja, iz katerega so se oskrbovali javni in stanovanjski objekti. Prenovili smo centralno kotlovnico, sanirali toplovodno omrežje, priključili nove odjemalce ter obstoječim vgradili nove toplotne postaje s sodobno regulacijsko opremo. Prenova kotlovnice je obsegala predelavo in obnovo obstoječega toplovodnega kotla ter postavitev nove soproizvodne naprave za toploto in električno energijo (637 kW električne moči).

Preko daljinskega sistema s toploto oskrbujemo šole, stanovanjske objekte, zdravstveno ustanovo, industrijo in poslovni sektor s skupno toplotno močjo 4,4 MW in z letno dobavo toplote 5–6 GWh. V soproizvodnji električne energije pa dodatno proizvedemo tudi 2,55 GWh električne energije.

Konec leta 2015 se je uspešno sodelovanje z Občino Kamnik razširilo na širše občinsko območje s prevzemom energetskega upravljanja podružničnih šol in vrtcev. Ob tem smo nadaljevali optimizacijo kotlovnice in sistema daljinskega ogrevanja z vgradnjo kondenzacijskega kotla za potrebe dobave toplote v poletnem obdobju za ogrevanje sanitarne vode. V prvem letu sodelovanja smo s skupnimi močmi znižali porabo toplote za 10 % oz. znižali strošek ogrevanja za več kot 30 %.

ZA VEČ KOT **30 %** SMO ZNIŽALI STROŠEK OGREVANJA V PRVEM LETU SODELOVANJA.

Z izvedenimi ukrepi smo v celoti prevzeli odgovornost za zanesljivo dobavo toplote s stalnim nadzorom nad delovanjem sistemov ogrevanja in priprave tople sanitarne vode, hkrati pa naročniku znižali stroške za energijo.

Vir: Občina Kamnik

Tabela 27: Celostno energetsko upravljanje skupine Petrol

Naziv projekta	Tip energenta	Objekt	Letna raba toplotne energije (MWh)	Poraba energenta (m^3 ZP/leto)	Letna raba električne energije (MWh)	Letni prihranek toplotne energije (MWh)	Letni prihranek električne energije (MWh)	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Aktivnosti / ukrepi	Leto zaključka investicije	Investitor
Podjetniški inkubator Kostel		Podjetniški inkubator Kostel	70,20			novogradnja	0	0	Izgradnja kotlovnice na lesno biomaso in oskrba s toploto	2015	Občina Kostel
EUO Občina Brda		Občina Brda, OŠ Dobrovo, Vrtec Dobrovo	445,79		15,70	257,30	22,06	10,21	Prenova kotlovnice z zamenjavo energenta in upravljanje objekta	2016	Občina Brda
EUO Destrnik		OŠ Destrnik, Volkmerjev dom kulture, Občinska stavba Destrnik, Zdravstveni in gasilski dom	375,03	1.146,97	107,85	41,05	30,09	13,93	Prenova kotlovnice z zamenjavo energenta in upravljanje objekta	2016	Občina Destrnik
EUO Kamnik		7 objektov OŠ, 2 vrtca, Galerija ter Muzej	818,23			80,18	0	0	Obnova kotlovnic z optimizacijo regulacije	2016	Občina Kamnik
EUO Piran		9 objektov	1.090,26	0	179,00	407,55	15,56	7,20	Prenova kotlovnice z zamenjavo energenta in upravljanje objekta	2016	Občina Piran
EUO Majšperk		OŠ Majšperk, OŠ Ptujska Gora, OŠ Stoperce, Kulturno - poslovni center Majšperk, Vrtec Majšperk, Rekreacijski center Majšperk	588,72	1.178	245,71	138,58	21,60	9,99	Prenova kotlovnice z zamenjavo energenta in upravljanje objekta	2016	Občina Majšperk
EUO Bled		4 objekti, OŠ Josipa Plemlja, POŠ Ribno, POŠ Bohinjska Bela, Vrtec Bled	600,21	37.284	135,50	45,30	0	0	Prenova kotlovnice z zamenjavo energenta in upravljanje objekta	2016	Občina Bled
EUO Univerza v Mariboru		8 objektov	6.418,72		4.417,00	400,90	490,20	226,96	Celostna obnova objekta in upravljanja objekta	2016	Univerza Maribor
EUO MO Koper - dodatni ukrepi	TČ	Pionirska knjižnica, Objekt Kino, MO Koper - del objekta, Pretorska palača	232,13		220,57	31,27	24,51	11,35	Vgradnja TČ ob zamenjavi kotla na fosilna goriva (ELKO)	2016	Mestna občina Koper
Skupaj						**1.402,13**	**604,02**	**279,64**			

Tip energenta
- Lesni sekanci
- Zemeljski plin
- EE
- UNP
- ELKO

Vrsta ogrevanja
- DO Daljinsko ogrevanje
- LO Lokalno ogrevanje

ENERGETSKO UPRAVLJANJE OBJEKTOV – OBČINA DESTRNIK

Družba Petrol d.d., Ljubljana je z Občino Destrnik podpisala 20-letno koncesijsko pogodbo za pogodbeno zagotavljanje prihrankov. V treh občinskih objektih (OŠ Volkmarjev dom kulture ter zdravstveni in gasilski dom) smo poleg obstoječega vira ogrevanja s plinskimi kotli dodali toplotne črpalke. Poleg ogrevanja z izkoriščanjem toplote z geosondami imajo zdaj vsi objekti tudi možnost pasivnega hlajenja preko vodnjaške vode toplotnih črpalk. V poletnih mesecih preko geosond odvečno toploto iz objektov vračamo v zemljo. Na ta način se sistem regenerira, s tem pa smo dosegli visoko učinkovitost oziroma reverzibilnost sistema. Hkrati smo z nekaterimi ukrepi v sistemih ogrevanja in hlajenja ter z novo elektronsko regulacijo na vseh toplotnih postajah omogočili pravilno regulacijo temperature v prostorih in nastavljanje urnikov za posamezne ogrevalne veje. S tem je preprečeno pregrevanje celotnega objekta, če se v določenih urah ogrevajo le prostori, ki se oddajajo v uporabo (npr. klubski in večnamenski prostori ter telovadnice). Poraba toplote se bo s 440 MWh zmanjšala na 292 MWh, hkrati pa je pričakovano znižanje stroškov za oskrbo s toploto za več kot 30.000 EUR letno.

ZA **33,6 %** SE BO ZMANJŠALA PORABA TOPLOTE.

DOM BOHINJ KOT PILOTNI PROJEKT ENERGETSKE SANACIJE OBJEKTOV V DRŽAVNI LASTI

Center šolskih in obšolskih dejavnosti je septembra 2016 v Bohinju podpisal pogodbo za energetsko sanacijo Doma Bohinj, ki jo v večji meri financirata EU in Petrol kot zasebni partner. Gre za pilotni projekt programa energetske prenove stavb v državni in občinski lasti, ki poteka po modelu energetskega pogodbeništva z zasebnim investitorjem. V CŠOD so se lotili celovite tri milijone evrov vredne obnove Doma Bohinj, sočasno pa so se vključili v pridobivanje evropskih sredstev in zasebnega partnerja za energetsko prenovo. Tako sta CŠOD in Petrol kot zasebni partner podpisala pogodbo za izvedbo projekta, ki bo omogočil zmanjšanje porabe energije in obratovalnih stroškov delovanja objekta, ki služi predvsem organizaciji šole v naravi. V okviru projekta bomo zamenjali energent, in sicer s kurilnega olja na lesne sekance in toplotno črpalko, obnovili fasado in zamenjali stavbno pohištvo.

Doslej so letni stroški energije in vzdrževanja znašali 56.000 EUR, po izvedeni energetski sanaciji pa naj bi se zmanjšali za 44.000 evrov na približno 12.000 EUR.

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo

Proizvodnja toplote

Daljinska oskrba s toploto zajema sisteme ogrevanja, kjer se toplota proizvaja v eni ali več kotlovnicah ter se distribuira po vročevodnem omrežju do končnih odjemalcev. Distribucijski sistemi toplote so danes med najzanesljivejšimi ter okoljsko in stroškovno sprejemljivimi sistemi oskrbe končnih odjemalcev s toploto.

129,5 tisoč MWh TOPLOTNE ENERGIJE SMO PRODALI V LETU 2016, KAR JE **4 %** VEČ KOT V LETU 2015.

Objekti, priključeni na daljinski sistem toplote, ne potrebujejo lastnega proizvodnega vira ogrevanja, sam sistem pa jim zagotavlja prednosti oskrbe, kot so večja energetska učinkovitost, boljše varovanje okolja, enostavno delovanje in vzdrževanje, nižji investicijski stroški ter nižji obratovalni stroški in stroški investicijskega vzdrževanja.

Konec leta 2016 je skupina Petrol upravljala 22 sistemov daljinskega ogrevanja. Od teh jih je 13 organiziranih kot izbirna gospodarska javna služba – koncesija oz. podpisana koncesijska pogodba z občino. Preostalih 9 sistemov daljinskega ogrevanja se izvaja kot tržna dejavnost ali lastniški distribucijski sistem, kar pomeni, da je pogodba podpisana z uporabniki.

Poleg sistemov daljinskega ogrevanja smo v skupini Petrol preko sistema pogodbeništva upravljali 25 kotlovnic, iz katerih smo prodajali toploto končnim uporabnikom. V skupini Petrol smo v letu 2016 prodali 129,5 tisoč MWh toplotne energije, kar je 4 odstotke več kot v letu 2015.

Energetske in okoljske prihranke oskrbe s toploto v letih 2015 in 2016 prikazujemo v tabeli 28, izvedene projekte za oskrbo s toploto pa v tabeli 29.

Tabela 28: Energetski in okoljski prihranki oskrbe s toploto skupine Petrol

Leto	Količinski energetski prihranek*	Okoljski prihranki**
	MWh/leto	t CO_2/leto
2015	1.131,7	433,9
2016	2.924,0	1.165,3
Skupaj	**4.055,7**	**1.599,2**

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo primarnega energenta pred prenovo kotlovnice in po njej v MWh/leto.
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.

Tabela 29: Izvedeni projekti za oskrbo s toploto skupine Petrol v letih 2015 in 2016

Naziv projekta	Tip energenta	Daljinsko / lokalno ogrevanje	Lokacija	Proizvodnja toplote (MWh/leto)	Poraba energenta	Količinski energetski prihranek (MWh/leto)*	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Aktivnosti / ukrep	Leto zaključka investicije	Projekt izvedlo podjetje
Kotlovnica Lenartova 4	Zemeljski plin	DO	Občina Mežica	516,0	58.234	450,0	90,1	izgradnja kotlovnice na ZP	2015	Petrol Energetika d.o.o.
Kotlovnica Prežihova 18	Zemeljski plin	DO	Občina Mežica	1.021,0	107.828	798,0	159,8	izgradnja kotlovnice na ZP	2016	Petrol Energetika d.o.o.
DOLB Postojna	Lesni sekanci	DO	Občina Postojna	2.111,0	2.815 m^3			***	2015	Petrol d.d., Ljubljana
DOLB Črnomelj	Lesni sekanci	DO	Občina Črnomelj	2.723,0	3.631 m^3			***	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Asfaltna baza Laže, Kolektor CPG d.d.	UNP		Asfaltna baza Laže	7.500,0	600 t	300,0	138,9	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2015	Petrol d.d., Ljubljana
Asfaltna baza Lenart, Komunala Slovenske Gorice d.o.o.	UNP		Asfaltna baza Lenart	4.400,0	350 t	176,0	81,5	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2015	Petrol d.d., Ljubljana
Pivka Perutninarstvo d.d., Kal	UNP		Kal	11.500,0	900 t	460,0	213,0	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Beti d.d., Metlika	UNP		Metlika	6.000,0	470 t	600,0	277,8	zamenjava energenta iz mazuta v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Asfaltna baza Senožeče CPK d.d.	UNP		Asfaltna baza Senožeče	7.500,0	600 t	300,0	138,9	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Lindab IMP Klima d.o.o.	UNP		Godovič	2.500,0	200 t	100,0	46,3	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Terme Krka d.o.o.	UNP		Strunjan	1.300,0	100 t	52,0	24,1	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
JUB d.o.o.	UNP		Nova vas	11.500,0	900 t	460,0	213,0	zamenjava energenta iz KOEL v UNP	2016	Petrol d.d., Ljubljana
Več stan. objekt Begunje 50	Zemeljski plin	LO	Občina Radovljica	46,0	48,5	14,5	8,7	izgradnja kotlovnice na ZP	2016	v lastni režiji
Proizvodni objekt Kidričeva cesta 93, Škofja Loka	Zemeljski plin	LO	Občina Škofja Loka	270,0	284,0	67,5	40,5	izgradnja kotlovnice na ZP	2016	v lastni režiji
Poslovni objekt Kidričeva cesta 50, Škofja Loka	Zemeljski plin	LO	Občina Škofja Loka	176,0	185,0	44,0	26,4	izgradnja kotlovnice na ZP	2015	v lastni režiji
Večstanovanjski objekt Partizanska 43, Gornja Radgona	Zemeljski plin	LO	Občina Gornja Radgona	176,0	(17.000 m^3) 189	24,2	14,5	izgradnja kotlovnice na ZP	2015	v lastni režiji, HP Petrol d.d.
Baumuller Dravinja, d.o.o., Delavska 10, Slovenske Konjice	Zemeljski plin	LO	Občina Slovenske Konjice	1.156,0	(113.000 m^3) 1.205	89,0	53,4	izgradnja kotlovnice na ZP	2015	v lastni režiji, HP Petrol d.d.
Konus Konex d.o.o., Mestni trg, Slovenske Konjice	Zemeljski plin	LO	Občina Slovenske Konjice	1.023,0	(100.000 m^3) 1.070	72,0	43,2	izgradnja kotlovnice na ZP	2016	v lastni režiji, HP Petrol d.d.
VVZ Domžale, Slamnikarska cesta 26	Zemeljski plin	LO	Občina Domžale	404,6	(38.217 m^3) 422	48,5	29,1	izgradnja kotlovnice na ZP	2015	v lastni režiji

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo primarnega energenta pred prenovo kotlovnice in po njej v MWh/leto.
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.
*** Kupili že delujoča sistema, ki z njima upravljamo, zato ne prikazujemo novih prihrankov.

Tip energenta
- Lesni sekanci
- Zemeljski plin
- UNP

Vrsta ogrevanja
- DO Daljinsko ogrevanje
- LO Lokalno ogrevanje

TEHNIČNO EKONOMSKA OPTIMIZACIJA SISTEMA DALJINSKEGA OGREVANJA BOLZANO

Uvedba tehnično ekonomske optimizacije sistema daljinskega ogrevanja v Bolzanu, ki smo ga izvedli za italijanskega kupca, je del širšega projekta Sinfonia v 7. okvirnem programu EU. Gre za petletno pobudo uvajanja obsežnih energetskih rešitev v srednje velikih evropskih mestih na osnovi rezultatov, doseženih v dveh pilotnih mestih, Innsbrucku in Bolzanu: 40 do 50 % prihranka primarne energije in povečanje deleža obnovljivih virov energije za 20 %. Med celostnim naborom ukrepov, ki združujejo dodatno opremljanje več kot 100.000 m² življenjske površine, optimizacije elektroenergetskega omrežja, so tudi rešitve za daljinsko ogrevanje in hlajenje – uvedba tehnično ekonomske optimizacije v sistemu daljinskega ogrevanja Bolzano (TEODO). Trenutna inštalirana moč sistema je 74 MW, načrtovano je povečanje za 120 MW oz. do 270 MW. Trenutno je na sistem priključenih 173 toplotnih postaj, po razširitvi sistema 300 oziroma do 629. Vir toplote sta sežigalnica odpadkov (30 MW) in toplarna na zemeljski plin (trenutno moči 30 MW, planirano povečanje na 65 MW). Načrtujejo še vključitev dodatne rezervne toplarne na zemeljski plin na drugi lokaciji in vgradnjo akumulatorja. Z implementacijo TEODO je predvideno od 0,5% do 1% znižanje porabe primarne energije, od 3% do 5% znižanje toplotnih izgub in s tem znižanje emisij CO_2. Hkrati pa naročniku uvedba sistema prinaša še druge prednosti, ki bodo prišle do izraza predvsem pri načrtovanju širitve sistema daljinskega ogrevanja: možnost modeliranja simulacije širitve mreže z upoštevanjem obstoječih in novih virov ter odjemalcev.

40–50 % PRIHRANKA PRIMARNE ENERGIJE IN POVEČANJE DELEŽA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE ZA **20 %**

Izkoriščanje odpadne toplote

Izkoriščanje odpadne toplote je pomemben vidik učinkovite rabe energije. V Petrolu Energetiki smo v sklopu konzorcija skupine SIJ, Metal Ravne, lokalne skupnosti Ravne na Koroškem in javnega raziskovalnega zavoda Institut Jožef Stefan s celovito energetsko rešitvijo »Izkoriščanje odvečne toplote metalurških procesov za namene daljinskega ogrevanja na Ravnah na Koroškem« postavili tehnološko platformo inovativnega energetskega zgleda prehoda jeklarske industrije v krožno gospodarstvo. To je prvi projekt koristne izrabe odvečne toplote v jeklarski industriji, ki ima z uporabo sodobne tehnologije in inovativnih sistemskih rešitev za integracijo pametnega, učinkovitega in trajnostnega načina ogrevanja in hlajenja prihodnost za rast. To bo industriji in mestom omogočilo prihranke energije, izboljšalo kakovost zraka in povečalo korist za celotno družbo (rezultate v letu 2016 prikazujemo v tabeli 30).

Na temeljih krožnega gospodarstva smo oblikovali ciljno usmerjeno sodelovanje gospodarstva, lokalne skupnosti in javnega raziskovalnega zavoda pri oblikovanju novih krožnih poslovnih modelov, kjer so v stičišče postavljeni končni odjemalci. Z inovacijo je jeklarski industriji in lokalnemu okolju odprta pot k skupnemu cilju, to je prehodu na učinkovite nizkoogljične energetske sisteme. Ti temeljijo na vključevanju naravnih lokalnih danosti, obnovljivih virih energije, uporabi odvečne toplote in spoštovanju načel trajnostnega razvoja. Skladno z usmeritvami Evropske unije smo z novim poslovnim modelom povezali interese pri razvoju pametnih mest, tovarn in omrežij.

Prihranke Petrola Energetike d.o.o. smo izračunali za dve obdobji. Prvo bo trajalo do maja 2017, ko se končata podporna shema in najemna pogodba za kogeneracijo. Pri povprečnem temperaturnem primanjkljaju 3.380 K bomo do takrat z izkoriščanjem odvečne toplote letno pridobili okoli 5.310 MWh toplote, od tega 4.110 MWh za daljinsko ogrevanje in 1.200 MWh za pripravo sanitarne tople vode. Letni prihranek zemeljskega plina bo znašal 155.957 EUR. Letne emisije ogljikovega dioksida bodo manjše za 1.059 ton. Naložba se ob trenutnih cenah plina povrne v dobrih 15 mesecih.

Od sredine leta 2017 bo potencial za izkoriščanje odvečne toplote bistveno večji. Namesto treh modulov bomo instalirali enega, zato bodo lahko pri daljinskem ogrevanju izkoristili 11.100 MWh od-

ZA INOVACIJO SMO PREJELI NAGRADO ZA OKOLJU PRIJAZNO STORITEV NA OKOLJSKEM SREČANJU ČASNIKA FINANCE, PRIZNANJE TARAS 2016 ZA USPEŠNO POVEZOVANJE GOSPODARSTVA Z ZNANSTVENORAZISKOVALNO INSTITUCIJO, PRIZNANJI GOSPODARSKE ZBORNICE SLOVENIJE, IN SICER ZLATO PRIZNANJE NA REGIONALNI RAVNI IN BRONASTO PRIZNANJE ZA INOVACIJE 2016 NA NACIONALNI RAVNI, TER SREBRNO EVROPSKO NAGRADO – EUREM.

večne toplotne energije, pri pripravi sanitarne tople vode pa 1.200 MWh oziroma skupaj 12.310 MWh toplote. Letni prihranek zemeljskega plina bo znašal 419.128 EUR, letne emisije ogljikovega dioksida bodo nižje za 2.455 ton. Predvidevamo, da se bo naložba povrnila v devetih mesecih.

Z izkoriščanjem odvečne toplote metalurškega procesa elektroobločne peči temperaturnega režima 75/55 °C bomo v letu 2017, ko načrtujemo prenovo toplarne, letno pridobili okrog 5.310 MWh toplote, po letu 2017, ko bo imela prioriteto koristna toplota EOP, pa okrog 12.310 MWh.

Tabela 30: Izkoriščanje odpadne toplote v letu 2016

Naziv projekta	Izvor odpadne toplote	Lokacija	Proizvodnja toplote (MWh/leto)	Količinski energetski prihranek (MWh/leto)*	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Leto zaključka investicije	Projekt izvedlo podjetje
Izkoriščanje odpadne toplote metalurških procesov za namene daljinskega ogrevanja in priprave sanitarne tople vode na Ravnah na Koroškem	40 t elektroobločna peč (UHP) v Jeklarni podjetja SIJ Metal Ravne	Ravne na Koroškem	5.116	5.116	1.033	2015	Petrol Energetika, d.o.o., SIJ Metal Ravne d.o.o.

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo energenta pred uvedbo aktivnosti in po njej v MWh/leto
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.

Prenova kotlovnic in vgradnja SPTE

Za optimalno oskrbo s toploto pri nekaterih odjemalcih izvedemo sočasno prenovo kotlovnic in vgradnjo SPTE. Izvedena projekta ter energetski in okoljski prihranki s prenovo kotlovnic in vgradnjo SPTE skupine Petrol so prikazani v tabeli 31.

Tabela 31: Izvedena projekta prenove kotlovnic in vgradnje SPTE skupine Petrol v letih 2015 in 2016 ter energetski in okoljski prihranki

Naziv projekta	Nazivna moč kotlov in nazivna moč SPTE	Lokacija	Proizvodnja toplote (MWh/leto)	Proizvodnja elektrike (MWh/leto)	Poraba energenta (m^3 ZP/leto)	Količinski energetski prihranek (MWh/leto)*	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Leto zaključka investicije
DO Kamnik	Kotel Vitodens 200W, Kotel Loos 520 kW, SPTE Jenbacher JM312 732 kW	Občina Kamnik	3.727	2.348	807	186	102,5	2015
DO SPTE Bled - dodatni ukrepi	Toplotna črpalka tip KOTA TČ-405/2 (830)	Občina Bled	1.527				***	2017

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo primarnega energenta pred prenovo kotlovnice in po njej v MWh/ leto
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.
*** Gre za nadgradnjo obstoječega projekta, zato bomo dodatne prihranke beležili v prihodnjih letih.

Optimiziranje razsvetljave

Celovite rešitve učinkovite razsvetljave zagotavljamo tako javnemu kot industrijskemu sektorju z uvajanjem zmanjšanje rabe energije in okoljskih obremenitev. Nudimo sistem celovitega upravljanja, sistem daljinskega nadzora in upravljanja ter sisteme odčitavanja rabe električne energije v prižigališčih. Naši naročniki so tako lokalne skupnosti kakor tudi veliki industrijski in drugi gospodarski odjemalci. V tabeli 32 predstavljamo izvedena projekta Petrola d.d., Ljubljana, kakor tudi njune količinske energetske prihranke in okoljske prihranke.

Tabela 32: Projekta optimiziranja razsvetljave; količinski energetski prihranki in okoljski prihranki

Naziv projekta	Tip razsvetljave	Lokacija	Povprečna letna raba el. energije (MWh)	Količinski energetski prihranek (MWh/leto)*	Okoljski prihranki (t CO_2/leto)**	Aktivnosti / ukrepi	Leto zaključka investicije
Koncesija JR Hoče Slivnica	Javna razsvetljava	Občina Hoče Slivnica	404,00	409,40	189,56	Prenova razsvetljave	2016
JR Bled - dodatni ukrepi	Javna razsvetljava	Občina Bled	34,00	61,00	28,23	Prenova razsvetljave	2016
Skupni prihranki				**470,40**	**217,79**		

* Izračun energetskega prihranka: razlika med rabo energenta pred uvedbo aktivnosti in po njej v MWh/leto
** Okoljski prihranek je izražen kot vsota emisijskega prihranka zaradi zmanjšanja rabe in zaradi zamenjave energenta.

PRENOVA JAVNE RAZSVETLJAVE V OBČINI HOČE SLIVNICA

Občina Hoče Slivnica je julija 2014 objavila javni razpis za izvedbo prenove javne razsvetljave in podelitev koncesije za opravljanje gospodarske javne službe postavitve, vzdrževanja in izvajanja javne razsvetljave v občini.

Prenova, ki smo jo izvajali skupaj s partnerji, je bila zaključena marca 2015. Obsegala je preureditev javne razsvetljave, zamenjavo 926 cestnih svetilk in sijalk v skladu s tehničnimi zahtevami, standardi in priporočili ter obnovo 43 prižigališč. Pogodbena vrednost prenove javne razsvetljave je znašala več kot 350.000 EUR. Vse novo vgrajene svetilke omogočajo zmanjšanje svetlobnega toka (redukcijo) v nočnem času do 50 %. V svetilko je namreč vgrajen elektronski modul, ki je predprogramiran in samodejno izračunava čas redukcije glede na dolžino treh predhodnih noči.

Pred prenovo je raba električne energije znašala 813.495 kWh, zagotovljen prihranek električne energije znaša 409.000 kWh. To pomeni zmanjšanje emisij CO_2 za 189 t letno.

Za spremljanje rabe električne energije in prihrankov na posameznih prižigališčih je vzpostavljen sistem energetskega knjigovodstva z avtomatskim vnosom podatkov o rabi električne energije. Vzpostavljen je tudi kataster javne razsvetljave, ki se redno ažurira z vsemi spremembami na javni razsvetljavi.

Upravljanje vodnega kroga

Skrbno gospodarjenje z vodo postaja najvišja družbena prioriteta, ki je življenjskega pomena. Izmenjava znanj, inovacije, okoljska varnost in dostopna ponudba storitev upravljanja vodnih virov postajajo strateška prednost v naboru energetskih storitev skupine Petrol.

V skupini Petrol od leta 2014 za naše partnerje centralizirano upravljamo celotni vodni krog, ki zajema pitno vodo, odvajanje odpadne vode in čiščenje odpadnih vod. S celovitimi rešitvami gospodarnega načrtovanja, gradnje, obnove, vzdrževanja in upravljanja proizvodnih virov, distribucije in rabe pitne vode imamo bogate izkušnje, kakor tudi na področju čiščenja odpadnih voda v lokalnih skupnostih in v industriji.

ZA **258.585 m³/leto** SMO V VELENJU ZNIŽALI VODNE IZGUBE S STORITVIJO TEOVS.

Optimizacija vodovodnega sistema

Zahteve po izboljšanju upravljanja vodovodnih omrežij na področju varnosti, kakovosti, trajnosti, učinkovitosti in podpore uporabnikom so s strani mednarodnih organizacij vse večje. V Petrolu ponujamo sistem TEOVS (tehnično ekonomska optimizacija vodovodnega sistema), ki je intuitivno operativno orodje za tehnično ekonomsko optimalno upravljanje vodovodnega sistema v realnem času. S tem pomagamo postaviti temelj trajnostnemu in gospodarnemu upravljanju sistemov oskrbe s pitno vodo, torej gospodarnemu upravljanju s premoženjem v skupni lasti družbe in uporabnikov.

TEOVS predstavlja sposobnost povezovanja interdisciplinarnih informacij, kar upravljavcu daje moč, da se proaktivno sooči z vsemi izzivi upravljanja vodovodnih sistemov. Zmanjša proizvodno-tehnična tveganja dejavnosti javne službe oskrbe s pitno vodo ter doseže cilje in rezultate, ki so za učinkovito obratovanje kompleksne organizacije nujno potrebni (glej tabelo 33).

Tabela 33: Projekti optimizacije vodovodnega sistema

Naziv projekta	Tip projekta	Objekt / lokacija	Količinski prihranek vode (m³/leto)	Aktivnosti / ukrepi	Leto zaključka investicije	Investitor
TEOVS Velenje	produkt kohezija	JP Komunalno podjetje Velenje, MO Velenje	258.585	dobava produkta za izvajanje TEOVS - znižanje vodnih izgub	2015	MO Velenje, Občina Šoštanj, Občina Šmartno ob Paki
Oskrba s pitno vodo Pomurje	produkt kohezija	JP Vodovod Sistema B; Murska Sobota		sistem za izvajanje hidravličnih analiz	2015	Občina Grad

UVEDBA TEHNIČNO EKONOMSKE OPTIMIZACIJE VODOVODNEGA OMREŽJA ACQUA NOVARA VCO S.P.A V ITALIJI

Upravljavec vodovodnega omrežja Acqua Novara s pitno vodo oskrbuje 139 občin. S pilotnim projektom tehnično ekonomske optimizacije vodovodnega omrežja v občini Borgomanero smo v prvi fazi poskrbeli za digitalizacijo podatkov, s pomočjo katerih je upravljavec vzpostavil stalni nadzor nad delom omrežja v realnem času. S tem so ustvarjeni pogoji za znižanje porabe električne energije, možnost vpliva na zniževanje vodnih izgub in izvajanje simulacije oskrbe ob izrednih dogodkih, vzdrževalnih delih ali širitvah oskrbe. Predvidena sta nadaljevanje projekta in razširitev na preostali del omrežja.

Čiščenje odpadnih voda

V letu 2016 smo v skupini Petrol upravljali s štirimi koncesijami za opravljanje gospodarske javne službe čiščenja komunalnih odpadnih voda. Čistilna naprava v Murski Soboti ima kapaciteto 42.000 populacijskih ekvivalentov (PE), v Sežani 6.000 PE, na Igu 5.000 PE in Mežici 4.000 PE (glej tabelo 35). Upravljali smo tudi industrijsko čistilno napravo Papirnice Vevče ter v začetku 2016 pričeli z upravljanjem industrijske čistilne naprave v Palomi. Vse čistilne naprave so v letu 2016 dobro poslovale (glej tabelo 34); ni bilo večjih tehničnih okvar in dosegale so predvidene učinke čiščenja odpadne vode. Kot pomemben družbenik v podjetju Aquasystems d.o.o. sodeluje Petrol d.d., Ljubljana, tudi pri čiščenju komunalnih odpadnih voda v mestni občini Maribor s kapaciteto 190.000 PE.

Čistilne naprave odpadno vodo preko različnih faz čiščenja očistijo do te mere, da je primerna za izpust v vodotok. Očiščena voda se delno ponovno uporabi v tehnološkem procesu in sicer za pranje strojne opreme, kot so: grobe in fine grablje, stiskalnice blata, pripravo flokulanta in pa za čiščenje površin. Tehnološka voda se po uporabi zbira v internem kanalizacijskem sistemu in ponovno očisti na čistilni napravi (glej tabelo 35).

Tabela 34: Količina očiščene komunalne in industrijske vode

Leto	Količina očiščene odpadne vode na leto	
	Komunalna odpadna voda	Industrijska odpadna voda
	v m³	v m³
2015	5.071.248	709.500
2016	4.605.389	2.211.034

Tabela 35: Uporaba očiščene komunalne vode v tehnološkem procesu

Čistilna naprava	Populacijske enote	Količina uporabljene očiščene odpadne vode v m^3/leto
Čistilna naprava Ig	5.000	1.200
Čistilna naprava Sežana	6.000	8.400
Čistilna naprava Murska Sobota	42.000	42.000
Čistilna naprava Mežica	4.000	2.400

ČIŠČENJE IN PONOVNA RABA OČIŠČENE INDUSTRIJSKE VODE PODJETJA PETROL ENERGETIKA, D.O.O., PE ŠTORE

Za potrebe hlajenja v jeklarskih procesih odjemalcev na lokaciji zaokroženega gospodarskega kompleksa nekdanje železarne Štore uporabljamo mehčano surovo vodo iz vodotoka Voglajna. Voda se dodaja zaradi izhlapevanja iz sistemov ali zaradi čiščenja sistemov ob remontih. Čiščenje industrijske vode izvajamo s posedanjem težjih delcev v bazenih ter z dodajanjem koagulantov in flokulantov za čiščenje in posedanje v čistilnih napravah sistema SII in SIIa (glej tabelo 36).

Tabela 36: Čiščenje in ponovna raba očiščene industrijske vode v Štorah

Raba vode za lastno dejavnost	Leto	Skupna raba reciklirane in ponovno rabljene vode
		v m^3
Petrol Energetika, d.o.o.	2015	17.844.678,00
	2016	19.058.776,00
	načrt 2017	19.100.000,00

ČISTILNA NAPRAVA IG

Na podlagi koncesijske pogodbe je Petrol d.d., Ljubljana zgradil novo centralno čistilno napravo (CČN) skupaj s povezovalnim vodom Matena - Ig. CČN Ig, projektirane velikosti 5.000 populacijskih ekvivalentov (PE), je pričela obratovati novembra 2015. Vgrajena je napredna tehnologija s pritrjeno biomaso na mobilnih plastičnih nosilcih, ki se prosto gibljejo v biološkem reaktorju (t.i. MBBR oz. angl. Moving Bed Biofilm Reactor), ki omogoča visok učinek čiščenja. Očiščena odpadna voda se izteka v vodotok Ižica v neposredni bližini.

VSE ČISTILNE NAPRAVE V NAŠEM UPRAVLJANJU SO V LETU 2016 DOSEGALE PREDVIDENE UČINKE ČIŠČENJA ODPADNE VODE.

Odgovorne osebe za vsebine in podatke

Odtis dajatev	
Damjana Luin	damjana.luin@petrol.si
Predstavitev in organiziranost skupine, ekonomski poudarki	
Marija Kovač	marija.kovac@petrol.si
Strategija za infrastrukturo za alternativna goriva	
Marta Svoljšak Jerman	marta.svoljsak@petrol.si
Matrika bistvenosti	
Nina Potisek	nina.potisek@petrol.si
Marta Svoljšak Jerman	marta.svoljsak@petrol.si
Obvladovanje tveganj	
Tadeja Šteharnik	tadeja.steharnik@petrol.si
Maja Palik Ačimović	maja.palik-ecimovic@petrol.si
Blagovne znamke podjetja	
Ika Krevzel - Panič	ika.krevzel-panic@petrol.si
Strateško komuniciranje, sponzorstva	
Aleksander Salkič	aleksander.salkic@petrol.si
Alenka Pertot	alenka.pertot@petrol.si
Strategija trajnostnega razvoja	
Janez Grošelj	janez.groselj@petrol.si
Metodologija trajnostnega razvoja in poročanja	
Marta Svoljšak Jerman	marta.svoljsak@petrol.si
Alenka Ott Šaponia	alenka.ott.saponia@petrol.si
Trajnostni odnosi z zaposlenimi	
Anita Lovše	anita.lovse@petrol.si
Trajnostni odnosi z dobavitelji	
Silvan Simčič	silvan.simcic@petrol.si
Boštjan Lauko	bostjan.lauko@petrol.si
Tjaša Poznanović	tjasa.poznanovic@petrol.si
Trajnostni odnosi s kupci	
Danijel Vuk	danijel.vuk@petrol.si
Janez Zupančič	janez.zupancic@petrol.si
Rok Cuderman	rok.cuderman@petrol.si
Marko Rozman	marko.rozman@petrol.si
Nenad Mrdaković	nenad.mrdakovic@petrol.si
Simon Guštin	simon.gustin@petrol.si
Silvan Simčič	silvan.simcic@petrol.si
Gregor Lukan	gregor.lukan@petrol.si
Odnosi z investitorji	
Barbara Jama Živalič	barbara.jama-zivalic@petrol.si
Odnosi s strokovnimi in drugimi javnostmi	
Anita Lovše	anita.lovse@petrol.si
Silvan Simčič	silvan.simcic@petrol.si
Manja Moder	manja.moder@petrol.si
Snežana Kaliope	snezana.kaliope@eltec-petrol.si
Tatjana Zajc	tatjana.zajc@petrol.si
Alenka Ott Šaponia	alenka.ott.saponia@petrol.si
Gregor Lukan	gregor.lukan@petrol.si

Družbeno okolje	
Aleksander Salkič	aleksander.salkic@petrol.si
Urška Ojsteršek	urska.ojstersek@petrol.si
MUMESCo	
Janez Grošelj	janez.groselj@petrol.si
Sistem kakovosti	
Marko Rozman	marko.rozman@petrol.si
Okoljska politika	
Marta Svoljšak Jerman	marta.svoljsak@petrol.si
Samo Gerdin	samo.gerdin@petrol.si
Energetska politika	
Andraž Lipolt	andraz.lipolt@petrol.si
Patricjo Božič	patricjo.bozic@petrol.si
Sistem varnosti	
Nina Potisek	nina.potisek@petrol.si
Energetska učinkovitost in upravljanje z vodo - lastna dejavnost	
Patricjo Božič	patricjo.bozic@petrol.si
Matija Krajnc	matija.krajnc@petrol.si
Romeo Zalokar - Miklič	romeo.zalokar@petrol.si
Janez Štaudohar	janez.staudohar@petrol.si
Svetlobno onesnaževanje	
Patricjo Božič	patricjo.bozic@petrol.si
Obnovljivi viri energije - proizvodnja	
Suvad Bajrić	suvad.bajric@petrol.si
Transport	
Alenka Gregorčič	alenka.gregorcic@petrol.si
Gregor Kavčič	gregor.kavcic@petrol.si
Maja Šefman	maja.sefman@petrol.si
Emisije hrupa, varovanje tal, kakovost zraka	
Samo Gerdin	samo.gerdin@petrol.si
Igor Ramšak	igor.ramsak.trkv@petrol.si
Čiščenje odpadne vode - lastna dejavnost	
Tatjana Zajc	tatjana.zajc@petrol.si
Ravnanje z odpadki	
Tatjana Zajc	tatjana.zajc@petrol.si
Kakovost goriv, biogoriva	
Silvan Simčič	silvan.simcic@petrol.si
Alenka Ott Šaponia	alenka.ott.saponia@petrol.si
Elektromobilnost	
Miha Rihar	miha.rihar@petrol.si
Energetsko okoljski prihranki – projekti za trg	
Blaženka Pospiš Perpar	blazenka.pospis-perpar@eltec-petrol.si
Upravljanje z vodnim krogom - tržna dejavnost	
Blaženka Pospiš Perpar	blazenka.pospis-perpar@eltec-petrol.si

Trajnostni kazalniki poročanja v skladu s smernicami GRI-4

Trajnostno poročilo skupine Petrol 2016 je celovito poročilo, saj poročamo o vseh kazalnikih, ki smo jih v skupini Petrol opredelili kot bistvene. Ob vsakem kazalniku so navedene meje poročanja. Kazalnikov, ki za skupino Petrol niso bistveni, ne navajamo in o njih ne poročamo.

SPLOŠNI STANDARD RAZKRITJA

	Strategija in analiza	Meje poročanja	Stran
G4-1	Opredelitev vodstva do implementacije trajnostnega razvoja v podjetju	Skupina Petrol	11, 19, 22, 66
G4-2	Pomen trajnostnega razvoja za podjetje, nevarnosti in priložnosti	Skupina Petrol	2, 3, 23, 66
	PROFIL PODJETJA		
G4-3	Naziv podjetja	Petrol d.d., Ljubljana	15
G4-4	Dejavnost podjetja, blagovne znamke	Petrol d.d., Ljubljana	15, 16
G4-5	Sedež podjetja	Petrol d.d., Ljubljana	15
G4-6	Lokacije podjetja	Skupina Petrol	15
G4-7	Lastniška struktura podjetja	Petrol d.d., Ljubljana	15
G4-8	Trgi poslovanja	Skupina Petrol	15
G4-9	Ključni podatki o poslovanju	Skupina Petrol	30
G4-10	Skupno število zaposlenih	Skupina Petrol	40
G4-12	Organiziranost dobavne verige v povezavi s trajnostnimi načeli	Skupina Petrol	48
G4-13	Podatki o pomembnih spremembah v času poročanja	Skupina Petrol	25, 26, 27
G4-14	Previdnostni pristop, pomen trajnostnega razvoja za podjetje	Skupina Petrol	11, 19, 22, 23, 24, 66
G4-15	Načela podjetja	Skupina Petrol	16
G4-16	Odbori, organizacije, združenja, v katerih podjetje aktivno sodeluje	Skupina Petrol	16
	OPREDELITEV BISTVENIH VIDIKOV IN OMEJITEV POROČANJA		
G4-17	Subjekti, vključeni v konsolidirane računovodske izkaze	Skupina Petrol	12
G4-18	Analiza bistvenih področij, postopki za opredelitev vsebine poročila	Skupina Petrol	20, 21
G4-19	Bistvena področja vsebine poročila	Skupina Petrol	20, 21
	VKLJUČENOST INTERESNIH SKUPIN – DELEŽNIKOV V POROČILO		
G4-24	Interesne skupine, vključene v poročilo	Skupina Petrol v Sloveniji	20, 21, 25, 26, 27
G4-25	Postopek določitve prioritet podjetja do interesnih skupin	Skupina Petrol v Sloveniji	20, 21, 25, 26
G4-26	Sodelovanje podjetja z interesnimi skupinami na področju trajnosti	Skupina Petrol v Sloveniji	20, 21, 25, 26
G4-27	Ključne teme in vprašanja med interesnimi skupinami in podjetjem	Skupina Petrol v Sloveniji	20, 21, 25, 26

	PROFIL POROČILA		
G4-28	Obdobje poročanja	Skupina Petrol v Sloveniji	25
G4-29	Datum zadnjega trajnostnega poročila	Skupina Petrol v Sloveniji	25
G4-30	Pogostost poročanja	Skupina Petrol v Sloveniji	25
G4-31	Kontakt za vprašanja glede vsebine trajnostnega poročila	Skupina Petrol v Sloveniji	113
G4-32	Objava GRI Indeksa		114
	VODSTVO PODJETJA		
G4-34	Struktura upravljanja podjetja, organigram	Petrol d.d., Ljubljana	14
G4-35	Sistem delegiranja pooblastil s področja trajnostnega razvoja od najvišjega vodstva do sodelavcev	Skupina Petrol v Sloveniji	25, 26
G4-36	Imenovanje odgovorne osebe za trajnostni razvoj v podjetju in njena neposredna odgovornost vodstvu podjetja	Skupina Petrol v Sloveniji	25, 26
G4-37	Komunikacijski procesi med vodstvom podjetja in interesnimi skupinami	Skupina Petrol v Sloveniji	25, 26
G4-46	Upravljanje najvišjega vodstva s tveganji	Skupina Petrol	34, 35
G4-47	Pogostost evalvacije ključnih tveganj	Skupina Petrol	34, 69, 70
G4-48	Vključenost najvišjega vodstva v trajnostno poročanje	Skupina Petrol v Sloveniji	25, 26
	ETIKA IN INTEGRITETA		
G4-56	Vrednote podjetja, kodeks ravnanja, korporativna integrireta	Skupina Petrol	13, 16
G4-58	Notranji in zunanji mehanizmi za pritožbe glede neetičnega ali nezakonitega ravnanja podjetja	Skupina Petrol	16, 18, 44, 47, 55

POSEBNI STANDARD RAZKRITJA

	Vsebina	Meje poročanja	Stran
G4-DMA	Bistvena področja poročanja	Skupina Petrol	20, 21, 25, 26
	EKONOMSKI KAZALNIKI		
G4-EC1	Neposredna ustvarjena ekonomska vrednost	Skupina Petrol	30
G4-EC2	Tveganja in priložnosti podjetja zaradi globalnih podnebnih sprememb	Skupina Petrol	2, 3, 19, 22-24
G4-EC8	Pomembni gospodarski vplivi podjetja na okolje	Skupina Petrol	6, 7, 30-34, 36, 37
	OKOLJSKI KAZALNIKI		
	Energija		
G4-EN3	Raba energije za Petrolovo dejavnost	Skupina Petrol v Sloveniji	72
	Obnovljivi viri energije		78
G4-EN4	Celovita energetska oskrba za trg	Skupina Petrol v Sloveniji	90–94
G4-EN5	Energetski management; energetski in okoljski prihranki	Skupina Petrol v Sloveniji	98–109
G4-EN6	Zmanjšanje rabe energije za Petrolovo dejavnost	Skupina Petrol v Sloveniji	72–76
G4-EN7	Zmanjšanje rabe energije za trg	Skupina Petrol v Sloveniji	99
	Voda		
G4-EN8	Raba pitne vode	Skupina Petrol v Sloveniji, pisarniški del, brez tehnologije	84
	Optimizacija vodovodnih sistemov za trg	Projekti za trg	110
G4-EN10	Raba reciklirane in ponovno rabljene vode	Petrol d.d., Ljubljana (avtopralnice)	84, 85

	Emisije		
G4-EN15	Emisije v zrak za proces oskrbe z gorivi	Petrol d.d., Ljubljana	86
	Emisije hrupa	Petrol d.d., Ljubljana	82
	Svetlobno onesnaževanje	Petrol d.d., Ljubljana	77
G4-EN19	Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov	Petrol d.d., Ljubljana	86
	Čiščenje odpadne vode in ravnanje z odpadki		
G4-EN22	Kazalniki na področju vod za proces oskrbe z gorivi	Petrol d.d., Ljubljana	84
	Kazalniki čiščevanja odpadnih voda za trg	Skupina Petrol v Sloveniji	111, 112
G4-EN23	Ravnanje z odpadki	Skupina Petrol v Sloveniji	88, 89
G4-EN24	Nepredvideni okoljski dogodki	Petrol d.d., Ljubljana	71, 81
	Transport		
G4-EN30	Okoljski vplivi, povezani s transportom blaga in prevozom zaposlenih	Skupina Petrol v Sloveniji	80, 81
	Dobavitelji		
G4-EN32	Presoja dobaviteljev s področja okoljskih meril in izpolnjevanja kriterijev	Skupina Petrol v Sloveniji	48, 49
	DRUŽBENI KAZALNIKI		
	Zaposleni		
G4-LA1	Podatki o zaposlenih po spolu	Skupina Petrol	40
G4-LA2	Standardne dodatne ugodnosti za zaposlene	Skupina Petrol	45
G4-LA3	Zaposleni in njihova pravica do starševskega dopusta	Skupina Petrol v Sloveniji	46
	Zdravje in varnost pri delu		
G4-LA6	Število poškodb in boleznine	Skupina Petrol v Sloveniji	46
	Izobraževanje zaposlenih		
G4-LA9	Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih	Skupina Petrol v Sloveniji	41–43
G4-LA10	Vrsta in obseg izobraževanja	Skupina Petrol v Sloveniji	41–43
G4-LA11	Upravljanje človeškega kapitala	Skupina Petrol v Sloveniji	41
	Omogočanje enakih možnosti za zaposlene		
G4-LA12	Enake karierne možnosti zaposlenih	Skupina Petrol	44
	Človekove pravice		
G4-HR3	Diskriminacije	Skupina Petrol	47
	Lokalno okolje		
G4-SO1	Dejavnosti, ki vključujejo lokalne skupnosti	Skupina Petrol v Sloveniji	60–63
	Odgovornost do izdelkov		
G4-PR1	Izboljšave na področju zdravstvenih in varnostnih standardov pri proizvodih in storitvah	Skupina Petrol	51–53
G4-PR3	Označevanje izdelkov	Skupina Petrol	51–53
G4-PR4	Neskladnosti na področju označevanja izdelkov	Skupina Petrol	51–53
G4-PR5	Zadovoljstvo kupcev	Skupina Petrol v Sloveniji	51

Založil:

Petrol d.d., Ljubljana

Zanj:

Mag. Tomaž Berločnik

Skrbnica projekta:

Dr. Marta Svoljšak Jerman

Vodja projekta:

Mag. Alenka Ott Šaponia

Strokovni vsebinski koncept, izvedba in oblikovanje:

Fit media d.o.o.

Fotografije:

Peter Marinšek, arhiv skupine Petrol, arhiv Fit media d.o.o., Občina Kamnik, Ministrstvo za infrastrukturo, www.shutterstock.com

Tisk:

Birografika Bori d.o.o.

Ljubljana, junij 2017

Prenesite trajnostno poročilo v PDF obliki na svojo mobilno napravo.

Trajnostna poročila na spletu:

www.petrol.si/trajnostna-porocila

PETROL
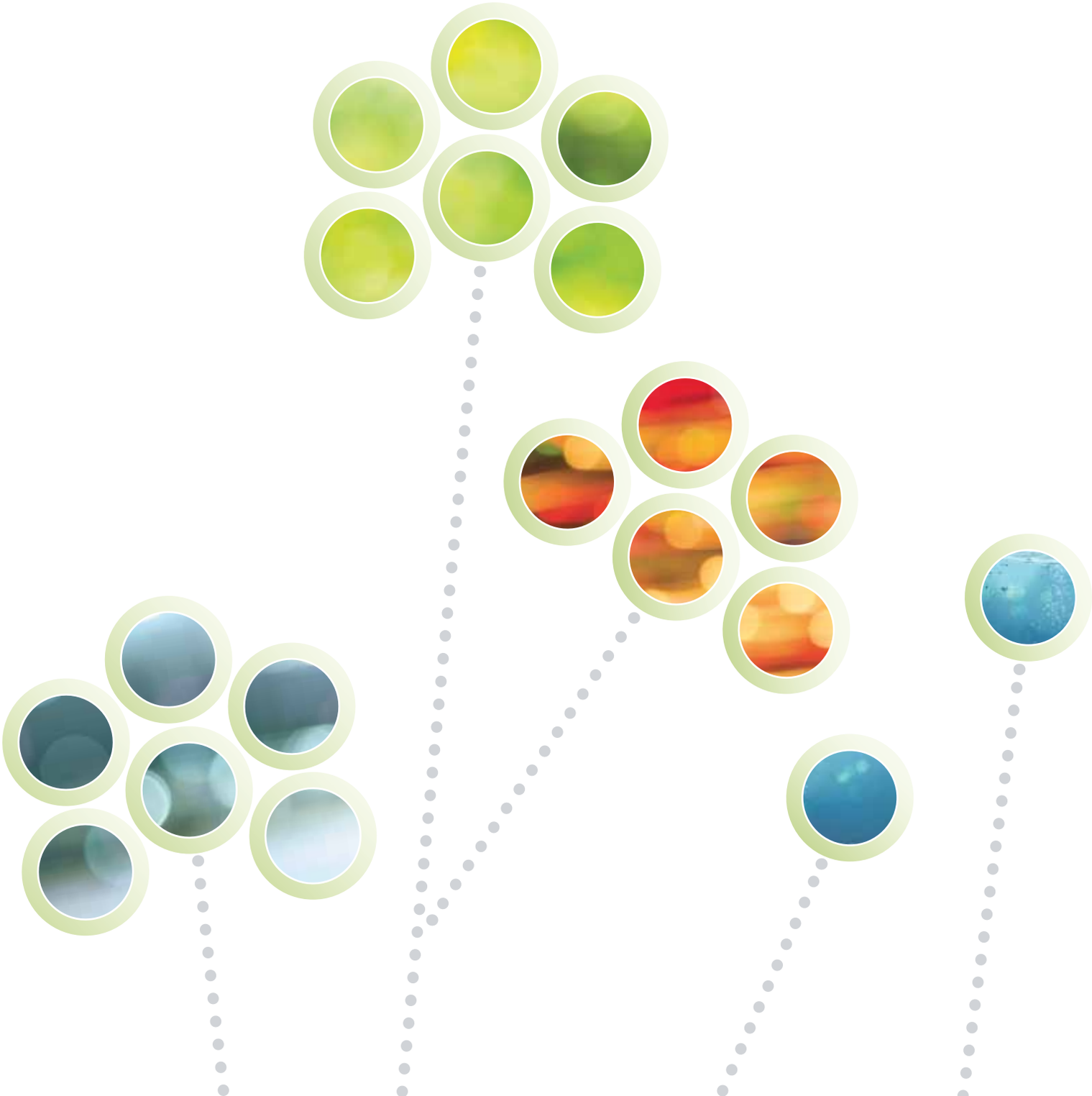
Energija za življenje